

پیدایش - کتابِ تورات - بخشِ اوّل

پیشگفتار

کتابِ پیدایش اوّلین کتاب از پنج بخشِ تورات آسته. فصلِ یگ تا یازده دَ باره پيدا شُدونِ عالمِ هستی نوشته شده، یعنی دَ باره پيدا شُدونِ زمی و آسمو، پيدا شُدونِ شاو و روز، سوز کدونِ گیاه ها و درختا دَ رُوی زمی و دَ باره خِلقتِ جاندارای که دَ خُشکی و دَ آوها آسته و دَ باره خِلقتِ انسان؛ امچنان دَ باره شُروعِ ناطاعتی انسان، شُروعِ کشت-و-کار، شُروعِ قتلِ انسان دَ دستِ انسان، شُروعِ شرارتِ انسان و شُروعِ قومِ ها و ملّتِ ها آسته.

فصل های دوازده تا پنجاه دَ باره ابراهیم، اسحاق و یعقوب و اولاده یعقوب نوشته شده. اولاده یعقوب «بنی اسرائیل» ام گفته مُوشه، چون نامِ دیگه یعقوب «اسرائیل» آسته. ای کتاب قد قصّه زندگی یوسف و قحطی مصر و جای-د-جای شُدونِ بنی اسرائیل دَ مصر ختم مُوشه.

فهرستِ عنوانها

پیدایش دُنیا (۱:۱)

- شرح خَلَقَتْ (۱:۲)
- نافرمانیِ اِنْسَان (۱:۳)
- قائِن و هابيل (۱:۴)
- پُشت نامه: از آدم تا نوح (۱:۵)
- شَرَارَتِ اِنْسَان (۱:۶)
- سرگذشتِ نوح (۹:۶)
- طوفان (۱:۷)
- ايسته شُدونِ سيل (۱:۸)
- نوح قُرْبَانِي تَقْدِيمِ مُونِه (۲۰:۸)
- عهد و قَوْلِ خُدا قَد نوح (۱:۹)
- نسل های بعد از نوح (۱:۱۰)
- بُرجِ بَابُل (۱:۱۱)
- پُشت نامه: از سام تا ابرام (۱۰:۱۱)
- دَعْوَتِ خُدا از ابرام (۱:۱۲)
- ابرام دَ مِصر (۱۰:۱۲)
- جدا شُدونِ لوط از ابرام (۱:۱۳)
- ابرام لوط ره آزاد مُونِه (۱:۱۴)
- عهد و پييمانِ خُداوند قَد ابرام (۱:۱۵)
- هاجر و اسماعيل (۱:۱۶)

نشانی قَوْلِ خُداِ قَدِ اَبْرَامِ (۱:۱۷)

وَعِدِهٖ بَاچِهٖ اَزِ طَرَفِ خُداِ دَ اِبْرَاهِيْمِ وِ سَارِهٖ (۱:۱۸)

شَفَاعَتِ اِبْرَاهِيْمِ بَلَدِهٖ مَرْدُمِ سَدُوْمِ (۱۶:۱۸)

سَدُوْمِ وِ عَمُوْرِهٖ (۱:۱۹)

نَسْلِ عَمُوْنِيْهٖا وِ مَوآبِيْهٖا (۳۰:۱۹)

اِبْرَاهِيْمِ وِ اَبِيْمَلِكِ (۱:۲۰)

تَوَلَّدِ اِسْحٰقَ (۱:۲۱)

اِخْتِلَافَاتِ بَيْنِ سَارِهٖ وِ هَاجِرِ (۹:۲۱)

قَوْلِ وِ عَهْدِ بَيْنِ اِبْرَاهِيْمِ وِ اَبِيْمَلِكِ (۲۲:۲۱)

اِمْتِحَانِ اِبْرَاهِيْمِ (۱:۲۲)

اَوْلَادِهٖ نَاحُوْرِ (۲۰:۲۲)

مَرِگِ سَارِهٖ (۱:۲۳)

اِبْرَاهِيْمِ بَلَدِهٖ اِسْحٰقِ خَاْتُوْ مِيْگِيْرِهٖ (۱:۲۴)

اَوْلَادِیْ دِيْگِهٖ اِبْرَاهِيْمِ (۱:۲۵)

وَفَاتِ اِبْرَاهِيْمِ (۷:۲۵)

بَاچِهٖ هَایِ اِسْحٰقِ (۱۹:۲۵)

اِسْحٰقِ وِ اَبِيْمَلِكِ (۱:۲۶)

خَاْتُوْنُوْیِ عِيْسُوْ (۳۴:۲۶)

اِسْحٰقِ يَعْقُوْبِ رِهٖ بَرَكْتِ مِيْدِيَهٖ (1:27)

دُوتا کدونِ یعقوب از پیشِ عیسو (۴۱:۲۷)
اسحاق یعقوب ره ری مونه (۴۶:۲۷)
عیسو خاتونِ دیگه میگیره (۶:۲۸)
خاو یعقوب دَ راهِ سفر (۱۰:۲۸)
یعقوب دَ فدانِ آرام (۱:۲۹)
معامله یعقوب قد لابان (۲۵:۳۰)
دُوتا کدونِ یعقوب از لابان (۱:۳۱)
عهد و قول دَ بینِ یعقوب و لابان (۴۳:۳۱)
ترسِ یعقوب از عیسو (۱:۳۲)
یعقوب قد عیسو رُوی دَ رُوی موشه (۱:۳۳)
رسوایی دیناه (۱:۳۴)
پس آمدونِ یعقوب دَ بیتئیل (۱:۳۵)
فوتِ راحیل (۱۶:۳۵)
بنی اسرائیل (۲۲:۳۵)
فوتِ اسحاق (۲۷:۳۵)
نسلِ عیسو (۱:۳۶)
اولاده سعیرِ حوری (۲۰:۳۶)
پادشایونِ ادوم (۳۱:۳۶)
زندگی نامه یعقوب (۱:۳۷)

- خاو های یوسف (۲:۳۷)
- یوسف دَ مِصر سَوَدا مُوشه (۱۲:۳۷)
- یهُودا و تamar (۱:۳۸)
- یوسف و خاتُونِ فوطِیفار (۱:۳۹)
- یوسف دَ بَنَدی خانه (۲۰:۳۹)
- یوسف خاوِ بَنَدیا ره تعبیر مُونه (۱:۴۰)
- خاوهای پادشاهِ مِصر (۱:۴۱)
- یوسف حاکِمِ مِصر (۳۷:۴۱)
- برارای یوسف دَ مِصر مورِه (۱:۴۲)
- سَفَرِ دوُمِ برارای یوسف دَ مِصر (۱:۴۳)
- جامِ گُمَشُدِه یوسف (۱:۴۴)
- شفا عَتِ یهُودا بَلَدِه بِنیامین (۱۸:۴۴)
- یوسف خود ره دَ برارای خُو اِفشا مُونه (۱:۴۵)
- اسرائیل قد خانوادِه خُو دَ مِصر مورِه (۱:۴۶)
- یعقوب قد خانوادِه خُو دَ منطقه جوشنِ مِصر میرسه (۲۸:۴۶)
- نتیجه قحطی (۱۳:۴۷)
- آخری خواهشِ یعقوب (۲۷:۴۷)
- دُعایِ خَیر و بَرکتِ یعقوب دَ باچه های یوسف (۱:۴۸)
- آخری توره یعقوب (۱:۴۹)

وَفَاتِ يَعْقُوبَ (٢٩:٤٩)

وَفَاتِ يَوْسُفَ (٢٢:٥٠)

پیدایش دُنیا

١ دَ اِبْتِدَا خُدا آسْمونا و زمی ره خَلق کد. ٢ زمی خالی و بَدُونِ شکل بُود. زمی پُور از آو بُود و تریکی تمام جای ها ره گِرِفْتُد مگم روح خُدا دَ رُوی آو ها دَ حَرکت بُود. ٣ و خُدا امر کد: "روشنی شُنه!" و روشنی شُد. ٤ و خُدا دید که روشنی خُوب آسته و خُدا روشنی ره از تریکی جدا کد. ٥ اوخته خُدا روشنی ره «روز» و تریکی ره «شاو» نام ایشت. روز بیگاه شُده شاو صَباح شُد؛ ای روزِ اوّل بُود.

٦ و خُدا امر کد: "دَ مینکلِ آو ها خالی گاه جور شُنه تا آو ره از آو جدا کنه." ٧ پس خُدا خالی گاه ره جور کد و آوهای زیرِ خالی گاه ره از آوهای بِلِه خالی گاه جدا کد. ٨ و خُدا خالی گاه ره «آسمو» نام ایشت. روز بیگاه شُده شاو صَباح شُد؛ ای روزِ دوّم بُود.

٩ و خُدا امر کد: "آوهای زیرِ آسمو دَ یگ جای جَم شُنه تا خُشکی معلوم شُنه." و امی رقم شُد. ١٠ و خُدا خُشکی ره «زمی» و آوهای جَم شُده ره «بَحْر» نام ایشت؛ و خُدا دید که خُوب آسته. ١١ بعد ازو خُدا امر کد: "زمی هر رقم نَباتات سوزدلجی کُنه، یعنی گیاه های دانه تُو دَ مُطابِقِ جِنس خُو و دِرختای میوه که دَ مُطابِقِ جِنس خُو میوه میبیده و میوه

شی خسته دَره، دَ رُوی زمی سَوز کُنه. ” و اُمُو رَقم شُد. ^{۱۲} و زمی هر رَقم نَباتات سَوز دلجی کد: گیاه های دانه تُو دَ مُطابِقِ جِنس شی و دِرختای میوه تُو که میوه های شی خسته دَشت دَ مُطابِقِ جِنس شی. و خُدا دِید که خُوب آسته. ^{۱۳} روز بیگاه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای روزِ سِوم بُود.

^{۱۴} و خُدا اَمَر کد: ” چِیزای نُورانی دَ خالی گاهِ آسمو دَ وُجودِ بییه تاکه روز ره از شاو جدا کنه و یگ نشانی بَلدِه فصل ها، روز ها و سال ها بَشه ^{۱۵} و اُمُو نُور ها از خالی گاهِ آسمو دَ زمی روشنی بَدیه. ” و اُمُو رَقم شُد: ^{۱۶} خُدا دُو نُورِ بزرگ جور کد: نُورِ کُتِه شی ره بَلدِه حُکمرانی دَ بِلِه شاو؛ علاوِه ازی سِتاره ها ره ام جور کد. ^{۱۷} پس خُدا اونا ره دَ خالی گاهِ آسمو جای-د-جای کد تاکه دَ زمی روشنی بَدیه ^{۱۸} و دَ بِلِه روز و شاو حُکمرانی کده روشنی ره از تریکی جدا کُنه. و خُدا دِید که خُوب آسته. ^{۱۹} روز بیگاه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای روزِ چارُم بُود.

^{۲۰} و خُدا اَمَر کد: ” آوها از هر رَقم زنده جانِ آوی پُر شُنه و مُرغکو از بِلِه زمی دَ خالی گاهِ آسمو پَر بزنه. ” ^{۲۱} پس خُدا جاندارای کُتِه بحری و تمام زنده جانای دِیگه ره که دَ آو زندگی مُوکنه دَ مُطابِقِ جِنس شی و پگِ مُرغکوی بالدار ره ام دَ مُطابِقِ جِنس شی خَلق کد. و خُدا دِید که خُوب آسته. ^{۲۲} و خُدا اونا ره بَرکت دَدِه گُفت: ” بارور شُدِه کَلو شُنید و آوهای بَحَر ها ره پُر کُنید و مُرغکو دَ بِلِه زمی کَلو شُنه! ” ^{۲۳} روز بیگاه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای

^{۲۴} و خُدا اَمَر کد: ” دَ زَمی هَر رَقَم زِنده جان دَ و جُود بیه: جانورای دَرِنده، خَزِنده گو و چارپایا هر کُدم شی دَ مُطابِقِ جِنس خُو. ” و اَمو رَقَم شُد. ^{۲۵} پس خُدا چارپایا ره دَ مُطابِقِ جِنس شی، جانورای دَرِنده ره دَ مُطابِقِ جِنس شی و پِگِ خَزِنده گونِ زَمی ره دَ مُطابِقِ جِنس شی خَلق کد. و خُدا دِید که خُوب آسته.

^{۲۶} و خُدا کُفت: ” بیهید اِنسان جور کنی تا دَ بِلِه ماهیای دریا، دَ بِلِه مُرغ کوی آسمو، دَ بِلِه حیوانا و دَ بِلِه تمامِ زَمی و دَ بِلِه پِگِ خَزِنده گو که دَ رُوی زَمی خَزک مونه، حُکمرانی کُنه. ” ^{۲۷} پس خُدا اِنسان ره مِثَلِ خود خُو خَلق کد؛ او ره مِثَلِ خُدا خَلق کد؛ اونا ره مَرَد و زَن خَلق کد. ^{۲۸} و خُدا اونا ره بَرکت دَد و دَزوا کُفت: ” بارور شُدِه کَلو شُنید و زَمی ره پُر کده دَ بِلِه شی حاکِم شُنید: دَ بِلِه ماهیای دریا، دَ بِلِه مُرغ کوی آسمو و دَ بِلِه پِگِ زِنده جانای که دَ رُوی زَمی حَرکت مونه، حُکمرانی کُنید. ” ^{۲۹} و خُدا کُفت: ” اونه، پِگِ گیاه های دانه تُو ره دَ تمامِ رُوی زَمی و پِگِ دِرختای ره که میوه های خسته دار دَرِه دَز شُمو بِلِدِه خوراک دَدیم. ” ^{۳۰} و تمامِ گیاه های سوز ره ما دَ تمامِ حیوانای زَمی، دَ پِگِ مُرغ کوی آسمو و دَ پِگِ خَزِنده گونِ رُوی زَمی که نَفَسِ زِنده گی دَرِه بِلِدِه خوراک دَدیم. ” و اَمو رَقَم شُد. ^{۳۱} و خُدا پِگِ چیزای ره که آست کُدد، توخ کد و دِید که کَلو خُوب آسته. روز بیگاه شُدِه شاو صَباح شُد؛ ای روزِ ششم بُود.

۲ دَ امزی رقم آسمونا و زمی و هر چیزی که دَزوا بُود تَكْمیل شُد. ^۲ دَ روزِ هفتم خدا کار خُو ره که شروع کُدد، تَكْمیل کد و دَ روزِ هفتم از هر کار خُو که مُوکد دِست کشید و آرام کد. ^۳ خدا روزِ هفتم ره بَرکت دده او ره مُقَدَّس حساب کد، چراکه دَمزُو روزِ خدا از هر کار خُو که خَلق و جور کُدد دِست کشید و آرام کد. ^۴ ای دَ باره خِلْقَتِ آسمونا و زمی بُود زمانی که اونا خَلق شُد.

وختیکه خُداوند آسمونا و زمی ره خَلق کد، ^۵ هیچ بُوته بیابو دَ زمی مَوْجُود نَبُود و هیچ گیاه بیابو سوبه نَکُدد، چراکه خُداوند-خُدا هنوز بارش ره دَ زمی نَبارنُدد و آدم و جُود نَدشت که دَ زمی کِشت-و-کار کنه. ^۶ مگم او از زیر زمی باله میمد و تمام رُوی زمی ره سیر او مُوکد. ^۷ پس ازو خُداوند-خُدا آدم ره از خاکِ زمی جور کد و دَ بینِ شی نَفَسِ حَیات پُف کد و او یگ مَوْجُودِ زنده جور شُد. ^۸ خُداوند دَ عِدِن که سُون شَرَق آسته یگ باغ جور کد و آدم ره که شکل دَدُد، دَ اُونجی ایشت. ^۹ خُداوند-خُدا هر رقم دِرختای نُورِتند و میوه تُو ره از زمی سوزدلجی کد و دَ غولِ باغ دِرختِ زندگی و دِرختِ شِناسایی خُوب و بد ره دَ جُود اُورد. ^{۱۰} یگ نار از عِدِن بُر مُوشد و باغ ره سیر او مُوکد و از اُونجی دَ چار جوی تقسیم مُوشد. ^{۱۱} نامِ جوی اوّل پِیشون آسته که تمام سرزمینِ حَویله ره دَور میزنه که دَ اُونجی طِلا جُود دَره. ^{۱۲} طِلاّی ازو سرزمی خالِص آسته و شِلیم خوشبُوی و سنگِ عقیق ام دَ اُونجی

پیدا موشه. ^{۱۳} نام جوی دوّم جیحون آسته که تمام سرزمین کُوش ره دَوَر میزنه. ^{۱۴} نام جوی سَوَم دَجَلَه آسته که از شرقِ آشور تیر موشه و جوی چارم فرات آسته. ^{۱۵} بعد ازو خُداوند-خُدا آدم ره دَ باغِ عِدِن جای-د-جای کد تا که دَزُو کار کده ازو نگاهوانی کنه. ^{۱۶} و خُداوند-خُدا دَ آدم امر کد: ”تُو اِجازَه دَری که از میوه تمام دِرختای باغ بُوخوری؛ ^{۱۷} مگم از میوه درختِ شناسایی خُوب و بد هرگز نَخور، چُون دَ اُمُو روزِ که ازو بُوخوری حتماً مومری.“

^{۱۸} و خُداوند-خُدا گُفت: ”خُوب نییه که آدم تنها بَشه؛ ما یگ همکارِ مُناسِب بلده شی جور مومم.“ ^{۱۹} اوخته خُداوند-خُدا تمام حیوانای بیابو و مُرغکوی آسمو ره از خاکِ زمی شکل دَد و اونا ره دَ پیشِ آدم اُورد تا بِنگره که آدم دَ سرِ ازوا چیزخیل نام میله. و هر چیزی که آدم هر زنده جان ره کُوی کد، نام شی اُمُو شد. ^{۲۰} دَمزی رقمِ آدم تمام چارپایا، مُرغکوی آسمو و پگِ حیوانای بیابو ره نام کد، مگم هیچ کُدَم ازوا بلده آدم همکارِ مُناسِب نَبود.

^{۲۱} پس خُداوند-خُدا آدم ره دَ خاوِ غَوُوج بُرد و اُو سخت خاو رفت. اوخته خُدا یگ قبرغه شی ره گِرِفت و جای شی ره قد گوشتِ جان شی پُر کد. ^{۲۲} بعد ازو خُداوند-خُدا امزُو قبرغه، زَن ره خَلق کد و اُو ره دَ پیشِ آدم اُورد. ^{۲۳} اوخته آدم گُفت:

”ای آسته استغُو از استغونای مه،

و گوشت از گوشت-و-خُون مه.

نام شی «نِسا» بَشه،

چراکه از انسان گرفته شد.

^{۲۴} امزی خاطر مرد آته و آبه خو ره ایله کده قد خاتون خو یگجای موشه و هر دوی شی یگ جسم موشه. ^{۲۵} زن و مرد، هر دوی شی لچ بود و از یگدیگه خو شرم نمو خورد.

نافرمانی انسان

^۳ مار از تمام حیوانای بیابو که خداوند جور کدد، چالاکتر بود. او از زن پُرسان کد:
"راستی، خدا واقعا دز شمو گفته که 'از هیچ درخت باغ میوه نخورید؟'" ^۲ زن د مار
گفت: "مو اجازه درے که از میوه درختای باغ بخوری. ^۳ لیکن از میوه درختی که د غول
باغ آسته، خدا گفته 'ازو نخورید و دزو دست نزنید، نشنه که بمرید.'" ^۴ و مار د زن
گفت: "شمو نمومرید، ^۵ چراکه خدا میدنه دمزو روز که ازو بخورید چیمای شمو واز موشه
و شمو مثل خدا وری موشید و خوب و بد ره پی برده میتنید."

^۶ و زن دید که میوه امزو درخت بلده خورد و خوب آسته و د چیمای شی نوربند معلوم
موشه و ام بلده حاصل کدون دانایی قابل پسند آسته. پس او از میوه شی گرفته خورد و د
شوی خو ام دد و او ام خورد. ^۷ اوخته چیمای هر دوی شی واز شد و اونا فامید که لچ
آسته. پس بلگای درخت انجیر ره قد یگدیگه شی کوک کده بلده کمر خو پوش جور کد.

^۸ دَ وختِ دِیگرِ روز اونا آوازِ خُداوند-خُدا ره شِنید که او دَ باغِ دَ حَرکت بُود و آدم و زَن شی خود ره از نظرِ خُداوند-خُدا دَ مینکلِ دِرختای باغ تاشه کد. ^۹ مگم خُداوند-خُدا آدم ره کوی کد و دَزو گُفت: ”کُجا آستی؟“ ^{۱۰} او گُفت: ”وختیکه آواز تُو ره دَ باغ شِنیدم، ترس خوردم و تاشه شُدَم، چراکه لُچ بُوَدَم.“ ^{۱۱} خُدا پُرسان کد: ”کی دَز تُو گُفت که لُچ آستی؟ آیا از میوه امزُو دِرخت خوردی که دَز تُو گُفتدُم ’نخور؟‘“ ^{۱۲} آدم گُفت: ”امی خاتو ره که دَز مه ددی، اینمی از میوه امزُو دِرخت دَز مه دد که ما خوردم.“ ^{۱۳} خُداوند-خُدا از زَن پُرسان کد: ”تُو چرا ای کار ره کدی؟“ زَن گُفت: ”مار مَره بازی دد و ازو خوردم.“ ^{۱۴} و خُداوند-خُدا دَ مار گُفت: ”ازی که ای کار ره کدے، از تمام جانورای دَرِنده و حیوانای بیابو کده نالتی آستی. دَ تمام عُمَر خُو دَ رُوی کوره خُو راه بورُو و خاک بُخور.“ ^{۱۵} دَ بَین ازتُو و زَن و دَ بَین نسلِ ازتُو و نسلِ ازو دُشمنی میندَزُم. نسلِ ازو سر تُو ره مُوکوبه و تُو بوروی شی ره نیش مِیزنی.“ ^{۱۶} دَ زَن گُفت: ”درد و زَحمت تُو ره دَ وختِ زَبدو غَدَر کَلو مُونم؛ تُو قد درد اولاد مِیزبی. تُو دَ شوی خُو شوق مِیدَشته بَشی و او دَ بله تُو حُکمرانی مُونه.“ ^{۱۷} دَ آدم گُفت: ”تُو توره خاتون خُو ره گوش کدی و از میوه دِرختی خوردی که دَز تُو امر کدَدَم که ازو نَخور. از خاطر امزی کار تُو، زمی نالت شُد و تُو باید دَ تمام زِندگی خُو رَنج-و-زَحمت بَکشی تاکه خوراک پَیدا کنی.“ ^{۱۸} زمی خار و گل های خاردار سوزدلجی مُونه و تُو گیاه های بیابو ره مُوخوری.“ ^{۱۹} قد عَرَقِ پِیشانی خُو نان مُوخوری، تا امزُو روزی که دَ خاکِ زمی موری، چراکه امزُو گِرِفته شُدے؛ چُون تُو از خاک آستی و پس دَ خاک موری.“ ^{۲۰} و آدم نامِ خاتون خُو ره حوا اِیشت، چراکه او آبه تمامِ بشر مُوشد. ^{۲۱} پس

خُداوند-خُدا از پوستِ حیوانا بَلدِه آدم و خاتُون شی کالا جور کد و اونا ره پوشَند. ^{۲۲} و خُداوند-خُدا کُفت: ”اینه، انسان رقمِ یکی از مو شُدِه که میتنه خُوب و بد ره پی بُره. آلی نَشْنه که او دِسْت خُو ره دِراز کده از درختِ حیات ام گِرِفْتِه بُخوره و بَلدِه همیشه زنده بُمْنه. ” ^{۲۳} امزی خاطر خُداوند-خُدا او ره از باغِ عِدِن بُر کد تا دَ رُوی زمینی که از شی گِرِفْتِه شُدِد، کِشت-و-کار کنه. ^{۲۴} او انسان ره از باغِ عِدِن هِی کد و ملایکه های کِرُوبی و شمشیرِ آتشی ره دَ شرقِ باغِ عِدِن جای-د-جای کد. امو شمشیر دَ چار طرف چرخ مُوخورد تا راهِ درختِ حیات ره حِفَاطت کُنه.

قائن و هابیل

^۱ ^{۲۴} و آدم قد خاتُون خُو حوا یگجای شُد و او حامله شُدِه قائن ره دَ دُنیا اُورد و حوا کُفت: ”دَ کومکِ خُداوند یگ باچه حاصل کُدم. ” ^۲ حوا دفعه دِیگه حامله شُد و هابیل پَرارِ قائن ره دَ دُنیا اُورد. هابیل چوپو شُد و قائن دیغو. ^۳ بعد از چند وخت قائن یگ مقدار از حاصلِ زمین خُو ره دَ عِنوانِ هدیه پیشِ خُداوند اُورد. ^۴ هابیل ام از اولباری گله خُو هدیه اُورد و از خُوبترین حصّه شی دَ خُداوند تقدیم کد. و خُداوند از هابیل و هدیه شی راضی شُد، ^۵ مگم از قائن و هدیه شی راضی نَشُد. پس قائن کلو قار شی اَمَد و سر خُو ره تا اَندخت. ^۶ خُداوند دَ قائن کُفت: ”چرا قار شُدی و سر خُو ره تا اَندختی؟ ^۷ اگه تُو نیکوکار بشی، آیا قبول نَمُوشی؟ و اگه نیکی نَکُنی گناه دَ دانِ درگه دَ گیتِه تُو آسته و تُو ره میخایه دَ چنگ

بیره، مگم تُو باید دَ سرِ اَزو زور شنی. ^۸ ولے قائن دَ برار خُو هاییل گُفت: ”بیه که دَ صحرا بوری.“ و غیبتیکه اونا دَ بیابو بُود قائن دَ سرِ برار خُو هاییل حمله کد و اُو ره کُشت. ^۹ اوخته خُداوند از قائن پُرسان کد: ”برار تُو کُجا آسته.“ اُو جواب دَد: ”نمیدنم. آیا ما نِگاهوانِ برار خُو آستم؟“ ^{۱۰} و خُداوند گُفت: ”بچی ای کار ره کدے؟ خُونِ برار تُو از زمی پیشِ ازمه ناله مونه. ^{۱۱} و آلی تُو امزی زمی نالت شُدے، امزی زمی که دان خُو ره واز کد تا خُونِ برار تُو ره که از دِست تُو ریختنده شُد، چوش کنه. ^{۱۲} وختیکه کِشت-و-کار کُنی زمی دیگه دَز تُو حاصلِ نمیدیه و تُو دَ زوی زمی ایله گشت و سرگردو موشی.“

^{۱۳} قائن دَ خُداوند گُفت: ”جَزای مه گلو سخت آسته. ما برداشتِ نمیتنم. ^{۱۴} امروز تُو مَره ازی زمی و از حُضور خُو دُور مونی. ما دَ دُنیا ایله گشت و سرگردو موشم و هر کس که مَره پیدا کنه، اُو مَره موكُشه.“ ^{۱۵} و خُداوند دَزو گُفت: ”نه، اگه کسی قائن ره بکُشه، هفت برابر اَزو اِنْتِقامِ گِرِفْتِه موشه.“ بعد اَزو خُداوند یگ نشانی بله قائن ایشْت تا هر کس که اُو ره بِنِگره، اُو ره نِکُشه. ^{۱۶} و قائن از حُضورِ خُداوند رفت و دَ یگ جای دَ نامِ «نود» که دَ شرقِ عِدِنِ آسته، جای-د-جای شُد. ^{۱۷} اوخته قائن قد خاتون خُو یگجای شُد و خاتون شی حامله شُدِه حَنوخ ره دَ دُنیا اُورد. دَمَزو غیت قائن یگ شار جور کد و اُو ره دَ مُطابِقِ نامِ باچه خُو، حَنوخ نام ایشْت. ^{۱۸} و بلده حَنوخ عیراد پیدا شُد، و باچه عیراد مَحْویائیل بُود، و باچه مَحْویائیل مَتوشائیل بُود که اُو آتِه لَمک بُود. ^{۱۹} و لَمک دُو خاتو گِرِفْت: یگ شی عاده نام دَشت و دیگه شی ظَله. ^{۲۰} و عاده یابال ره دَ دُنیا اُورد. اُو آتِه کسای شُد که حَیمه نَشین و مالدار بُود. ^{۲۱} نامِ برار شی یوبال بُود. اُو آتِه تمامِ بَرِبَطِ نَوازا و نَی نَوازا بُود.

^{۲۲} و ظَلَّه ام اولاد کد: اُو تُوِبَل قائن ره دَ دُنیا اُورد که صَنعتگرِ آله های برونزی و آینی بُود. خوارِ تُوِبَل قائن، نَعمه بُود. ^{۲۳} و لَمک دَ خاتونوی خُو کُفت:

”ای عاده و ظَلَّه. توره مَره گوش کُنید!

ای خاتونوی لَمک گب مَره خُوب دَ دِل خُو بِگِیرید!

ما یگ آدم ره کُشتُم که اُو مَره زخمی کُد؛

یگ جوان ره که مَره اوگار کُد.

^{۲۴} اگه از قاتِلِ قائن هفت برابر اِنْتِقامِ گِرِفْتَه مُوشه،

از قاتِلِ لَمک هفتاد و هفت چند اِنْتِقامِ گِرِفْتَه مُوشه.”

^{۲۵} پس آدم بسم قد خاتون خُو یگجای شُد و اُو یگ باچه دَ دُنیا اُورد که نام شی ره شیث اِیشت، چُون اُو کُفت: ”خُدا یگ نسلِ دِیگه ره دَ عِوضِ هابیل دَز مه دَد، چراکه قائن اُو ره کُشتُد.” ^{۲۶} و شیث ام صاحبِ یگ باچه شُد و نام شی ره اِنوش اِیشت. دَمزُو غَیت بُود که مَرْدُم دَ نام خُداوند عِبادت کدو ره شُرُوع کد.

۵ ای کتاب دَ باره نسلِ آدم آسته: دَ روزی که خُدا آدم ره خَلق کد، اُو ره هَمَرنگِ خُدا جور کد. ۲ خُدا انسان ره مَرَد و زَن خَلق کد و اونا ره بَرکت دَد. دَ روزی که اونا ره خَلق کد، نام شی ره آدم اِشت. ۳ وختیکه بابای آدم یگ صد و سی ساله بُود، اُو صاحبِ یگ باچه دِیگه شُد که هَمَرنگِ خود شی و رقمِ خود شی وری بُود و اُو نام شی ره شِیث اِشت. ۴ بعد از پَیدا شُدونِ شِیث، آدم هشت صد سالِ دِیگه زندگی کد و دِیگه باچه ها و دُختر و ام بلده شی پَیدا شُد. ۵ تمامِ روزای که آدم زندگی کد نُه صد و سی سال بُود و اُو فَوَت کد. ۶ وختیکه شِیث یگ صد و پَنج ساله بُود، باچه شی اِنوش پَیدا شُد. ۷ و بعد از پَیدا شُدونِ اِنوش، شِیث هشت صد و هفت سالِ دِیگه زندگی کد و دِیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پَیدا شُد. ۸ و تمامِ روزای زندگی شِیث نُه صد و دوازده سال بُود و اُو فَوَت کد. ۹ وختیکه اِنوش نَوَد ساله بُود، باچه شی قینان پَیدا شُد. ۱۰ بعد از پَیدا شُدونِ قینان، اِنوش هشت صد و پوزده سالِ دِیگه زندگی کد و دِیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پَیدا شُد. ۱۱ و تمامِ روزای زندگی اِنوش نُه صد و پَنج سال بُود و اُو فَوَت کد. ۱۲ وختیکه قینان هفتاد ساله بُود، باچه شی مَهَلَلْئیل پَیدا شُد. ۱۳ بعد از پَیدا شُدونِ مَهَلَلْئیل، قینان هشت صد و چل سالِ دِیگه زندگی کد و دِیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پَیدا شُد. ۱۴ تمامِ روزای زندگی قینان نُه صد و ده سال بُود و اُو فَوَت کد. ۱۵ وختیکه مَهَلَلْئیل شصت و پَنج ساله بُود، باچه شی یارَد پَیدا شُد. ۱۶ بعد از پَیدا شُدونِ یارَد، مَهَلَلْئیل هشت صد و سی سالِ دِیگه

زندگی کد و دیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پیدا شد. ^{۱۷} تمام روزای زندگی مهَللئیل هشت صد و نود و پنج سال بود و او فوت کد. ^{۱۸} وختیکه یار د یگ صد و شصت و دو ساله بود، باچه شی حَنوخ پیدا شد. ^{۱۹} بعد از پیدا شُدونِ حَنوخ، یار د هشت صد سالِ دیگه زندگی کد و دیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پیدا شد. ^{۲۰} تمام روزای زندگی یار د نه صد و شصت و دو سال بود و او فوت کد. ^{۲۱} وختیکه حَنوخ شصت و پنج ساله بود، باچه شی مَتوشالِح پیدا شد. ^{۲۲} بعد از پیدا شُدونِ مَتوشالِح، حَنوخ سه صد سال د راهِ خُدا قدم زد و دیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پیدا شد. ^{۲۳} تمام روزای زندگی حَنوخ سه صد و شصت و پنج سال بود. ^{۲۴} حَنوخ د راهِ خُدا قدم میزد و آخِر کار او غیب شد، چُون خُدا او ره پیش خُو بُرد. ^{۲۵} وختیکه مَتوشالِح یگ صد و هشتاد و هفت ساله بود، باچه شی لَمک پیدا شد. ^{۲۶} بعد از پیدا شُدونِ لَمک، مَتوشالِح هفت صد و هشتاد و دو سالِ دیگه زندگی کد و دیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پیدا شد. ^{۲۷} تمام روزای زندگی مَتوشالِح نه صد و شصت و نه سال بود و او فوت کد. ^{۲۸} وختیکه لَمک یگ صد و هشتاد و دو ساله بود، او صاحبِ یگ باچه شد ^{۲۹} و نام شی ره نوح ایشت، چُون او گُفت: ”ای مو ره از کار و رنج-و-زحمتِ دِستای مو دَمزی زمی که خُداوند ای ره نالت کده آرامش-و-آسودگی میدیه. “ ^{۳۰} بعد از پیدا شُدونِ نوح، لَمک پنج صد و نود و پنج سالِ دیگه زندگی کد و دیگه باچه ها و دُختر و ام دَزشی پیدا شد. ^{۳۱} تمام روزای زندگی لَمک هفت صد و هفتاد و هفت سال بود و او فوت کد. ^{۳۲} وختیکه نوح پنج صد ساله بود، او صاحبِ سه باچه شد؛ نام های ازوا سام، حام و یافث بود.

۶ وختیکه تعدادِ انسان د رُوی زمی کلو شُد و بلده ازوا دُختر و تَوُلد شُد، ^۲ باچه های خُدا دید که دُختر و آدمی زاد چِیقس نُوربند آسته و اونا از هر کُدم که خوش شی میمد بلده خُو خاتو میگیرفت. ^۳ پس خُداوند گُفت: ”روح مه د انسان بلده همیشه باقی نَمومنه، چراکه او فانی-و-جسمانی آسته و بعد ازی روزای زندگی شی یگ صد و بیست سال بشه.“ ^۴ دَمز و روزا و ام بعد از و مردمای غولپیکر د رُوی زمی موجود بُود، دَمز و غیتیکه باچه های خُدا قد دُختر و انسان یگجای شُد و اونا بلده از و اولادا زبید. اونا پالوانای زمان سابق بُود، مردای نامتو. ^۵ و خُداوند دید که شرارت-و-بدی انسان د رُوی زمی کلو شُد و پگ فکر و نیت های دلِ مردم همیشه پُر از شرارت آسته. ^۶ پس خُداوند از خِلقَتِ انسان د رُوی زمی غَمگین شُد افسوس خورد و دل شی دق شُد. ^۷ اوخته خُداوند گُفت: ”ما انسان ره که خلق کدیم از رُوی زمی پای پاک گم موم، از انسان گرفته تا حیوان، خزندگو و مُرغکوی آسمو، چراکه از جور کدون ازوا افسوسی مه مییه.“ ^۸ مگم نوح د پیش خُداوند ابرو دشت.

سرگذشتِ نوح

۹ ای د باره نسلِ نوح آسته: نوح د زمان خویگ آدمِ عادل و بے عیب بُود و د راهِ خُدا قدم

میزد. ^{۱۰} نوح سه باچه دشت د نام های سام، حام و یافث. ^{۱۱} تمام مردم زمی د نظر خدا فاسد-و-بدکار بود و زمی از ظلم-و-ستم پر شد. ^{۱۲} خدا دنیا ره توخ کد و دید که چیس فاسد شده، چراکه تمام بشر د راه بدی-و-فساد ری بود. ^{۱۳} پس خدا د نوح گفت: ”تصمیم گرفتیم که بشر ره از بین ببرم، چراکه زمی بخاطر ازوا پر از ظلم-و-ستم شده. اینه، ما اونا ره قد زمی قتی نابود مونم. ^{۱۴} مگم تو بلده خو از چيو درخت سرو یگ کشتی جور کو که د بین شی چندین اناق بشه؛ کشتی ره از منه و برو خن قیر لیش کو ^{۱۵} و او ره دمزی طریقه جور کو: درازی شی سه صد توغی، بر شی پنجاه توغی و بلندی شی سی توغی بشه. ^{۱۶} دو قریش تاهتر از چت، کلکین بیل و درگه شی ره از بغل شی بر کو؛ دزشی طبقه تینه، طبقه دوم و سوم جور کو. ^{۱۷} چون اینه، ما د روی زمی طوفان و سیل ری مونم تا پگ موجودات جاندار ره که نفس حیات د ره از تی آسمو نابود کنم؛ هر چیزی که د روی زمی آسته، از بین موره. ^{۱۸} لیکن ما قد از تو عهد-و-قول مونم؛ و تو قد باچه ها، خاتو و بیری گون خو د کشتی داخل موشی ^{۱۹} و از پگ زنده جانا یعنی از پگ موجودات جاندار یگ یگ جوره، نر و ماده بگیر تاکه قد تو د منه کشتی بوره و زنده بمنه: ^{۲۰} یگ یگ جوره از مرغکو د مطابق جنس خو، از حیوانا د مطابق جنس خو و از تمام خزندگان زمی د مطابق جنس خو د پیش تو مییه تاکه قد تو زنده نگاه شنه. ^{۲۱} امچنان از هر رقم چیزای خوردنی گرفته بلده خو ذخیره کو تا بلده خود تو و مخلوقات کشتی خوراک بشه. ^{۲۲} و نوح امو رقم کد؛ او تمام چیزای ره که خدا دزشی امر کدد، د جای آورد.

۷ بعد از و خداوند د نوح گفت: "تو قد تمام خانوار خو داخل کشتی بورو، چراکه د امزی نسل تنها تو ره د حضور خو عادل مینگرم. ۲ از پگ حیوانای حلال گوشت هفت جوهره، یعنی هفت نر و هفت ماده قد خو بگیر. و لیکن از حیوانای حرام گوشت یگ جوهره، یعنی یگ نر و یگ ماده بگیر. ۳ امچنان از مرغکوی آسمو هفت جوهره نر و ماده بگیر تاکه نسل از و د تمام روی زمی باقی بمانه، ۴ چون بعد از هفت روز ما بلده چل شاو و چل روز د زمی بارش ریی مونم و هر موجودی زنده ره که جور کدیم از روی زمی از بین موبرم. ۵" و نوح هر چیزی ره که خداوند دزو امر کدد، انجام دد.

۶ نوح شش صد ساله بود که امو طوفان-و-سیل د زمی آمد. ۷ و نوح قد باچه ها و قد خاتو و بیری گون خو پیش از آمدون آو های سیل د منه کشتی رفت. ۸ از حیوانای حلال گوشت و حیوانای حرام گوشت، از مرغکو و از تمام خزندگون زمی یگ یگ جوهره، نر و ماده پیش نوح آمده د کشتی داخل شد، امو رقمیکه خدا د نوح امر کدد. ۱۰ و بعد از هفت روز آو های سیل د زمی آمد. ۱۱ د شش صدم سال زندگی نوح، د روز هفدهم ماه دوم، دقیق د امزو روز، چشمه ها از غوجی کبه زمی بر شد و سربندهای آسمو واز شد ۱۲ و مدت چل شاو و چل روز د بله زمی بارش بارید. ۱۳ دقیق دمزو روز نوح و باچه های شی سام، حام و یافت و خاتون نوح قد سه بیری شی داخل کشتی شد: ۱۴ اونا و تمام جانورای درنده د

مُطَابِقِ جِنْسِ خُو، تمام چارپایا دَ مُطَابِقِ جِنْسِ خُو، تمام خَزِنْدَگُونِ که دَ رُوِي زَمِي خَزَك
مُونَه دَ مُطَابِقِ جِنْسِ خُو و تمام مُرْغَکُو دَ مُطَابِقِ جِنْسِ خُو، یعنی تمام پَرِنْدَه_گُو و تمام
بالدارا. ^{۱۵} از پَگِ مَوْجُودَاتِ جاندار که نَفْسِ حَيَاتِ دَشت، یِگِ یِگِ جوره دَ پِيشِ نوح
داخِلِ کِشتی رفت. ^{۱۶} اُونای که داخِلِ رفت نَر و مادِه تمام مَوْجُودَاتِ بُود، اُمُو رَقْمِیکَه خُدا
دَ نوح اَمْر کُود. و خُداوند درگِه کِشتی ره از پُشتِ اَزُو بسته کد.

^{۱۷} طوفان-و-سیل مُدَّتِ چَلِ شاو روز دَ بِلَه زَمِي اِدَامَه دَشت و آو کَلُو شُدَه کِشتی ره باله
کد و کِشتی از زَمِي غَدْرِ باله بُود. ^{۱۸} آو باقُوتِ شُدَه دَ بِلَه زَمِي کَلُو شُدَه رَبي بُود و کِشتی
دَ رُوِي آو حَرکَتِ مُوکد. ^{۱۹} آو دَ بِلَه زَمِي غَدْرِ کَلُو باقُوتِ شُد و پَگِ کوه های بِلندی ره که
دَ تَی تمامِ آسَمُو بُود، پوشَند. ^{۲۰} آو پوزده توغی از کوه ها بِلندتر رفت و اونا ره پوشَند.
^{۲۱} تمام مَوْجُودَاتِ جاندار که دَ رُوِي زَمِي حَرکَتِ مُوکد نَابُود شُد: مُرْغَکُو، چارپایا،
جانورای دَرِنْدَه و تمام خَزِنْدَگُونِ که دَ زَمِي خَزَك مُونَه و پَگِ اِنسان ها. ^{۲۲} هر مَوْجُودِي که
دَ خُشکَه زِنْدَگِي مُوکد و دَ بَينِي شِي نَفْسِ حَيَاتِ بُود، از بَينِ رفت. ^{۲۳} دَمزِي رَقْمِ خُدا هر
مَوْجُودِ زِنْدَه ره از رُوِي زَمِي گُم-و-گُل کد؛ از اِنسان گِرِفْتَه تا حَيوانا، خَزِنْدَگُو و مُرْغَکُو
آسَمُو، پَگِ شِي از زَمِي گُم-و-گُل شُد. تنها نوح و کسای که قد اَزُو دَ کِشتی بُود، زِنْدَه
باقی مَند. ^{۲۴} و آو تا یِگِ صد و پَنجاه روز تمام زَمِي ره گِرِفْتَد.

ایسته شُدونِ طوفان-و-سیل

۱ مگم خُدا دَ فِکِرِ نوح و تمامِ جانورای درنده و چارپایای مَنه کِشتی بُود. اُو یگ باد ره دَ رُوی آو رِبی کد و آو کم شُدِه رفت. ۲ چشمه ها از عَوُجی زمی و سربندهای آسمو بند شُد و بارش از آسمو قوی شُد. ۳ آو از رُوی زمی کم شُدِه مورفت و بعد از یگ صد و پنجاه روز آو دیگه ام کمتر شُدِه رفت. ۴ و دَ روزِ هفدهمِ ماهِ هفتمِ کِشتی دَ کوه های آرات شِشت. ۵ آو تا ماهِ دهمِ کمتر شُدِه مورفت. دَ روزِ اوّلِ ماهِ دهمِ شیخی های کوهها معلوم شُد. ۶ پس از چل روز نوح کِلکینِ کِشتی ره که جور کُدد، واز کد ۷ و یگ زاغ ره ایله کد. مگم زاغ ایسو و اُو سو پَر میزد تا غیتیکه آو از بله زمی خُشک شُد. ۸ پس ازو یگ کوتر ره ایله کد تا بنگره که آو از بله زمی خُشک شُدِه یا نه. ۹ مگم کوتر کُدم جای خُشکی ره بلده ایشتونِ پای خُو پیدا نَتِنست، چراکه آو تا هنوز دَ بله تمام زمی موجود بُود. امزو خاطر کوتر پس دَ کِشتی دَ پیشِ نوح آمد و نوح دِست خُو ره از کِلکین بَر و بُر کد و کوتر ره گِرِفته داخلِ کِشتی اُورد. ۱۰ نوح هفت روزِ دیگه صبر کد و بسم کوتر ره از کِشتی بَر و ایله کد. ۱۱ دَ غیتِ آفتو شِشتو کوتر دَ پیشِ نوح پس آمد و یگ بلگِ درختِ زیتون ره دَ نول خُو گِرِفته اُورد. پس نوح فامید که آو از بله زمی تا شِشته. ۱۲ اُو هفت روزِ دیگه اِنْتَظار کشید و کوتر ره دُوباره ایله کد، مگم کوتر دیگه دَ پیش شی نه آمد.

۱۳ دَ سالِ شش صد و یکمِ زندگی نوح، دَ روزِ اوّلِ ماهِ اوّل، آو از رُوی زمی خُشک شُدِه

رَبِّي بُود. پس نوح سرپوشِ کِشتی ره باله کد و دید که واقعاً رُوی زمی خُشک شُده رَبی آسته. ^{۱۴} دَ روزِ بیست و هفتمِ ماهِ دوّم زمی مُکَمَل خُشک شُد ^{۱۵} و خُدا دَ نوح کُفت: ^{۱۶} ”بیه، از کِشتی بُر شو، تُو و خاتُون تُو، باچه های تُو و بییری گون تُو ام قد تُو قتی. ^{۱۷} تمام زنده جانا که قد تُو آسته، پگِ امزُو مَوْجُوداتِ جاندار ره، از مُرغکو گِرِفته تا چارپایا و پگِ خزندگونِ که دَ رُوی زمی خَزک مُونه، قد خُو بُرو بییر تا دَ رُوی زمی تیت شُنه و دَ دُنیا بارور و کلو شُنه. “ ^{۱۸} و نوح قد باچه ها، خاتُو و بییری گون خُو از کِشتی بُر شُد. ^{۱۹} امچنان تمام حیوانا، تمام خزندگو و تمام مُرغکو، پگِ زنده جانای که بله زمی حرکت مُونه دَ مُطابِقِ جنس خُو از منِه کِشتی بُر شُد.

نوح قُربانی تقدیم مُونه

^{۲۰} پس نوح یگِ قُربانگاه بلده خُداوند آباد کد و از هر چارپای و پرنده حلال گوشت گِرِفته دَ عِنوانِ قُربانی سوختنی دَ قُربانگاه تقدیم کد. ^{۲۱} وختیکه بوی خوشِ قُربانی دَ پیشِ خُداوند رسید، اُو دَ دِل خُو کُفت: ”ما دفعه دیگه زمی ره بخاطرِ انسان نالت نَمونم، چراکه دِلِ انسان از ریزگی طرفِ بدی میل دَره. ما مَوْجُوداتِ زنده ره دیگه نابود نَمونم، امو رقمیکه ایمدفعه کدم.

^{۲۲} تا وختیکه دُنیا وجود دَره،

کشت و دَرَو،

یخی و گرمی،

زَمستو و تايستو

و روز و شاو خلاص نَموشه.

عهد-و-قولِ خدا قد نوح

۹ خدا نوح و باچه های شی ره بَرکت دده گُفت: ” بارور و کلو شُنید و زمی ره پُر کُنید.

ترس و بیم شُمو د بِلَه تمام حیوانای زمی و پگ مُرغکوی آسمو و د بِلَه هرچیزی که د

رُوی زمی خَزک مُونه و پگ ماهیای دریا و جُود میدشته بَشه؛ ما پگ ازوا ره د دِسْتِ

از شُمو ددیم. ^۳ هر چیزی که حَرکت مُونه و زندگی دَره بِلدِه خوراک شُمو آسته؛ امو رقم که

گیاه های سوز ره دز شُمو ددیم، تمام چیزا ره دز شُمو میدیم. ^۴ مگم گوشت ره قد خُون

شی که زندگی ازو آسته، نَخورید. ^۵ و خُون شُمو ره که زندگی شُمو آسته، ضُرور

بازخاست مُونم: اُو ره از هر حیوان و از هر انسان بازخاست مُونم؛ از هر انسان جانِ پَرار

شی ره بازخاست مُونم.

کسی که خونِ یگِ انسان ره میریزنه،

خونِ ازو ام از دستِ انسان ریختنده موشه.

چراکه خدا انسان ره

همرنگ خود خو خلق کده.

^۷ شُمو بارور و کلو شُنید؛ د بِلَه زمی تیت شده دز شی کلو شُنید. ” بعد ازو خدا د نوح و

باچه های شی گفت: ”^۹ اینه، ما عهد خو ره قد شُمو و اولاده شُمو که بعد از شُمو مییه

^{۱۰} و قد تمام زنده جانای که قد شُمو آسته، بسته مُونم: قد مُرغکو، چارپایا و پگ حیوانای

زمی که قد شُمو آسته، یعنی قد هر چیزی که از کشتی بُرو آمد، قد هر جاندارِ زمی. ”^{۱۱} ما

عهد خو ره قد شُمو اُستوار مُونم که دیگه هرگز پگِ مَوْجوداتِ جاندار د وسیله طوفان-و-

سیل آو نابود نموشه و دیگه هرگز طوفان-و-سیل نمییه که زمی ره تباه کنه. ”^{۱۲} و خدا

گفت: ”نشانی عهدی که ما د بین ازخو و از شُمو و پگِ زنده جانای که قد شُمو آسته بسته

مُونم و بلده تمام نسل های آینده برقرار مومنه، اینی آسته: ”^{۱۳} ما رنگین گمون خو ره د

آورها میلم و ای نشانی عهدی آسته که د بین ازمه و زمی بسته شده. ”^{۱۴} وختیکه آورها ره

د بِلَه زمی میرم و رنگین گمو د آورها دیده موشه، ”^{۱۵} اوخته عهد خو ره که د بین ازمه و

شُمو و پگِ زنده جانای جسمدار بسته شده د یاد خو میرم؛ و آوها دیگه هرگز سیل جور

نَمُوشه تا تمامِ مَوْجُودَاتِ جاندارِ ره نَابُود كُنه. ^{۱۶} هر غَيْتِيكه رنگين كَمو دَ اُورِها ظاهِرِ شنه، ما اُو ره مِينِگَرَم و عَهْدِ جاويدانِي ره كه بَيْنِ خُدا و پِگِ زنده‌جانايِ جِسْمدارِ رُوي زمي آسته دَ يادِ خُو مِيرَم. ” ^{۱۷} و خُدا قد نوح كُفت: ” اَره، اينمي نشاني عَهدي آسته كه ما دَ بَيْنِ ازخُو و تمامِ مَوْجُودَاتِ جاندارِ رُوي زمي بسته كديم. ”

^{۱۸} باچه هاي نوح كه از كِشتي بُر شُد، ايني كسا بُود: سام، حام و يافِث. حام آتِه كِنعان بُود. ^{۱۹} اميا سِه باچه نوح بُود و امزيا مَرْدَم دَ تمامِ زمي پَخش شُد. ^{۲۰} و نوح دَ كِشت-و-كارِ زمي شُرُوع كده يگِ باغِ انگُورِ جور كد. اُو اَوَّلِين نفر بُود كه يگِ باغِ انگُورِ ره جور كد. ^{۲۱} يگِ روز نوح از شرابِ انگُورِ وُچي كده نشه شُد و خود ره دَ خَيْمِه خُو لُچ كد. ^{۲۲} حام آتِه كِنعان، لُچي آتِه خُو ره دِيد و بُرو رفته دَ دُو بَرارِ خُو خبر دَد. ^{۲۳} اوخته سام و يافِث پِئو ره گِرِفته دَ بِلِه شانِه هاي خُو اَندخت و پَسكي پَسكي رفته لُچي آتِه خُو ره پوشَنَد. رُوي ازوا دِيگِه طرف بُود و اونا لُچي آتِه خُو ره نَدِيد. ^{۲۴} وختِيكه نوح از حالتِ نشه‌گي خُو بيدار شُد و فامِيد كه باچه ريزه شي چيز كار كده، ^{۲۵} اُو كُفت:

” نالَت دَ كِنعان!

اُو غُلامِ غُلامايِ بَرارونِ خُو بَشه. ”

^{۲۶} نوح بسم كُفت:

”حمد-و-ثنا دَ خُداوند، خُدای سام.

کِنعان غُلامِ سام بَشه.

^{۲۷}خُدا زَمینِ یافِث ره پِراخ کُنه

اُو دَ خَیمه های سام زِندگی کُنه

و کِنعان غُلامِ ازو بَشه.”

^{۲۸}پس از طوفان-و-سیل، نوح سه صد و پنجاه سالِ دِیگه زِندگی کد ^{۲۹} و تمام روزای زِندگی نوح نه صد و پنجاه سال بُود؛ و اُو فَوْت کد.

نسل های بعد از نوح

۱۰ اینیا نسل های سام، حام و یافِث، باچه های نوح آسته. بعد از طوفان-و-سیل بلده ازوا اولادا پیدا شد. ^۲ باچه های یافِث اینی کسا بُود: جُومر، ماجُوج، مادای، یاوان، تُوبال، ماشِخ و تیراس. ^۳ باچه های جُومر اینی کسا بُود: اَشکِناز، رِیفات و توجرماه. ^۴ باچه های یاوان اینی کسا بُود: اَلِیشه، تَرشِیش، کِتیم و رودانیم. ^۵ امزیا مِلَّت های ساحل

نَشِين دَ سِرزَمِينَايِ خُو دَ مُطَابِقِ زَبُو، طَايفَه وَ قَوْمِ خُو پَخَش شُد. ^۶ باچه های حامِ ايني کسا بُود: کُوش، مِصر، فُوط و کِنعان. ^۷ باچه های کُوش ايني کسا بُود: سَبَا، حَوِيلَه، سَبْتَه، رَعْمَه وَ سَبْتِکَا. باچه های رَعْمَه ايني کسا بُود: شَبَا وَ دِدَان. ^۸ کُوش آتِه نَمُرود شُد وَ نَمُرود اولين کسي بُود که دَ دُنیا قُدْرَتَمَند شُد. ^۹ اُو دَ حُضُورِ خُداوند يِگ ميرگنِ قَوِي بُود؛ امزي خاطر گُفته مُوشُد: ”مِثْلِ نَمُرود، که بَهْتَرين يِگ ميرگنِ قَوِي بُود.“ ^{۱۰} شُرُوعِ پادشاهي شَي دَ بَابِل، اِرک، اَکَد وَ کَلْنَه دَ سِرزَمِينِ شِنعار بُود. ^{۱۱} اَزُو سِرزَمِي نَمُرود دَ مُلکِ آشُور رَفْت وَ شَارايِ نِينوا، رِحوبوتِ عِير، کَالِح ^{۱۲} وَ رِبَسَن رِه آباد کد. رِبَسَن دَ مِينکلِ نِينوا وَ شَارِ کِئِه کَالِحِ آباد شُدُد.

^{۱۳} مِصر بابه کَلونِ امزي قوما شُد: لُودي ها، عَنامي ها، لَهابي ها، نَفْتُوحِي ها، ^{۱۴} فِتْرُوسِي ها، کَسْلُوحِي ها وَ کَفْتُوري ها. فَلَسطِيني ها از کَسْلُوحِي ها دَ وُجُود اَمَد. ^{۱۵} باچه اولبَارِي کِنعان، صِيدون بُود وَ باچه دُومِ شَي حيت. ^{۱۶} يَبُوسِي ها، اَمُوري ها، جَرجاشي ها، ^{۱۷} جَوِي ها، عَرَقِي ها، سِينِي ها، ^{۱۸} اَرُودي ها، صَماري ها وَ حَماتي ها اولادِه شَي بُود. وَ پِسان ها طَايفَه های کِنعان تِيت پَرک شُد ^{۱۹} وَ سِرحدِ کِنعاني ها از مَنطِقَه صِيدونِ طَرَفِ جِرار تا غَزَه، وَ طَرَفِ سَدُوم، عَمُورَه، اَدْمَه وَ صَبُويِم تا لاشِع بُود. ^{۲۰} اينميا باچه های حامِ دَ مُطَابِقِ طَايفَه ها وَ زَبونايِ خُو دَ سِرزَمِينَا وَ مِلَّتِ های خُو بُود.

^{۲۱} بلده سام، بَرارِ کِئِه يافِث وَ بابه کَلونِ پِگِ اولادايِ عِبْرِ ام باچه ها پيدا شُد. ^{۲۲} باچه های

سام اینی کسا بُود: عیلام، آشور، اَرَفْکَشاد، لُود و آرام. ^{۲۳} باچه های آرام اینیا بُود: عوص، حُول، جاتِر و ماش. ^{۲۴} اَرَفْکَشاد آتِه شالِح شد و شالِح آتِه عِبِر. ^{۲۵} بلده عِبِر دُو باچه پیدا شد: نام یگ شی فِلِح، یعنی «تقسیم» بُود، چُون دَ زمانِ ازو مردُم زمی تقسیم شد؛ و نامِ برار شی یُقطان بُود. ^{۲۶} یُقطان آتِه امزی باچه ها شد: اَلموداد، شالف، حَضرموت، یارج، ^{۲۷} هدورام، اوزال، دَقَلَه، ^{۲۸} عوبال، اَبیمائیل، شیبیا، ^{۲۹} اوفیر، حویله و یوباب. آمیا پگ شی باچه های یُقطان بُود. ^{۳۰} سرزمینِ ازوا از میشا گرفته تا سفاراه دَ کوهستون شرقی بُود. ^{۳۱} آمیا باچه های سام دَ مُطابقِ طایفه ها و زبونای خُو، دَ سرزمینا و مِلّت های خُو بُود. ^{۳۲} اینمیا طایفه های باچه های نوح بُود دَ مُطابقِ پُشت نامه های که دَ مِلّت های ازوا و جُود دَشت. و امزیا بعد از طوفان-و-سیل مِلّت ها دَ دُنیا پَخش شد.

بُرج بابل

۱ ۱ پگِ مردُمِ دُنیا دَ یگ زبو و لهجه گپ میزد. ^۲ وختی مردُم سُون شرق کوچ کد، اونا یگ دَشت ره دَ سرزمینِ شِنعار پیدا کد و دَ اُونجی جای-د-جای شد. ^۳ اونا قد یگدیگه خُو گفت: ”بیید که خِشت بریزنی و اونا ره خُوب پُخته کنی.“ اونا دَ جای سنگ از خِشت و دَ جای گَج از قیر استفاده کد. ^۴ اوخته اونا گفت: ”بیید که یگ شار بلده خُو آباد کنی و یگ بُرج که سر شی دَ آسمو برسّه، تا بلده خُو یگ نام جور کنی. اگه نه دَ رُوی تمامِ زمی تیت پَرَک موشی.“

^۵ اوخته خُداوند تاه اَمَد تاكه شار و بُرجی ره كه بنی آدم آباد كُدد، بِنِگره. ^۶ و خُداوند كُفت: ”اونه! اونا یگ مردم اَسته و زیونِ پگ شی یگه. و ای فقط شروعِ كارِ ازوا یه. اینالی هر کاری ره كه اونا قَصِدِ انجامِ دَدون شی ره كنه، بَلدِه ازوا نامُمَكِنِ نییه. ^۷ بپید كه تا بوری و زیونِ ازوا ره گدوڈ كنی تاكه اونا توره یگدیگه خُو ره نَفامه. ^۸ اوخته خُداوند اونا ره از اُنجی دَ تمامِ رُوی زمی تیت پَرَك كد و اونا از آباد كدونِ شارِ دِست بَله كد. ^۹ امزی خاطر اُنجی ره بابُل نامِ ایشْت چراكه خُداوند دَ اُنجی زیونِ تمامِ مردمِ دُنیا ره گدوڈ كد و از اُنجی خُداوند اونا ره دَ تمامِ رُوی زمی تیت پَرَك كد.

نسل ها از سام تا ابرام

^{۱۰} اینیا نسل های سام اَسته: وختی سام صد ساله بُوَد، یعنی دُو سال بعد از طوفان، اُو آتِه اَرَفَكشاد شُد. ^{۱۱} بعد از پیدَا شُدونِ اَرَفَكشاد، سام پَنج صد سالِ دِیگه زندگی كد و صَاحِبِ دِیگه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۱۲} وختیکه اَرَفَكشاد سی و پَنج ساله بُوَد، اُو آتِه شَالِحِ شُد. ^{۱۳} بعد از پیدَا شُدونِ شَالِحِ، اَرَفَكشاد چار صد و سِه سالِ دِیگه زندگی كد و صَاحِبِ دِیگه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۱۴} وختیکه شَالِحِ سی ساله بُوَد اُو آتِه عِبْرِ شُد. ^{۱۵} بعد از پیدَا شُدونِ عِبْرِ، شَالِحِ چار صد و سِه سالِ دِیگه زندگی كد و صَاحِبِ دِیگه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۱۶} وختیکه عِبْرِ سی و چار ساله بُوَد، اُو آتِه فِلِجِ شُد. ^{۱۷} بعد از پیدَا شُدونِ فِلِجِ. عِبْرِ چار صد و سی سالِ دِیگه زندگی كد و صَاحِبِ دِیگه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۱۸} وختیکه فِلِجِ

سی ساله بُود او آتِه رِعُو شُد. ^{۱۹} بعد از پیدایِ شُدونِ رِعُو، فِلِج دُو صد و نُه سالِ دِیگِه زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۰} وختیکِه رِعُو سی و دُو ساله بُود او آتِه سَرُوج شُد. ^{۲۱} بعد از پیدایِ شُدونِ سَرُوج، رِعُو دُو صد و هفت سالِ دِیگِه زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۲} وختیکِه سَرُوج سی ساله بُود او آتِه ناحور شُد. ^{۲۳} بعد از پیدایِ شُدونِ ناحور، سَرُوج دُو صد سالِ دِیگِه زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۴} وختیکِه ناحور بیست و نُه ساله بُود او آتِه تارَح شُد. ^{۲۵} بعد از پیدایِ شُدونِ تارَح، ناحور یگ صد و نُزده سالِ زندگی کد و صاحبِ دِیگِه باچه ها و دُختر و شُد. ^{۲۶} وختیکِه تارَح هفتاد ساله بُود او آتِه اَبرام، ناحور و هاران شُد.

^{۲۷} اینیا نسل های تارَح آسته: تارَح آتِه اَبرام، ناحور، و هاران شُد. و هاران آتِه لوط شُد. ^{۲۸} هاران پیشِ رُوی آتِه خُو تارَح دَ اُورِ کلدانیا، یعنی سرزمینِ که پیدایِ شُد، فَوَت کد. ^{۲۹} اَبرام و ناحور، هر دُوی شی خاتو کد. نامِ خاتونِ اَبرام، سارای بُود و نامِ خاتونِ ناحور، مِلکه که دُخترِ هاران بُود. هاران آتِه مِلکه و یسکه. ^{۳۰} ولِ سارای سَنده بُود، یعنی اولاد نَدشت.

^{۳۱} تارَح باچه خُو اَبرام و نوسِه خُو لوط ره که باچه هاران بُود و بیری خُو سارای ره که خاتونِ اَبرام بُود، گِرِفت و از اُورِ کلدانیا بُر شُد که طرفِ سرزمینِ کِنعان بوره. مگم وختیکِه دَ شارِ حَران رسید، دَ اُونجی مَند. ^{۳۲} روزایِ عُمَرِ تارَح دُو صد و پَنج سال بُود و

تَارِحَ دَ حَرَانِ فَوْتِ كَدِ .

دَعَوَاتِ خُدا از اَبْرَامِ

۱۲ اوخته خُداوند دَ اَبْرَامِ كُفْت: ”از وَطْنِ خُو، از قَدِ قَوْمِ خُو و از خَانِه اَيْتِه خُو بُر شُو
و دَ سِرْزَمِيْنِي بُوْرُو كه دَز تُو نِشُو مِيْدِيْم .

۲ ما از تُو يِگ مِلَّتِ كُتِه جُوْر مُوْنِم .

ما تُو ره بَرَكْتِ مِيْدِم

و نام تُو ره بُوْرُگ مُوْنِم

تاكه تُو سِرْچَشْمِه بَرَكْتِ بَشِي .

۳ ما كَسايِ ره بَرَكْتِ مِيْدِيْم

كه تُو ره بَرَكْتِ مِيْدِيِه

و كَسايِ ره نَالْتِ مُوْنِم

که تُو ره نالت مونه؛

و پگ قوم های دُنیا دَ وسیله ازتو برکت پیدا مونه.

^۴ پس ابرام امو رقم که خداوند دَزو امر کُدد، رِبی شد و لوط ام قد شی قتی رفت. ابرام هفتاد و پنج ساله بود که از حَران بُر شد. ^۵ او خاتون خُو سارای و برارزاده خُو لوط ره قد تمام دارایی و قد کسای که دَ حَران دَ دست اوردُدد، گرفته طرفِ سرزمینِ کِنعان رِبی شد. وختیکه اونا دَ کِنعان رسید، ^۶ ابرام دَ امزو سرزمی تا منطقه درختِ بلوطِ مورِح دَ شارِ شکیم، سفر کد. دَ او غیت کِنعانی ها دَزو سرزمی بُود-و-باش دَشت. ^۷ اوخته خداوند دَ ابرام ظاهر شده گُفت: ”ما ای سرزمی ره دَ نسلِ ازتو موبخشم.“ پس ابرام دَ اُونجی یگ قُربانگاه بلده خداوند که دَزو ظاهر شدُدد، جور کد. ^۸ بعد ازو ابرام از اُونجی کوچ کده دَ منطقه کوهستانی دَ شرقِ شارِ بیتِئیل خیمه زد. شارِ بیتِئیل دَ غُرب شی و شارِ عای دَ شرق شی بُود. و دَمزو جای ام یگ قُربانگاه بلده خداوند جور کد و نامِ خداوند ره گرفته عبادت کد. ^۹ و ابرام دَ سفر خُو ادامه دده طرفِ جنُوب رفت.

ابرام دَ مصر

^{۱۰} مگم دَمزو سرزمی قحطی پیدا شد. پس ابرام دَ مصر رفت تا دَ اُونجی زندگی کنه، چراکه دَ امزو سرزمی سخت قحطی بُود. ^{۱۱} وختی او نزدیک شد که دَ سرزمینِ مصر داخل

شنه، اُو دَ خاتُونِ خُو سارای گُفت: ”ما میدنم که تُو خاتُونِ نُوربند آستی. ^{۱۲} غیتیکه مردمِ مصر تُو ره بِنگره، اونا مَوگه که ’ای خاتُونِ ازی آسته.‘ اوخته مَره مَوکُشه و تُو ره زنده نگاه مونه. ^{۱۳} پس بُگی که خوار مه آستی، تا از خاطرِ ازتُو دَ حقِ ازمه خوبی شنه و جان مه از خاطرِ ازتُو حِفْظِ شنه.“

^{۱۴} وختیکه ابرام دَ مصر داخلِ شُد، مصری ها دید که خاتُونِ شی کلو نُوربند آسته. ^{۱۵} و غیتیکه نفرای دربارِ فرعون سارای ره دید، از نُوربندی شی دَ حُضُورِ فرعون تعریف کد. پس سارای دَ قصرِ فرعون بُرده شُد. ^{۱۶} فرعون از خاطرِ سارای قد ابرام خوبی کد و ابرام صاحبِ گوسپندو، گاوو، الاغا، غلاما، کنیزا و الاغای ماده و اُشْترا شُد. ^{۱۷} مگم خُداوند، فرعون و نفرای شی ره از خاطرِ سارای خاتُونِ ابرام، دَ بلاهای سخت دُچار کد. ^{۱۸} پس فرعون ابرام ره کوی کده گُفت: ”ای چی رقم کار آسته که قد ازمه کدی؟ چرا دَ زمه نَگفتی که سارای خاتُونِ تُو آسته؟ ^{۱۹} چرا گُفتی که ’اُو خوار مه یه‘ و ما اُو ره خاتُو کدُم؟ اینه، خاتُونِ تُو، ای ره بَگیر و بورو.“ ^{۲۰} دَمَزُو غیتِ فرعون دَ باره اَزُو دَ نفرای خُو امر کد و اونا ابرام و خاتُونِ شی ره قد تمام دارایی شی ربی کد.

جدا شُدونِ لوط از ابرام

^{۱۳} پس ابرام قد خاتُونِ خُو و تمام دارایی خُو از مصر دَ جنُوبِ کِنعان اَمَد؛ و لوط ام

قد شی قتی بُود. ^۲ ابرام از نگاه گله-و-رمه و نُقره و طِلا غدر دولتَمند بُود. ^۳ او از جنوب کوچ کده دَ بیتِئیل آمد، دَمزُو جای که اوّل خیمه زدَد، یعنی دَ مینکلِ بیتِئیل و عای، ^۴ دَ جای که دَفِعِه اوّل قُربانگاه جور کُدد. دَ امونجی ابرام بسم نام خُداوند ره گِرِفته عِبادت کد.

^۵ لوط که قد ابرام بُود، او ام گله و رمه و خیمه ها دشت. ^۶ و امو زمی اوقس گنجایش نَدشت که اونا یگجای زندگی کنه، چُون مال-و-دارایی ازوا دَ اندازه کلو بُود که اونا نَمیتنست یگجای زندگی کنه. ^۷ و دَ بَینِ چوپونای رَمِه ابرام و چوپونای رَمِه لوط نِزاع پَیدا شُد. دَ او زمان کِنعانی ها و فِرزی ها دَمزُو سرزمی زندگی مُوکد.

^۸ پس ابرام دَ لوط گُفت: ”خوب نییه که دَ بَینِ ازمه و ازتُو و دَ بَینِ چوپونای ازمه و چوپونای ازتُو جنجال بَشه، چُون مو برار آستی. ^۹ آیا تمام امزی سرزمی دَ پیش روی تُو واز نییه؟ پس از مه جدا شو؛ اگه تُو طرفِ چپ موری، ما طرفِ راست مورم، و اگه تُو طرفِ راست موری، ما طرفِ چپ مورم.“ ^{۱۰} اوخته لوط باله تُوخ کد و دید که تمام دَرِه اَرْدُن تا منطقه صوغرِ مِثلِ باغ خُداوند و یا مِثلِ سرزمینِ مِصر سیر آو آسته. ای زمانی بُود که خُداوند شارای سَدوم و عَموره ره خراب نَکُدد. ^{۱۱} پس لوط تمام دَرِه اَرْدُن ره اِنْتِخاب کد و سُون شَرَق کوچ کد. دَمزی رقم اونا از یگدیگه خُو جدا شُد. ^{۱۲} ابرام دَ سرزمینِ کِنعان مَند و لوط دَ شارای دَرِه اَرْدُن جای-د-جای شُدِه خیمه خُو ره تا سَدوم بُرد. ^{۱۳} مگم مردُم سَدوم

دَ نَظَرِ خُداوندِ غَدْرِ بَدکار و گُناه‌کار بُود.

^{۱۴} بعد از جدا شدنِ لوط از ابرام، خُداوند دَ ابرام گفت: "آلی باله توخ کُو و از جای که ایسته یی سُون شمال و جنوب، و شَرَق و غَرَب بِنَگر، ^{۱۵} چُون پَگِ امزی سرزمی ره که مینگری، تا اَبَد دَز تُو و نسل تُو موبخشم. ^{۱۶} ما نسل تُو ره مِثَلِ رِیگِ دریا جور مُونم. اگه کس رِیگِ دریا ره حِساب کده بِنَنه، نسلِ از تُو ره ام حِساب کده میتنه. ^{۱۷} باله شو و دَ درازی و بَرِ امزی سرزمی بَگرد، چُون ما ای ره دَز تُو موبخشم. " ^{۱۸} پس ابرام خَیمه خُو ره جَم کد و دَ بَلُوِطِستانِ مَمَری دَ مَنطِقَه حِبرون اَمده جای-د-جای شُد و دَ اُونجی بَلدِه خُداوند یگِ قُربانگاه آباد کد.

ابرام لوط ره آزاد مونه

^{۱۹} دَ امزُو زمانِ اَمراِفِلِ پادشاهِ شِنعار، اَریوکِ پادشاهِ اَلاَسار، کِدورِلاَعُمِرِ پادشاهِ ایلام و تَدِعالِ پادشاهِ گوئیم، ^۲ دَ خِلافِ بارعِ پادشاهِ سَدُوم، بِرِشاعِ پادشاهِ عُموره، شِنابِ پادشاهِ اَدَمه، شِمِعبِرِ پادشاهِ صَبوئیم و پادشاهِ مُلکِ بَالِعِ یعنی صوغَر دَ جنگ رفت. ^۳ و امی پَنجِ پادشاهِ پَگِ شی دَ دَرِه سِدِّیم یعنی دَ دَرِه دریا ی مُرده یگِ جای شُد. ^۴ اونا دوازده سال کِدورِلاَعُمِرِ ره خِدمت کُدد، مَگم دَ سالِ سِیزدَهَم اونا شورِش کد. ^۵ دَ سالِ چارَدَهَم کِدورِلاَعُمِرِ و پادشاهِ های هم پیمان شی اَمَد و اینی طایفه ها ره زَد: رِفائیا ره دَ عَشْتَروتِ

قَرْنَيْم، زُوزی ها ره د هَام، ایمی ها ره د شَوْتِ قَرِیْتایم،^۶ و حوری ها ره د کوهستونِ سَعِیر تا ایل پاران که د بغلِ بیابو آسته.^۷ بعد ازو اونا پس تاو خورده د منطقه عینِ مِشْفَاط یعنی قَادِش اَمَد و تمامِ مُلکِ عمالِیقی ها ره زَد و امچنانِ آموری های ره که د منطقه حَصْصُون تamar زندگی مُوکد.

^۸ اوخته پادشاهِ سَدُوم، پادشاهِ عَمُوره، پادشاهِ اَدَمه، پادشاهِ صَبُویم و پادشاهِ منطقهِ بَالع یعنی صوغَر بُر شُدِه د خِلافِ ازوا د درّه سِدِیم آماده جنگ شُد^۹ تا د خِلافِ کِدورلاَعمر پادشاهِ ایلام، تَدَعالِ پادشاهِ گوئیم، اَمْرَافِلِ پادشاهِ شِنَعار و اَرِبوکِ پادشاهِ اَلَسار، جنگ کنه؛ یعنی پَنج پادشاهِ د صِد چار پادشاه.^{۱۰} درّه سِدِیم پُر از چاه های قِیر بُود. وختیکه پادشاه های سَدُوم و عَمُوره دُوتا کد بعضی ازوا د مَنِه چاه های قِیر اُفتَد و باقی لشکر سُون کوه ها دُوتا کد.^{۱۱} پس امو چار پادشاه تمامِ دارایی سَدُوم و عَمُوره ره قد پگ خوراکه ازوا گِرِفت و سُون راهِ خُو رفت.^{۱۲} اونا لوط، باچه برارِ ابرام ره که د سَدُوم زندگی مُوکد، قد تمامِ دارایی شی گِرِفته بُرد.^{۱۳} و یگ نفرِ که دُوتا کُد، اَمَدِه ابرامِ عِبرانی ره خبر کد. ابرام د بَلُوطِستانِ مَمری آموری زندگی مُوکد که مَمری آموری برارِ اِشکول و عابر بُود و اونا همپیمانِ ابرام بُود.^{۱۴} وختیکه ابرام از اسیر شُدونِ برار زاده خُو خبر شُد، اُو سه صد و هژده نفر ره از افرادِ با تجربه که د خانه شی پیدا شُدُد، حرکت دَد و لشکر دُشمو ره تا شارِ دان دُمبال کد.^{۱۵} د وختِ شاو ابرام نفرای خُو ره تقسیم کد و د سرِ دُشمو حمله کده اونا ره شکست دَد و تا حوبه که د شمالِ دَمِشَق آسته، اونا ره دُمبال کد.^{۱۶} و

أبرام پگ مال-و-دارایی ره پس گرفت و برارزاده خو لوط ره قد مال-و-دارایی شی و خاتونو و مردم دیگه ره ام پس آورد.

^{۱۷} وختی أبرام بعد از شکست ددون کدورلاعمر و پادشاه های که قد ازو همپیمان بود، پس میمد، پادشاه سدوم د دره شاره یعنی دره پادشاه د دم راه شی آمد. ^{۱۸} و ملکی صدق، بلده أبرام نان و شراب انگور آورد. او پیشوای خدای متعال بود ^{۱۹} و أبرام ره برکت دده گفت:

”برکت د أبرام

از طرف خدای متعال، خالق آسمو و زمی؛

^{۲۰} و حمد-و-ثنا د خدای متعال

که دشمنای تو ره د دست تو تسلیم کد.

اوخته أبرام ده-یگ هر چیز ره که ولجه کدد، د ملکی صدق دد. ^{۲۱} و پادشاه سدوم د أبرام گفت: ”مردم مره دز مه بدی، مگم مال-و-دارایی ره بلده خود خو بگیر. ” ^{۲۲} لیکن أبرام د جواب پادشاه سدوم گفت: ”قسم د خداوند، خدای متعال، خالق آسمو و زمی، ^{۲۳} که از مال-و-دارایی از تو یگ ریشمه یا یگ سگگ چپلی ام باله نمونم. نشنه که بگی ما أبرام ره دولت مند جور کدیم. ” ^{۲۴} تنها چیزای ره قبول مونم که مردای جوان خورده. و بیل که

عابر، اِشْكُول و مَمَرى كه قد مه رفتُد، حِصَّه خُو ره بگيره.“

عهد و پيمانِ خُداوند قد ابرام

۱۵ بعد ازى چيزا كلامِ خُداوند دَ عالمِ خاو دَ ابرام آمده گُفت:

”اى ابرام نترس.“

ما سپر تُو اَسْتُم

و تُو ره اجرِ غدرِ كته ميْدُم.“

۲ و ابرام گُفت: ”اى خُداوند-خُدا، تُو دَز مه چيزخيل ميدي، چُون ما بے اولاد اَسْتُم و العازارِ دَمِشقى وارثِ خانه مه موشه.“ ۳ ابرام اِدامه دده گُفت: ”اينه، مره اولاد نَددى؛ غلام مه كه دَ خانه مه پيدا شُده، وارث مه موشه.“ ۴ اوخته كلامِ خُداوند دَ ابرام آمده گُفت: ”اى آدم وارث تُو نَموشه، بلكه كسى كه از پُشتِ كمر تُو ميبه، او وارث تُو موشه.“

۵ پس خُداوند ابرام ره بَرُو آورده گُفت: ”سُون اَسْمو توخ كُو و ستاره ها ره حساب كُو، اگه

میتنی اونا ره حساب کنی. ” و ادامه دده دزشی گفت: ” نسل از تو ام مثل امزیا بے حساب موشه. ”^۶ و ابرام د خداوند ایمان آورد و خداوند ای ره بلده از ویگ عمل عادلانه حساب کد. ^۷ اوخته د ابرام گفت: ” ما خداوندی آستم که تو ره از اور کلدانیا برو آوردم تا ای سرزمی ره د عنوان ملکیت دز تو بدم. ”^۸ مگم ابرام گفت: ” ای خداوند-خدا، ما چطور بدئم که مالک امزی سرزمی موشم؟ ”^۹ او د جواب شی گفت: ” یگ جونه گاو سه ساله، یگ بز ماده سه ساله، یگ قوچ سه ساله، یگ قمری و یگ کوتر دز مه گرفته بیر. ”^{۱۰} ابرام پگ ازوا ره آورد و هر کدم شی ره از منہ شی دو پاره کد و هر پاره ره د برابر یگدیگه شی ایشت. مگم مرغکور ره پاره نکد. ^{۱۱} اوخته لاشخورا د بله لاش ها تا شد و ابرام اونا ره هی کد. ^{۱۲} د وخت آفتو ششتو خاو غوج د سر ابرام آمد و یگ تریکی تیره و وحشتناک د بله شی سایه اندخت. ^{۱۳} اوخته خداوند د ابرام گفت: ” د یقین بدن که اولاده تو د سرزمینی که ازوا نیسته بحيث بیگنه زندگی مونه و د اونجی غلامی مونه و مدت چار صد سال د بله ازوا ظلم موشه. ”^{۱۴} ولے ما ملتتی ره که اونا ره د غلامی میندزه، قضاوت مونم و بعد ازو اونا قد مال-و-دارایی کلو ازونجی بر موشه. ^{۱۵} مگم خود تو د خوب عمر پیری و د آرامی د پیش بابہ کلونای خو موری و دفن موشی. ^{۱۶} و اونا د نسل چارم پس د اینجی مییه، چراکه گناه اموریا هنوز تکمیل نشده. ”^{۱۷} وختیکه آفتو ششت و هوا تریک شد، یگ تندور پر از دود و یگ النگ آتش روشو از مینکل امزو پاره ها تیر شد. ^{۱۸} دمزو روز خداوند قد ابرام عهد بسته کد و گفت: ” ما امی سرزمینا ره از دریای مصر تا دریای کته، یعنی تا دریای فرات د نسل از تو موبخشم، ”^{۱۹} یعنی سرزمین قینی

ها، قِنِيزی ها، قَدَمونی ها، ^{۲۰} حَتّی ها، فِرزی ها، رِفائیّا، ^{۲۱} اَموریا، کِنعانی ها، جَرجاشی
ها و یبوسی ها ره.

هاجر و اِسماعیل

۱۶ ^۱ سارای خاتونِ ابرام، دَزشی اولاد نکد. او یگ کِنِیزِ مِصری دَ نامِ هاجر دَشت. ^۲ و
سارای دَ ابرام گُفت: "خداوند از پیدای کدونِ اولاد مَره محروم کده. پس تُو قد کِنِیز مه
یگجای شو تا شاید دَ وسیله ازو صاحبِ اولاد شُم." و ابرام توره سارای ره قبول کد.
^۳ پس سارای خاتونِ ابرام کِنِیز خُو هاجرِ مِصری ره گِرِفته دَ شوی خُو ابرام دَد که او ره خاتو
کنه و ای واقعه بعد از ده سال بُود-و-باشِ ابرام دَ سرزمینِ کِنعان رُخ دَد. ^۴ و ابرام قد
هاجر خاو کد و او حامله شد. هاجر وختی دید که حامله شده، او بی بی خُو ره توهین-و-
تحقیر کد.

^۵ و سارای دَ ابرام گُفت: "ظلمی که دَ حقِ ازمه شده دَ گردونِ ازتویه. مه کِنِیز خُو ره دَ
بغل تُو آندختم، مگم وختی او دید که حامله آسته، مَره توهین-و-تحقیر کد. خداوند خود
شی دَ بینِ ازمه و ازتو قضاوت کُنه." ^۶ ابرام دَ سارای گُفت: "کِنِیز تُو دَ دستِ خود تویه؛
هر رقم که خوش دَری قد شی بُکو." پس سارای قد هاجر سرِ بد رفتاری ره گِرِفت و او از
پیش شی دوتا کد.

^۷ و ملائکه خُداوند دَ هاجر دَ نزدیکِ یگ چشمه که دَ سرِ راهِ منطقه شور بُود، ظاهر شد
^۸ و گفت: "آی هاجر، کنیزِ سارای! از کجا آمدی و دَ کجا موری؟" او گفت: "ما از پیشِ
بی بی خُو سارای دُوتا کدیم." ^۹ اوخته ملائکه خُداوند دَزُو گفت: "پیشِ آغِه خُو پس بورو
و خود ره دَ دستِ ازو تسلیم کو." ^{۱۰} ملائکه خُداوند ادامه دده دَزُو گفت: "ما نسل تُو ره
غدر کلو موئم، دَ اندازه که از کلونی، کس حساب نتنه." ^{۱۱} امچنان ملائکه خُداوند دَزُو
گفت: "اینه، تُو حامله آستی و یگ باچه میزبی؛ نام ازو ره اسماعیل بیل چراکه خُداوند
آه-و-نالِه مظلومانِه تُو ره شنیده." ^{۱۲} او یگ آدم جور موشه که رقمِ خَرِ وحشی رفتار مونه و
دست شی دَ جاغِه هر کس آسته و دستِ هر کس دَ جاغِه ازو؛ و او قد پرارای خُو جاغِه دَ
جاغِه زندگی مونه." ^{۱۳} و هاجر خُداوند ره که قد شی گپ زد، دمزی نام گوی کد: «تُو
خُدای آستی که مینگری،» و قد خود خُو گفت: "آیا او که مَره مینگره، ما ام او ره
دیدیم؟" ^{۱۴} امزی خاطر امو چاه «بئیر-لاخی-روئی» گفته موشد؛ امو چاه دَ بین قادش و
بارد آسته. ^{۱۵} پس هاجر دَ ابرام یگ باچه دَ دُنیا آورد و ابرام باچه خُو ره که هاجر زبید،
اسماعیل نام ایشته. ^{۱۶} ابرام هشتاد و شش ساله بُود که هاجر اسماعیل ره بلده شی دَ دُنیا
آورد.

نشانی از قولِ خدا قد ابرام

۱۷ وختیکه ابرام نود و نه ساله بُود، خُداوند دَزُو ظاهر شده گفت: "ما خُدای قادرِ

مُطْلَقَ اَسْتُمْ. دَ رَاهِ اَزْمِه قَدَمِ بَزَن و بے عَيْبِ بَش. ^۲ ما عَهْدِ خُو رِه بَيْنِ اَزْ خُود و اَزْ تُو بَسْتِه
 مُوْنَم و نَسْلِ تُو رِه بے اِنْدَازِه كَلُو مُوْنَم. ^۳ ”اَوخْتِه اَبْرَامِ سَجْدِه كَد و خُدا دَزُو كُفْت: ^۴ ”اَيْنِه،
 عَهْدِ اَزْمِه قَد اَزْ تُو اَمِي اَسْتِه كِه تُو بَابِه كَلُونِ مِلَّتِ هَايِ كَلُو مُوشِي. ^۵ اَزِي بَعْدِ دِيكِه نَامِ تُو
 اَبْرَامِ كُفْتِه نَشْنِه، بَلَكِه نَامِ تُو اِبْرَاهِيمِ بَشِه، چْرَاكِه مَا تُو رِه بَابِه كَلُونِ مِلَّتِ هَايِ كَلُو جُور
 كَدِيم. ^۶ ما تُو رِه غَدْرِ كَلُو بَارُورِ مُوْنَم؛ اَزْ تُو مِلَّتِ هَا دَ و جُودِ مِيرْمِ و اَزْ تُو پَادشَايُو پِيدَا
 مُوشِه. ^۷ ما عَهْدِ خُو رِه بَيْنِ اَزْخُو و اَزْ تُو و اَوْلَادِه تُو كِه بَعْدِ اَزْ تُو مِيِيَه بَسْتِه مُوْنَم و اِي
 عَهْدِ اَبْدِي رِه نَسْلِ دَ نَسْلِ بَرَقْرَارِ مِيلْمِ تا خُدايِ اَزْ تُو و اَوْلَادِه تُو كِه بَعْدِ اَزْ تُو مِيِيَه بَشْم. ^۸
 ما سِرْزَمِيْنِي رِه كِه فِعْلًا تُو بَحِيْثِ بِيكْنِه دَزْ شِي زِنْدَكِي مُوْنِي، يَعْنِي تَمَامِ سِرْزَمِيْنِ كِنْعَانِ
 رِه دَزْ تُو و بَعْدِ اَزْ تُو دَ اَوْلَادِه تُو دَ عِنْوَانِ مُلْكِيْتِ اَبْدِي مُوبَخْشْم؛ و مَا خُدايِ اَزْوا
 مُوبَشْم. ^۹ ”خُدا بَسْمِ دَ اِبْرَاهِيمِ كُفْت: ”تُو اَمِ بَايْدِ عَهْدِ مَرِه نِگَاهِ كِنِي، اَمِ تُو و اَمِ اَوْلَادِه تُو
 كِه بَعْدِ اَزْ تُو مِيِيَه دَ تَمَامِ نَسْلِ هَايِ خُو. ^{۱۰} عَهْدِ مِه كِه شُمُو بَايْدِ نِگَاهِ كِنِيد، يَعْنِي عَهْدِي
 كِه بَيْنِ اَزْمِه و اَزْ تُو و اَوْلَادِه تُو كِه بَعْدِ اَزْ تُو مِيِيَه اَيْنِي اَسْتِه: تَمَامِ مَرْدَا و بَاچِه هَايِ شُمُو
 بَايْدِ خْتَنِه شْنِه. ^{۱۱} شُمُو بَايْدِ گوشتِ اِضَافِي خُو رِه خْتَنِه كِنِيد چُونِ اَيْنِمِي نَشَانِي عَهْدِي
 اَسْتِه كِه بَيْنِ اَزْمِه و شُمُو يَه. ^{۱۲} هَرِ بَاچِه هَشْتِ رُوزِه اَزِ مِيْنِكَلِ شُمُو بَايْدِ دَ تَمَامِ نَسْلِ هَايِ
 شُمُو خْتَنِه شْنِه، چِي اُونَايِ كِه دَ خَانِه تَوْلُدِ شُدِه و چِي اُونَايِ كِه دَ پِيْسِه اَزِ بِيكْنِه گو خَرِيْدِه
 شُدِه و اَزِ جَمِ اَوْلَادِه تُو نِيِيَه. ^{۱۳} اَرِي، اُونَا حَتْمًا بَايْدِ خْتَنِه شْنِه، چِي اُونَايِ كِه دَ خَانِه پِيدَا
 شُدِه و چِي اُونَايِ كِه دَ پِيْسِه خَرِيْدِه شُدِه. دَ اَمْزِي رَقْمِ عَهْدِ مِه دَ گوشتِ شُمُو دَ عِنْوَانِ
 عَهْدِ اَبْدِي بَاقِي بُمْنِه. ^{۱۴} هَرِ مَرْدِي نَاخْتَنِه كِه گوشتِ اِضَافِي شِي خْتَنِه نَشُدِه بَشِه، اُو اَزِ

قَوْمِ خُو قَطْعِ مُوشِه، چِراکه اُو عَهْدِ مَرِه مَيِدِه کدِه.

^{۱۵} خُدا بَسْمِ دَ اِبْرَاهِيمِ گُفت: ”مِگَم دَ بَارِه خَاثُونِ تُو سَاراي، دِيگِه اُو رِه سَاراي گُفته کُوي

نَکُو، بَلِکِه نَامِ اَزُو سَارِه بَشِه. ^{۱۶} ما اُو رِه بَرکَتِ مَيِدُم و اَمچَنانِ اَزُو بَلدِه تُو يِگِ باچِه

مُوبِخْشُم. اَرِه، ما اُو رِه بَرکَتِ مَيِدُم و اَزُو مِلَّتِ هَاي کَلو دَ وُجودِ مِييه و اَزُو پادشايونِ قَوْمِ

ها پَيِدا مُوشِه. ” ^{۱۷} اوختِه اِبْرَاهِيمِ سَجْدِه کد و خَنديده دَ دِلِ خُو گُفت: ”اَيَا بَلدِه مَرِدِ صَد

سَالِه باچِه پَيِدا مُوشِه و سَارِه دَ نَوَدِ سَالِگِي اَوْلادِ دَ دُنْيا ميره؟ ” ^{۱۸} و اِبْرَاهِيمِ دَ خُدا گُفت:

”کَشِکِه اِسْماعِيلِ دَ حُضُورِ تُو زِنْدِه بُمْنِه. ” ^{۱۹} مِگَم خُدا گُفت: ”نَه، بَلِکِه خَاثُونِ تُو سَارِه

بَلدِه تُو يِگِ باچِه دَ دُنْيا ميره و تُو نَامِ شِي رِه اِسْحاقِ بِيِل. ما عَهْدِ خُو رِه قَدِ اَزُو بَسْتِه

مُونُم تا عَهْدِ مِه قَدِ اَوْلادِه اَزُو کِه بَعْدِ اَزُو مِييه يِگِ عَهْدِ اَبَدِي بَشِه. ^{۲۰} مِگَم دَ بَارِه

اِسْماعِيلِ توره تُو رِه شِنِيْدُم: ما اُو رِه بَرکَتِ مَيِدِيْم و اُو رِه بَارورِ کدِه اَوْلادِه شِي رِه

بِه اِنْدازِه کَلو مونُم. اُو آتِه دوازده حُکمرانِ مُوشِه و ما اَزُو يِگِ مِلَّتِ کْتِه دَ وُجودِ مِيرُم.

^{۲۱} مِگَم عَهْدِ خُو رِه قَدِ اِسْحاقِ قايِمِ مونُم کِه سَارِه اُو رِه سَالِ دِيگِه دَمزِي وختِ بَلدِه تُو دَ

دُنْيا ميره. ” ^{۲۲} وختِيکِه خُدا توره خُو رِه قَدِ اِبْرَاهِيمِ تَامو کدِ اَزِ پيشِ اَزُو بالِه رَفْت. ^{۲۳} دَمزُو

رُوزِ اِبْرَاهِيمِ، باچِه خُو اِسْماعِيلِ و پِگِ کَسايِ رِه کِه دَ خانِه شِي تَوُلْدِ شُدْد و اَمِ اُونايِ رِه

کِه دَ پيسِه خَرِيْدِه شُدْد، يِعْنِي پِگِ باچِه ها و مَرْدايِ رِه کِه دَ خانِه اِبْرَاهِيمِ بُوْد، گِرِفْتِه

گُوشْتِ اِضافِي اَزوا رِه خَتْنِه کد، اَمُو رَقْمِ کِه خُدا دَزُو اَمَرِ کُدْد. ^{۲۴} اِبْرَاهِيمِ نَوَد و نُه سَالِه

بُوْد کِه گُوشْتِ اِضافِي شِي خَتْنِه شُد، ^{۲۵} و باچِه شِي اِسْماعِيلِ سيزده سَالِه بُوْد کِه گُوشْتِ

إِضَافِي شَيِّ خَتْنَه شُد. ^{٢٦} اَرَى، دَمَرُو رُوزِ اِبْرَاهِيْمِ وِ بَاجَه شَيِّ اِسْمَاعِيْلِ خَتْنَه شُد ^{٢٧} وِ هَر مَرْدِ كِه دَ خَانَه اِبْرَاهِيْمِ بُوْد، چِي اُونَايِ كِه دَ خَانَه تَوَلَّد شُدْد وِ چِي اُونَايِ كِه دَ پَيَسَه اَز بِيْگَنَه خَرِيْدَه شُدْد، قَد شَيِّ قَتِي خَتْنَه شُد.

وَعْدَه يِگِ بَاجَه اَز طَرَفِ خُدا دَ اِبْرَاهِيْمِ وِ سَارَه

١٨ وِ خُداوَنَد دَ بَلُوْطِسْتَانِ مَمَرِي دَ اِبْرَاهِيْمِ ظَاهَرِ شُد وَخْتِيْكَه اُو دَ گَرْمِي رُوزِ دَ دَانِ خِيْمَه خُو شَشْتُد. ^٢ اِبْرَاهِيْمِ بَالَه تُوخِ كَد وِ دِيْدِ كِه سِه مَرْدِ دَ نَزْدِيْكَ شَيِّ اِيْسْتَه يَه. وَخْتِيْكَه اُونَا رَه دِيْدِ اَز دَانِ خِيْمَه خُو بَالَه شُد وِ زُوْدِ دَ مَنْدَه نَشِي اَزوا رَفْتِ وِ خُودِ رَه طَرَفِ زَمِي خَمِ كَدَه ^٣ گُفْت: ”بَادار مَه، اِگَه نَظَرِ لُطْفِ تُو دَ بَلَه مَه اَسْتَه، اَز پِيْشِ غُلامِ خُو نَرُو. اِگَه شُمُو اَز مَه خُوش-و-رَاضِي اَسْتِيْدِ اَز پِيْشِ نُوْكَرِ خُو نَرُو. ^٤ بِيْلِ كِه كَمِ ذَرَه اُو دَزِ شُمُو بِيْرَمِ تَا كِه پايِ خُو رَه شَشْتَه دَ زِيْرِ دِرَخْتِ دَمْرَاسِي كِنِيْد. ^٥ مَا مَوْرَمِ وِ يِگِ لُغْمَه نَانِ دَزِ شُمُو مِيْرَمِ تَا بُوْخُوْرِيْدِ وِ قُوْتِ بِيْگِيْرِيْدِ؛ بَعْدِ اَزُو مِيْتِنِيْدِ كِه بُوْرِيْدِ. چُوْنِ بَلْدَه اَمَزِي، گُذَرِ شُمُو اَز پِيْشِ خِدْمَتْگَارِ شُمُو شُدَه. ” اُونَا گُفْت: ”هَر چِيْزِي كِه گُفْتِي، بُوْكَو. ” اُوخْتَه اِبْرَاهِيْمِ دَ عَجَلَه دَ خِيْمَه خُو رَفْتَه دَ سَارَه گُفْت: ”زُوْدِ كُو! سِه كَاسَه اَرْدِ خُوْبِ بِيْگِيْرِ وِ قُتْقُو كَدَه تُكِي پُوْخْتَه كُو. ” بَعْدِ اَزُو خُودِ شَيِّ سُوْنِ گَلَه دَوِيْدَه يِگِ گُوسَلِه خُوْبِ وِ نَاْزَكِ رَه گَرِفْتِ وِ دَ خِدْمَتْگَارِ خُو دَدِ تَا اُو رَه دِسْتِي پُوْخْتَه كَنَه. ^٨ پَسِ اِبْرَاهِيْمِ مَسَكَه وِ شِيْرِ رَه گَرِفْتَه قَدِ گوْشْتِ گُوسَلِه كِه پُوْخْتَه كُدُّد اُوْرَدِ وِ دَ پِيْشِ اَزوا اِيْشْتِ. دَ حَالِيْكَه اُونَا دَرُو مُوْخُوْرَدِ، اِبْرَاهِيْمِ دَ

خدمتِ ازوا دَ زیرِ درخت ایسته بُود. ^۹ و اونا دزشی گُفت: "خاتون تُو ساره کُجایه؟" او
 گُفت: "اونه، دَ خیمه." ^{۱۰} یکی ازوا گُفت: "سالِ دیگه دَ اینی وخت پیش تُو مییم و
 خاتون تُو ساره صاحبِ باچه موشه." ساره از دانِ خیمه که دَ پشتِ ابراهیم بُود، گوش
 مُوكد. ^{۱۱} ازی که ابراهیم و ساره کلو پیر-و-سال خورده بُود و عادتِ ماهوارِ زَنانه ساره
 قطع شُدُد، ^{۱۲} ساره قد خود خُو خندیده گُفت: "آیا ما که پیر-و-سالخورده شُدیم و شوی مه
 ام پیر-و-سالخورده شُدِه، میتُم شوقِ دشته بشُم؟" ^{۱۳} خُداوند دَ ابراهیم گُفت: "ساره چرا
 خنده کده گُفت: 'آیا واقعاً باچه پیدا مُونم، دَ حالیکه پیر شُدیم؟' ^{۱۴} آیا کُدم کاری آسته که
 دَ پیشِ خُداوند مُشکلِ بشه؟ دَ زمانِ تعیین شُدِه، سالِ دیگه دَمزی وخت دُوباره دَ پیشِ تُو
 مییم و ساره صاحبِ باچه موشه." ^{۱۵} مگم ساره از ترسِ انکار کده گُفت: "ما خنده
 نَکُدم!" او گُفت: "آره، تُو خنده کدی!"

شفاعتِ ابراهیم بلده مردُم سَدوم

^{۱۶} بعد ازُو امو مردا باله شُدِه رُوی خُو ره طرفِ سَدوم کد و ابراهیم قد ازوا رفت تا اونا ره
 رُو به راه کنه. ^{۱۷} مگم خُداوند گُفت: "آیا چیزی ره که کدنی آسُم، از ابراهیم تاشه کُنم،
^{۱۸} دَ حالیکه از ابراهیم یگِ مِلتِ کُته و قوی جور مُونم و پگِ مِلتِ های دُنیا دَ وسیله ازُو
 بَرکت پیدا مونه؟" ^{۱۹} نه، چُون ما او ره اِنِتخاب کدیم تاکه او اولادا و خانوار خُو ره بعد از
 خُو نصیحتِ کُنه که اونا دَ وسیله دَ جای اُردونِ عدالت و انصاف راه-و-طریقِ خُداوند ره

نگاه كُنه. اوخته خُداوند چيزی ره كه دَ اِبْرَاهِيمِ وعده كده بَلدِه اَزو پُوره مُونه. ^{۲۰} ” پس خُداوند كُفت: ” ناله-و-فرياد دَ ضِدِ سَدُوم و عُموره عَدَر بِلند شُدِه و گُناه های ازوا كَلو و كِرنگ آسته. ^{۲۱} ” ما تیلو مورْم و توخ مُونْم كه مُطابِقِ ناله-و-فريادی كه دَ پيش مه رسیده اونا كاملاً اُمو رقم رفتار كده يا نه. اگه نَكُد، ما ميَدْنَم. ^{۲۲} ” بعد ازو اُمو دُو مَرْد طرفِ سَدُوم رِبِي شُد، مگم اِبْرَاهِيمِ هنوز ام دَ پيش خُداوند ايسته مند. ^{۲۳} ” و اِبْرَاهِيمِ خود ره دَ خُداوند نزديك كده كُفت: ” آيا عادِل و شَرير ره يگ جای نابود مُونی؟ ^{۲۴} ” فرض كُو دَمَزو شار پِنجاه نفرِ عادِل مَوْجُود بَشِه، باز ام شار ره خراب مُونی و اُو جای ره از خاطر امزُو پِنجاه نفرِ عادِل نِگاه نَمُونی؟ ^{۲۵} ” از تُو دُور بَشِه كه ای كار ره بُكُنی و عادِل و شَرير ره يگ جای بُكُشی تا عادِل و شَرير برابر بَشِه! نَه، از تُو دُور بَشِه. آيا قاضي تمام دُنیا نَباید اِنصاف ره دَ جای بيره؟ ^{۲۶} ” و خُداوند كُفت: ” اگه پِنجاه نفرِ عادِل دَ شارِ سَدُوم پيدا كُنْم، ما تمام امزُو جای ره از خاطر ازوا نِگاه مُونْم. ^{۲۷} ” اِبْرَاهِيمِ دَ جواب شی كُفت: ” ما جُرَات كده قد مَولای خُو توره كُفْتَم اگَرچِه ما خاك و خگِشتر آسْتَم. ^{۲۸} ” اگه پَنج نفر از پِنجاه نفرِ عادِل كم بَشِه، آيا از خاطرِ كه پَنج نفر كم آسته شار ره خراب مُونی؟ ” خُداوند كُفت: ” اگه چِل و پَنج نفرِ عادِل دَ اُونجی پيدا كُنْم اُو ره خراب نَمُونْم. ^{۲۹} ” اِبْرَاهِيمِ بسم دَزُو عرض كده كُفت: ” شايد دَ اُونجی چِل نفرِ عادِل پيدا شُنِه. ” خُداوند كُفت: ” از خاطرِ چِل نفر، ما اُو ره خراب نَمُونْم. ^{۳۰} ” كُفت: ” يا مَولا، قار نَشْنی تا بسم توره بُگْم: اگه دَ اُونجی فقط سی نفر پيدا شُنِه؟ ” خُداوند كُفت: ” اگه سی نفر دَ اُونجی پيدا كُنْم ما اُو ره خراب نَمُونْم. ^{۳۱} ” اِبْرَاهِيمِ كُفت: ” بسم جُرَات مُونْم كه قد مَولای خُو گپ بَزْنَم: اگه دَ

اُونجی بیست نفر پیدا شنه؟“ او گُفت: “از خاطرِ بیست نفر ما او ره خراب نمونم.”
 ۳۲ ابراهیم بسم گُفت: “یا مولا، قار نشنی؛ فقط یگ دفعه دیگه توره موگیم. اگه ده نفر د
 اُونجی پیدا شنه؟“ خداوند گُفت: “از خاطرِ ده نفر او ره خراب نمونم.” ۳۳ وختیکه
 خداوند توره خو ره قد ابراهیم خلاص کد او از اُونجی رفت و ابراهیم پس د جای خو آمد.

سَدوم و عموره

۱۹ و او دُو ملایکه د وختِ آفتو ششتو د سَدوم رسید؛ و لوط د درگه شارِ سَدوم
 ششتد. وختیکه لوط اونا ره دید از جای خو باله شد و د منده نشی ازوا رفت و خود ره
 طرفِ زمی خم کده ۲ گُفت: “ای بادارای مه، د خانه غلام خو ببید و پایای خو ره ششته
 شاو ره تیر کنید. بعد ازو صباح گاه باله شنید و د راه خو بورید.” مگم اونا گُفت: “نه،
 مو شاو ره د میدانی شار تیر مونی.” ۳ لیکن ازی که لوط کلو شله شد اونا قد شی آمد و
 د خانه شی داخل شد. او بلده ازوا مهمانی ترتیب دده نانِ فطیر پخته کد و اونا خورد.
 ۴ پیش ازی که اونا خاو کنه، مردای شار یعنی مردای سَدوم از جوان گرفته تا پیر، پگ
 مردم از هر گوشه شار آمد و خانه لوط ره محاصره کد ۵ و چیغ زده د لوط گُفت: “او دُو
 مرد که امشاو د پیش تو آمده کجایه؟ اونا ره د پیش از مو بیر تاکه مو قد ازوا خاو
 کنی.” ۶ لوط د دانِ درگه بر شده د پیش ازوا رفت و درگه ره از پشت خو بسته کده ۷ دزوا
 گُفت: “برارون مه، خاهش مونم که امی کار زشت ره نکنید. ۸ اینه، ما دُو دختر درم که

دستِ هیچ مرد دزوا نرسیده. اونا ره دَ پیش شمو میړم و هر کاری که دل شمو میخایه قد ازوا بُکنید. مگم قد ازی دُو مرد کار نَدشته بشید، چراکه اونا دَ سایه خانه مه پناه گرفته. ” اونا گُفت: ”پس شو!“ و ادامه دده گُفت: ”ای نفر آمد که دَ عنوانِ بیگنه دَ اینجی زندگی کنه و آلی دز مو آمر-و-نهی مونه! آلی قد ازتو ازوا کده کار بدتر مونی.“

اوخته اونا دَ بله امزو آدم یعنی لوط هُجوم آورد و نزدیک آمد که درگه ره میده کنه.

۱۰ مگم امو دُو مرد دست خُو ره دراز کد و لوط ره دَ پیش خودون خُو دَ منه خانه کش کد و درگه ره کیب کد. ۱۱ بعد ازو آدمای ره که دَ دان درگه خانه بُود، از ریزه گرفته تا کتیه شی ره دُچار کوری کد، دَ اندازه که اونا درگه ره پیدا نَتست. ۱۲ اوخته امو دُو مرد دَ لوط گُفت: ”آیا دیگه کس ام ازتو دَ اینجی آسته؟ داماد ها، باچه ها، دُخترو و هر کسی ره که دمزی شار دَری، اونا ره ازینجی بکش، ۱۳ چون مو ای جای ره خراب مونی، چراکه ناله-و-فریاد دَ ضدِ مردمِ امزی شار دَ حضورِ خداوند غدر بلند شُده و خداوند مو ره ربی کده تا ای شار ره بیرو کنی.“

۱۴ پس لوط بُرو رفت و دَ نامزادای دُخترون خُو گُفت: ”عجله کنید! ازینجی بُر شنید، چراکه خداوند ای شار ره تباه کدنی آسته!“ مگم ای توره دَ نظر ازوا ریشخندی آمد. ۱۵ و صبح گاه دَ دم روز واز شُدو امو دُو ملایکه لوط ره شله شُده گُفت: ”باله شو! خاتو و دُو دُختر خُو ره که دَ اینجی آسته گرفته بورو؛ نشنه که شمو ام دَ جزای امزی شار نابود شنید.“ ۱۶ دَ حالیکه لوط دل و نادل بُود امو دُو مرد دست ازو، از خاتو و از دُو دُختر شی

ره گِرفت و اونا ره بُر کده دَ برونِ شار ایله کد، چراکه خُداوند دَ حقِ ازوا مهربان بُود.
^{۱۷} وختیکه اونا ره بُرو بُر کد یکی ازو دُو مَرِد دَزوا گُفت: ”بلده نجاتِ جان خُو دوتا کُنید!
 پُشت خُو ره توخ نَکُنید و دَ هیچ جای دَشت ام ایسته نَشنید. فقط سُونِ کوه ها دوتا کُنید،
 نَشنه که نابُود شُنید.“ ^{۱۸} و لوط دَزوا گُفت: ”ای بادارای مه، ای رقم نَکید. ^{۱۹} اینه، نظرِ
 لُطف شُمو دَ بله غلام شُمو قرار گِرفته و شُمو دَ حقِ ازمه کلو مهربانی کدید و جان مه ره
 نجات دَدید. مگم نمی تَنم دَمزُو کوه ها دوتا کَنم. ما میتَرَسُم که پیش از رَسیدو دَ کوه ها
 بلا دامونگیر مه شُنه و ما بُمُرَم. ^{۲۰} اونه، امو آغیل نزدیک آسته که میتَنم دَزُو دوتا کَنم؛ و
 او ریزه ام آسته! مَره بیل که دَ اُونجی دوتا کَنم تا جان مه نجات پیدا کُنه. آیا او ریزه
 نییه؟“ ^{۲۱} او دَزشی گُفت: ”خو، صحیح آسته. امی خواهش تُو ره ام پوره مُونم و آغیلی ره
 که دَ باره شی توره گُفتی سرنگون نَمونم. ^{۲۲} عَجَله کده دَ اُونجی دوتا کُو، چراکه ما هیچ
 کار نَمیتَنم تا وختیکه شُمو دَ اُونجی نَرسید.“ امزی خاطر نامِ ازو آغیل ره صوغَر ایشْت.
^{۲۳} آفتو دَ حالِ بُر شُدو بُود که لوط دَ آغیلِ صوغَر رَسید. ^{۲۴} اوخته خُداوند گوگرد و آتِش ره
 از آسمو دَ بله سَدوم و عموره بارند ^{۲۵} و امو دُو شار و تمامِ منطقای دَوروبر شی ره قد
 باشنده های شارا و نباتات زمی تباه کد. ^{۲۶} مگم خاتونِ لوط سُونِ پسِ پُشت خُو توخ کد و
 یگ ستونِ نَمک جور شُد.

^{۲۷} و ابراهیم صَباح گاه باله شُد و طرفِ امزُو جای رفت که دَ اُونجی دَ حُضورِ خُداوند ایسته

شده بود. ^{۲۸} او طرفِ سدوم و عموره و تمامِ دشتِ توخ کد و دید که اونه، دودِ امو سرزمی
 مثلِ دودِ کوره باله موره. ^{۲۹} وختیکه خدا شارای دشت ره نابود کد، او ابراهیم ره یاد کد و
 لوط ره از منه امزو نابودی برو آورد. اری، وختی خدا شارای ره که لوط دزوا زندگی
 موکد سرنگون کد، او لوط ره کشید.

نسلِ عمونی ها و موآبی ها

^{۳۰} لوط از صوغر بر شد و قد دو دختر خو د کوه جای-د-جای شد، چون از مندو د صوغر
 ترس موخورد؛ پس او قد دو دختر خو د یگ غار زندگی موکد. ^{۳۱} اوخته دختر کته لوط د
 دختر ریزه شی گفت: "آته مو پیر شده و کدم مرد دیگه ام د روی زمی نییه که د مطابق
 رسم و رواج دنیا قد از مو خاو کنه. ^{۳۲} بیه که د آته خو شراب بدی و قد شی خاو کنی تا
 از آته خو نسل داشته بشی." ^{۳۳} پس امو شاو اونا آته خو ره شراب دد و دختر کته آمده قد
 آته خو خاو شد. مگم لوط از خاو شدو و بله شدون دختر خو خبر نشد. ^{۳۴} روز دیگه شی،
 دختر کته د ریزه گفت: "اونه، دیشاو ما قد آته خو خاو کدم. بیه که امشاو بسم او ره
 شراب بدی و ایمدفعه تو بورو قد شی خاو کو تا از آته خو نسل داشته بشی." ^{۳۵} پس امو
 شاو ام آته خو ره شراب دد و دختر ریزه رفته قد شی خاو شد. مگم لوط از خاو شدو و بله
 شدون دختر خو خبر نشد. ^{۳۶} دمزی رقم هر دو دختر لوط از آته خو حامله شد. ^{۳۷} و دختر
 کته باچه د دنیا آورد و او ره موآب نام ایشته. او بابه کلون موآبی ها تا امروز آسته.

^{۳۸} دُخترِ ریزه ام یگ باچه دَ دُنیا اُورد و نام ازو ره بِنِ عَمّی ایشْت. او بابه کَلونِ عمونی ها تا امروز آسته.

ابراهیم و ابیمَلک

۲۰ و ابراهیم از مَمری سُون منطقه جنُوب کوچ کد و دَ مینکلِ قادیش و شُور جای-د- جای شُد و دَ شارِ جرار زندگی مُوكد. ^۲ دَ امزو غیتِ ابراهیم دَ باره خاتُون خُو ساره گُفت که: ”او خوار مه یه.“ پس ابیمَلک پادشاهِ جرار نفر ریبی کد تا ساره ره دَ قصر شی بیره. ^۳ مگم خُدا دَ وختِ شاو دَ ابیمَلک دَ خاو ظاهر شُده گُفت: ”اینه، تُو مُردنی آستی، چُون خاتُونی ره که گِرِفْتی، خاتُونِ شوی دار آسته.“ ^۴ ابیمَلک تا هنوز قد شی نزدیکی نکُدد. پس گُفت: ”خُداوندا، آیا تُو واقِعاً قومِ عادِل ره نابُود مونی؟ ^۵ آیا او خود شی دَز مه نکُفت که ’او خوار مه یه‘؟ و ساره ام خود شی گُفت که ’او برار مه یه‘. ما قد دِلِ صاف و دِستِ پاک ای کار ره کُدم.“ ^۶ اوخته خُدا دَ عالمِ خاو دَزو گُفت: ”آره، ما میدنم که تُو ای کار ره قد دِلِ صاف کدی و امزی خاطر تُو ره نگاه کُدم تا دَ ضد مه گُناه نکنی و نه ایشتم که دَزو دِست بزنی.“ ^۷ آلی خاتُونِ امزو مرد ره پس تسلیم شی کُو، چراکه او یگ پیغمبر آسته و بلده تُو دُعا مونه تا زنده بُمنی. ولے اگه او ره پس تسلیم نکنی، یقین دشته بش که تُو و پگِ کسای که دَز تُو تعلق دَره، حتماً مُومرید.“ ^۸ صَباح گاه ابیمَلک باله شُد و تمام خِدْمَت گارای خُو ره کوی کده پگِ امزی توره ها ره دَزوا نقل کد و اونا کلو

ترسید. ^۹ اوخته اَیْمَلِک، اِبراهیم ره طلب کد و دَزُو گُفت: ”ای چی کار بُود که تُو دَ حق ازمو کدی؟ و ما چی گناه دَ حق ازتو کده بُودم که تُو مَره و مَمَلکَت مَره دُچار امزی گناه کُته کدی؟ تُو کارای ره که دَ حق ازمه کدی باید نَموکدی.“ ^{۱۰} و اَیْمَلِک از اِبراهیم پُرسان کد: ”چی فکر کده امی کاره کدی؟“ ^{۱۱} اِبراهیم دَ جواب شی گُفت: ”ما فکر کدُم که دَمزی جای ترس از خُدا هیچ وُجود نَدِره و مَره بخاطرِ خاتُون مه مَوکُشه.“ ^{۱۲} علاوه ازی او راستی خوار مه آسته؛ اَره، او دُخترِ آته مه آسته، لیکن دُخترِ آبه مه نییه؛ و او خاتُون مه شُده. ^{۱۳} وختیکه خُدا مَره از خایه آته مه دَ سرزمینای دُور-و-بیگنه اُورد، ما دَ ساره گُفتُم، ’امی مهربانی ره دَ حق ازمه بُکو: دَ هر جای که رفتی دَ باره ازمه بُگی که ای برار مه آسته.“

^{۱۴} اوخته اَیْمَلِک گوسپندو، گاو ها، غلاما و کنیزا ره گِرِفته دَ اِبراهیم بخشید و خاتُون شی ساره ره پس دَزُو تسلیم کد. ^{۱۵} و اَیْمَلِک گُفت: ”اینه، سرزمین مه دَ پیشِ رُوی تُو آسته و هر جای که خوش تُو مییه دَ اُونجی زندگی کو.“ ^{۱۶} بعد ازو دَ ساره گُفت: ”اینه، هزار مِثقال نُقره ره دَ برار تُو میدُم تا بیگناهی تُو دَ پیشِ تمام کسای که قد تُو آسته معلوم شُنه و پگ بدنه که نِسبت دَز تُو دَ اِنصاف رفتار شُده.“ ^{۱۷} اوخته اِبراهیم پیشِ خُدا دُعا کد و خُدا اَیْمَلِک، خاتُون شی و کنیزای شی ره شفا دَد تا صاحبِ اولاد شُنه؛ ^{۱۸} چُون خُداوند رَحِمِ تمامِ خاتُونوی خانوارِ اَیْمَلِک ره از خاطرِ ساره خاتُونِ اِبراهیم بسته کدَد.

۲۱ و خُداوند اُمُو رِقْمَ کِه کُفْتُد، دَ بِلَه ساره نظر کد و چيزی ره که وعده کُدد، بِلده ساره پوره کد. ۲ ساره حامله شُد و بِلده اِبْرَاهِيم دَ سِن-و-سَالِ پيری شی یگ باچه دَ دُنیا اُورد، دَ امزُو وختِ که خُدا دَ زشی کُفْتُد. ۳ و اِبْرَاهِيم باچه خُو ره که ساره بِلده شی دَ دُنیا اُورْدُد، اِسْحَاق نام اِيشت. ۴ اِبْرَاهِيم باچه خُو اِسْحَاق ره دَ هشت روزگی شی خْتنه کد، اُمُو رِقْم که خُدا دَ زُو اَمْر کُدد. ۵ اِبْرَاهِيم صد ساله بُوَد که باچه شی اِسْحَاق پيدا شُد. ۶ ساره کُفت: ”خُدا دَ زَ مه خَنده دَده. هر کسی که بَشَنوه، قد ازمه خوشی-و-خَنده مونه.“ ۷ ساره بسم کُفت: ”کي باور شی ميمد که دَ اِبْرَاهِيم بُوَگيه، ساره صَاحِبِ نِلغه شُدِه اُو ره شِير مِيديه؟ مگم ما دَ سِن و سَالِ پيری اَزُو بِلده شی یگ باچه دَ دُنیا اُورْدُم.“

۸ اُمُو نِلغه کْتِه شُدِه از شِير جدا شُد و دَ امزُو روزِ که اِسْحَاق از شِير جدا شُد، اِبْرَاهِيم اوماغِ کْتِه گِرِفت.

اِخْتِلاَفَاتِ بَيْنِ سَارِه و هَاجِر

۹ اوخته ساره ديد که باچه هَاجِرِ مِصری، اُمُو که بِلده اِبْرَاهِيم پيدا شُدُد، قد اِسْحَاق ريشخندی مونه. ۱۰ پس ساره دَ اِبْرَاهِيم کُفت: ”ای کَنيز و باچه شی ره از خانه بُر کُو، چراکه باچه ازی کَنيز قد باچه مه اِسْحَاق دَ ميراث شَرِیگ نيبه.“ ۱۱ مگم ای توره دَ نظرِ

ابراهيم د باره باچه شی اسماعیل سخت بد خورد. ^{۱۲} لیکن خدا د ابراهیم گفت: ”د باره باچه و کنیز خو هاجر تشویش نکو. هر چیزی که ساره دز تو گفته امطور بکو، چراکه از اسحاق نسل تو د نام تو کوی موشه. ^{۱۳} و از باچه کنیز ام یگ ملت جور مونم، چراکه او ام نسل تو یه.“

^{۱۴} پس ابراهیم صباح گاه باله شد و نان و مشک پر از او ره گرفته د هاجر دد. او امو چیزا ره د شانه شی ایشته او ره قد باچه شی ربی کد. اونا رفت و د بیابون بیبرشبع سرگردو شد. ^{۱۵} وختیکه او مشک خلاص شد هاجر باچه خو ره زیر یگ بوته خاو دد، ^{۱۶} و خود شی د یگ فاصله تیررس دورتر ازو ششت، چون او قد خو گفت: ”نمیتنم مرگ باچه خو ره پنگرم“ و د حالیکه روی خو ره سون ازو کده ششتد آواز خو ره بلند کده چخرا کد. ^{۱۷} و خدا آواز باچه ره شنید و ملایکه خدا از عالم باله هاجر ره کوی کده گفت: ”ای هاجر، تو ره چی شده؟ ترس نخور، چراکه خدا آواز باچه ره از جایی که او آسته، شنیده. ^{۱۸} باله شو، باچه ره رست کده د دست خو بگیر، چراکه ما ازو یگ ملت کته جور مونم.“

^{۱۹} اوخته خدا چیمای هاجر ره واز کد و او یگ چاه او ره دید. و هاجر سون چاه رفته مشک ره پر از او کد و باچه خو ره وچی دلجی کد. ^{۲۰} و خدا قد اسماعیل بود و او کته شده د بیابو جای-د-جای شد و تیرانداز جور شد. ^{۲۱} او د دشت پاران زندگی موکد و آبه شی یگ خاتو از سرزمین مصر بلده شی گرفت.

قول د بېن ابراهيم و ابيمليک

^{۲۲} د امزو غيت ابيمليک و فيکول سرکرده لشکر شی پيش ابراهيم آمده گُفت: ”هر کاری که موکني خدا قد تو آسته!“ ^{۲۳} پس د امينجي بلده مه د خدا قسم بخور که دز مه و اولاده مه و نسل مه خيانت نمونی، بلکه امو رقمیکه ما د حق از تو مهربانی بوديم، تو ام د حق از مه و مردم سرزمینی که دزشی د عنوان بیگنه زندگی مونی، مهربان موشی.“

^{۲۴} ابراهيم گُفت: ”قسم موخورم.“ ^{۲۵} اوخته ابراهيم د باره چاه او که خدمتگاری ابيمليک د زور گرفتد، پيش ابيمليک شکایت کد. ^{۲۶} ابيمليک گُفت: ”ما خبر ندرم که امی کاره کی کده؛ تو ام د ای باره دز مه چیز نگفتی و تا امروز ما دزی باره نشنیده بودم.“ ^{۲۷} پس ابراهيم، گوسپندو و گاوها ره د ابيمليک دد و اونا قد یگديگه خو عهد بسته کد.

^{۲۸} ابراهيم هفت باره ماده از رمه خو جدا کد؛ ^{۲۹} و ابيمليک از ابراهيم پُرسان کد: ”معنای جدا کدون امزی هفت باره ماده چی آسته؟“ ^{۳۰} ابراهيم د جواب شی گُفت: ”امی هفت باره ماده ره از طرف از مه قبول کو تا امیا یگ شاهی بشه که ما امی چاه ره کنديم.“

^{۳۱} پس او جای بئیرشبع گُفته شد چراکه هر دوی ازوا د اونجی قد یگديگه خو قول-و-قسم کد. ^{۳۲} بعد از عهد بسته کدو د بئیرشبع، ابيمليک و فيکول قومندان لشکر شی باله شده پس د سرزمین فلسطينيا رفت. ^{۳۳} و ابراهيم د بئیرشبع یگ درخت گز شند و د اونجی نام خُداوند، خُداي ابدی ره گرفته عبادت کد. ^{۳۴} و ابراهيم بلده غدر وخت د سرزمین فلسطينيا د عنوان بیگنه زندگی کد.

۲۲ بعد از و چیزا خُدا إِبْرَاهِيمَ رِه إِمْتِحَانِ كَدِه دَزْشِي كُفْت: "أَيِ إِبْرَاهِيمَ!" و أُو كُفْت:
 "أَمْرُ كُو صَاحِبِ." خُدا كُفْت: "بَاطِحِ خُو رِه، يِگَانِه بَاطِحِ خُو إِسْحَاقِ رِه كِه دُوسْتِ دَرِي
 بِگِيرِ و دَ سِرْزَمِينِ مَورِيَا بَورُو و أُو رِه دَ أُونَجِي دَ بِلِه يِگِ كُوه كِه دَزْ تُو نِشُو مِيدُم دَ عِنْوَانِ
 قُرْبَانِي سُوخْتَنِي تَقْدِيمِ كُو!" صُبْحِ رُوزِ دِيگِه شِي إِبْرَاهِيمَ بَالِه شُدِه خَرِ خُو رِه پَالُو كَدِ و دُو
 نَفَرِ از خِدْمَتْگَارَايِ خُو رِه قَدِ بَاطِحِ خُو إِسْحَاقِ گِرِفْتِ و يِگِ مِقْدَارِ هِيْزُمِ بَلَدِه سُوخْتَنْدُونِ
 قُرْبَانِي سُوخْتَنِي مِيدِه كَدِ و رِي شُدِه سُونِ امْرُو جَايِ رِفْتِ كِه خُدا دَزْشِي أَمْرِ كُدُد. دَ رُوزِ
 سِيَوْمِ إِبْرَاهِيمَ بَالِه تُوخِ كَدِ و امُو جَايِ رِه از دُورِ دِيد. اُوخْتِه إِبْرَاهِيمَ دَ خِدْمَتْگَارَايِ خُو
 كُفْت: "شُمُو امِينَجِي دَ پِيشِ خَرِ بَشِيْنِيْد؛ مَا و بَاطِحِ مِه دَ أُونَجِي مَورِي و عِبَادَتِ كَدِه پَسِ
 دَ پِيشِ از شُمُو مِيِي." إِبْرَاهِيمَ هِيْزُمِ رِه كِه بَلَدِه سُوخْتَنْدُونِ قُرْبَانِي سُوخْتَنِي أَوْرُدُد، دَ
 پِشْتِ بَاطِحِ خُو إِسْحَاقِ بَارِ كَدِ و خُودِ شِي آتِشِ و كَارْدِ رِه گِرِفْتِ و هَرِ دُويِ شِي قَتِي رِي
 شُد. اُوخْتِه إِسْحَاقِ دَ آتِه خُو إِبْرَاهِيمَ كُفْت: "آتِي!" آتِه شِي كُفْت: "بُگِي بَاطِحِ مِه."
 إِسْحَاقِ كُفْت: "مُو آتِشِ و هِيْزُمِ دَرِي، لِيكِنِ بَارِه قُرْبَانِي سُوخْتَنِي كُجَا يِه؟" إِبْرَاهِيمَ دَ
 جَوَابِ شِي كُفْت: "بَاطِحِ مِه، خُدا بَارِه قُرْبَانِي سُوخْتَنِي رِه خُودِ شِي مِيرْسَنِه." و هَرِ دُويِ
 شِي دَ رَاهِ خُو اِدَامِه دَد. وختِي أُونَا دَمْرُو جَايِ رَسِيدِ كِه خُدا دَزْشِي كُفْتُد، إِبْرَاهِيمَ دَ
 أُونَجِي يِگِ قُرْبَانِگَاهِ جُورِ كَدِ و هِيْزُمِ رِه بِلِه شِي چِينِد. بَعْدِ از و بَاطِحِ خُو إِسْحَاقِ رِه بَسْتِه
 كَدِه دَ قُرْبَانِگَاهِ دَ بِلِه هِيْزُمِ اِشْت. اُوخْتِه إِبْرَاهِيمَ دِسْتِ خُو رِه دِرَازِ كَدِه كَارْدِ رِه گِرِفْتِ

تاکه باچه خُو ره قُرَبانی کنه. ^{۱۱} لیکن ملایکه خُداوند از آسمو اُو ره کُوی کده گُفت: ”ابراهیم، ابراهیم!“ و اُو دَ جواب شی گُفت: ”اَمَر کُو صَاحِب!“ ^{۱۲} ملایکه گُفت: ”دِست خُو ره دَ باچه دِراز نَکُو؛ دَزُو هیچ کار نَگیر! چُون آلی مِیدَنم که از خُدا مِیترسی، چراکه باچه خُو ره، یگانه باچه خُو ره از مه دِریغ نَکدی.“

^{۱۳} و ابراهیم سر خُو ره باله کده دید که دَ پَسِ پُشت شی یگ قُوچ آسته و شاخای شی دَ مَنه بُوته بند مَنده. پس اُو رفته قُوچ ره گِرفت و اُو ره دَ عِوضِ باچه خُو دَ عِنوانِ قُرَبانی سوختنی تقدیم کد. ^{۱۴} و ابراهیم امو جای ره دَ نام «خُداوند مَهیا مونه» نام کد. امو رقم که تا امروز گُفته موشه، ”دَ کوه خُداوند مَهیا موشه.“ ^{۱۵} و ملایکه خُداوند دفعه دوّم از عالمِ باله ابراهیم ره کُوی کده ^{۱۶} گُفت: ”خُداوند مَوگه که دَ ذات خُو قِسم مُوخورم: ازی که تُو ای کار ره کدی و باچه خُو ره، یگانه باچه خُو ره از مه دِریغ نَکدی، ^{۱۷} ما یقیناً تُو ره بَرکت مِیدم و نسل تُو ره رقم سِتاره های آسمو و ریگِ دریا آلی کلو مُونم. و اولاده تُو درگه های شارِ دُشمنای خُو ره تَصَرُف مونه. ^{۱۸} و دَ وسیله اولاده تُو پگِ مِلّت های دُنیا بَرکت پیدا مونه، چراکه تُو توره مه ره گوش کدی.“ ^{۱۹} اوخته ابراهیم دَ پیش خدمتگرای خُو پس آمد و اونا باله شُده پگ شی طرفِ بَعرِشَبَع رَبی شُد. و ابراهیم دَ بَعرِشَبَع زِندگی مَوکد.

٢٠ بعد ازی چیزا دَ اِبْرَاهِيمِ كُفْتَه شُدْ كِه ”مَلِكِه ام بَلَدِه بِرَار تُو نَاحور باچِه ها دَ دُنیا اُورده:
 ٢١ باچِه اُولبَاری شی عُوَص و بِرَار شی بُوَص و قَمُوئیل آتِه ارام، ٢٢ كَاسَد، حَزُو، پِلدَاش،
 یَدَلَا ف و بَتُوئیل. “ ٢٣ بَتُوئیل آتِه رِبِكا شُد. امی هِشت باچِه رِه مَلِكِه بَلَدِه نَاحور بِرَارِ
 اِبْرَاهِيمِ دَ دُنیا اُورْد. ٢٤ كَنِيزِ نَاحور كِه رومه نام دَشْت، اُو طَایح، گَاخَم، تَاخَش و مَعَكِه رِه
 بَلَدِه شی دَ دُنیا اُورْد.

مرگِ ساره

٢٣ ساره یگ صد و بیست و هفت سال زندگی کد؛ اینمی سال های عُمَرِ ساره بُود
 ٢ و اُو دَ قَرِبَتِ اَرَبِ، یعنی دَ حِبرون دَ سِرزَمینِ كِنعان فَوْت کد و اِبْرَاهِيمِ بَلَدِه شی ماتم
 گِرِفْتَه چخرا کد. ٣ و اِبْرَاهِيمِ از پَالُوی مِیت خُو باله شُدِه دَ پِیشِ بَنی حِت رِفْت و دَزوا
 كُفْت: ٤ ”ما دَ مینکلِ شُمُو بِيگَنه و مُسافرِ اَسْتُم؛ دَز مه یگ جای بَلَدِه قَبْرِستو سَودا كُنید
 تا مِیتِ خُو رِه از پِیشِ چِیم خُو دَ اُونجی دَفن كُنم. “ ٥ بَنی حِت دَ جَوَابِ اِبْرَاهِيمِ كُفْت:
 ٦ ”بادار مه، توره مو رِه گوش كُو. تُو دَ مینکل مو شَخصیتِ بزرگ اَسْتی. مِیتِ خُو رِه دَ
 خُوْبَتَرینِ قَبْرِ های مو دَفن كُو. هیچ كُدَم مو قَبْرِ خُو رِه از تُو دِرِیغ نَمُونی اگِه تُو مِیتِ خُو رِه
 دَفن کنی. “ ٧ پس اِبْرَاهِيمِ باله شُد و خود رِه دَ پِیشِ مَرْدَمِ امزُو سِرزَمی، یعنی بَنی حِت خَم

کد^۸ و قد ازوا گپ زده گُفت: ”اگه دل شمو آسته که ما مَیت خُو ره از پیش چیم خُو دَفن کُنم، پس توره مَره بَشنَوید و از عِفرون باچه صوحار بلده مه درخاست کَنید^۹ تا غار مَکفيله ره که مُلکیت شی و دَ آخِرِ زمينای شی آسته، دَز مه بديه. بيليد که اُو ره دَ قِيمَتِ کَامِلِ دَ حُضُورِ از شمو بلده قبرستو دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَز مه سَودا کُنه.“

^{۱۰} عِفرون دَ بَينِ حَتيا شِشْتُد. پس عِفرون حَتی دَ جِوابِ اِبْرَاهِيمِ دَ حُضُورِ بَنی حَتِ یعنی دَ حُضُورِ پَگِ کَسای که دَ درگه شارِ اَزو جَم شُدُد، گُفت: ”^{۱۱} نَه بادار مه، دَز مه گوش کُو! ما اُمُو پَئی زمی ره دَز تُو مُوبخشم و غاری که دَزو تعلق دَره ام از تُو بَشه. دَ حُضُورِ قَوْمای خُو اُو ره دَز تُو مُوبخشم. بورُو، مَیت خُو ره دَفن کُو.“^{۱۲} پس اِبْرَاهِيمِ خود ره دَ پِيشِ مَرْدَمِ اَمْرُو سرزمی خَم کد^{۱۳} و قد عِفرون دَ حُضُورِ مَرْدَمِ اَمْرُو سرزمی گپ زده گُفت: ”لُطفاً عَرَضِ مَره گوش کُو: ما قِيمَتِ اَزو زمی ره دَز تُو مِیْدَم. اُو ره از طرفِ ازمه قَبُولِ کُو تا مَیت خُو ره دَ اُونجی دَفن کُنم.“^{۱۴} و عِفرون دَ جِوابِ اِبْرَاهِيمِ گُفت: ”^{۱۵} بادار مه، دَز مه گوش کُو: یگ پَئی زمی که چار صد مِثقالِ نَقْره قِيمَتِ دَره، ای دَ بَينِ ازمه و از تُو چی آسته؟ بورُو، مَیت خُو ره دَفن کُو.“^{۱۶} اِبْرَاهِيمِ گبِ عِفرون ره گوش کد و نَقْره ره که عِفرون دَ حُضُورِ بَنی حَتِ یاد کُدد، یعنی چار صد مِثقالِ نَقْره ره دَ مُطابِقِ وَزنی که رِواجِ بُوْدِ بِلده عِفرون تُول کده دَد.^{۱۷} دَ اَمزی رَقَمِ زَمینِ عِفرون دَ مَنطِقَه مَکفيله که رُوی دَ رُوی مَمری بُوْد، یعنی زمی و غاری که دَزو تعلق دَشت قد پَگِ دِرختای که دَ جَعِه شی بُوْد،^{۱۸} دَ حُضُورِ بَنی حَتِ، یعنی تمامِ کَسای که دَ درگه شارِ اَزو اَمُدَد دَ عِنوانِ مُلکیتِ دَ اِبْرَاهِيمِ

^{۱۹} بعد ازو ابراهيم خاتون خو ساره ره د غار زمين مكفيله كه روى د روى ممرى يعنى
 جبرون د سرزمين كنعان بود، دفن كد. ^{۲۰} خلاصه، اموزمى قد غارى كه دزو تعلق دشت
 د عنوان قبرستو از طرف بنى حت د ملكيت ابراهيم تحويل دده شد.

يگ خاتو بلده اسحاق

۲۴ ^۱ ابراهيم پير و سال خورده شدد، و خداوند او ره د تمام كاراي شى بركت دده بود.
^۲ يگ روز ابراهيم د خدمتگار خو كه كته خانه شى و مسئول تمام دارايى شى بود، گفت:
 ”دست خو ره زير ران مه بيل ^۳ و د خداوند، خدای آسمو و زمى قسم بخور كه بلده باچه
 مه اسحاق از دخترين كنعانيا كه ما د مينكل ازوا زندگى مونم، خاتو نميگيرى، ^۴ بلکه د
 وطن خود مه و د پيش قومى مه مورى و بلده باچه مه اسحاق يگ خاتو ميگيرى.“
^۵ خدمتگار شى دزو گفت: ”اگه او دختر راضى نشنه كه قد ازمه د اى سرزمى بيه، آيا
 ما باچه تو ره د سرزمينى بريم كه تو از اونجى آمددى؟“ ^۶ ابراهيم دزشى گفت: ”توخ كو
 كه باچه مره د اونجى پس نبرى. ^۷ خداوند، خدای آسمونا كه مره از خانه آته مه و از جاي
 پيدایش مه گرفته د اينجى آورد و قد ازمه توره گفت و دز مه قسم خورده گفت كه امى
 سرزمى ره د اولاده تو ميدم، او ملايکه خو ره پيشلون تو ربي مونه تا از اونجى يگ

خاتو بلده باچه مه بگیری. ^۸ لیکن اگه او دختر راضی نشنه که قد تو بیه، اوخته تو ازی قسم خلاص آستی. فقط هوش کو که باچه مَره د اونیجی پس نبری. ^۹ ” اوخته خدمتگار شی دست خوره تی ران بادار خو ایشته و د امزی باره بلده ازو قسم خورد.

^{۱۰} پس خدمتگار شی ده اشتر ره از مینکل اشترای بادار خو گرفت و ریی شده هر رقم سوغاتای خوب ره از دست بادار خو گرفته بُرد. د امزی رقم او ریی شده سون ارام النهرین د شار ناحور رفت. ^{۱۱} او د وخت دیگر روز اشتر ره د برون شار د پالوی یگ چاه او خاولجی کد، د غیتیکه خاتونو بلده او کشیدو برو میمد. ^{۱۲} اوخته او گفت: ” ای خداوند، خدای بادار مه ابراهیم! امروز مَره کامیابی بدی و د حق بادار مه ابراهیم مهربانی کو. ^{۱۳} اینه، ما د پالوی امزی چشمه او ایسته یم و دخترن مردم امزی شار بلده او کشیدو مییه. ^{۱۴} پس د دختری که موگم ’لطفاً کوزه خو ره تاه کو که او وچی کنم‘ و اگه او بگیه ’وچی کو و ما د اشترای تو ام او میدم،‘ اوخته بیل که او امو دختری بشه که بلده بنده خو اسحاق مقرر کده. د امزی رقم ما میدنم که د حق بادار مه مهربانی کده. ^{۱۵} ” و پیش ازی که او توره خو ره تامو کنه، ربکا کوزه د بله شانیه شی بر شده آمد. ربکا دختر بتوئیل بود و بتوئیل باچه ملکه خاتون ناحور؛ و ناحور برار ابراهیم بود. ^{۱۶} او یگ دختر غدر نوربند بود و یگ باکره که دست هیچ مرد دزو نرسیدد. ربکا د چشمه تاه شد و کوزه خو ره پُر کده باله آمد. ^{۱۷} اوخته، خدمتگار د عجله دم راه شی رفت و گفت: ” لطفاً از کوزه خو مَره یگ شوپ او بدی. ^{۱۸} ” او گفت: ” وچی کو، بادار مه!“ و چابک کوزه خو

ره از شانه خُو تا كده دَ بِلِه دِسْت خُو گِرِفْت و دَزُو آو دَد. ^{۱۹} وختِيكه از آو دَدُو فارغ شُد، دَزَشِي گُفْت: ”بلدِه اُشْتَرَاي تُو ام آو ميَكِشُم تا وختِيكه از آو سِير شُنه.“ ^{۲۰} پس آو كُوْزِه خُو ره دِسْتِي دَ آوخور شِيو كد و بَسْم سُون چاه دَوِيْد تا آو بِكشِه و بلدِه تمام اُشْتَرَاي شِي آو بُر كد. ^{۲۱} اْمُو آدَم چُپ شِشْتُد و دَ دِقْت سُون شِي توخ مُوكد تا بِنگرِه كه خُداوند سَفَرِ اَزُو ره كامياب مُونه يا نِه.

^{۲۲} وختِيكه اُشْتَرَا از آو سِير شُد، خِدْمَتگار يگ حلقِه طِلَايِي دَ وَزَن نِيْم مِثقال و يگ جورِه دِسْت بندِ طِلَايِي دَ وَزَن دِه مِثقال دَزُو دَد ^{۲۳} و گُفْت: ”دَز مه بُگِي كه تُو دُخْتَرِ كِي اُسْتِي؟ آيا دَ خانِه آتِه تُو بلدِه ازمو جاي پيدا مُوشِه كه شاو ره دَ اُونجِي تير كُنِي؟“ ^{۲۴} رِيكا دَ جواب شِي گُفْت: ”ما دُخْتَرِ بَتُوئِيل اَسْتُم، دُخْتَرِ باچِه مِلِكِه كه بلدِه ناحور دَ دُنْيا اُورِد.“ ^{۲۵} اُو امچنان دَزُو گُفْت: ”گاه و عَلَف كَلو دَرِي و جاي ام اَسْتِه كه شاو ره تير كُنيد.“ ^{۲۶} اوخته خِدْمَتگار خود ره خَم كده خُداوند ره سَجْدِه كد ^{۲۷} و گُفْت: ”حمد-و-ثنا دَ خُداوند، خُداي بادار مه اِبْرَاهِيم كه رَحْمَت و مُحَبَّت خُو ره از بادار مه دِرِيغ نَكْد و مَرِه دَ راه دَ خانِه قَوْماي بادار مه راهنُمايِي كد.“ ^{۲۸} پس اْمُو دُخْتَرِ دَوِيْدِه دَوِيْدِه رِفْت و خانوارِ آبِه خُو ره امزِي چيزا خبر كد. ^{۲۹} رِيكا يگ بَرار دَ نامِ لَابان دَشْت و لَابان دَوِيْدِه دَوِيْدِه دَ پيشِ امزُو آدَم دَ سِرِ چشْمِه رِفْت. ^{۳۰} اِي واقِعِه ايني رِقْم رُخ دَد: امي كه لَابان حلقِه و دِسْتَبند ها ره دَ دِسْتاي خوار خُو دِيد و تورِه خوار خُو رِيكا ره شَنِيد كه گُفْت: ”اُو آدَم دَز مه ايني رِقْم گُفْت،“ اُو دَ پيشِ امزُو آدَم اَمَد و اُو دَ پالُوِي اُشْتَرَاي خُو دَ سِرِ چشْمِه ايسْتِه بُوْد. ^{۳۱} و

لابان دَزُو كُفْت: "أَي بَرَكْت يَافَتِه خُداوند! چِرا دَ بَرُو ايسْتِه شُدِه؟ بيه كه بورى، ما خانه ره تيار كديم و بلده اُشترای تُو جای آماده آسته." ^{۳۲} پس اُمُو آدم دَ خانه ازوا رفت و لابان اُشترای ره واز كده دَزُوا كاه و علف دَد. بعد ازو بلده خِدْمَتگارِ اِبْرَاهِيم و كسای كه قد شی اَمُد، آو اُورد تا پایای خُو ره بَشویه. ^{۳۳} اوخته نان ره اُورده دَ پیش ازوا ایشْت كه بُخوره. مگم خِدْمَتگارِ اِبْرَاهِيم كُفْت: "تا مقصد خُو ره دَز شُمُو نَكِيم نان نَمُوخوَرُم." و لابان كُفْت: "بگی." ^{۳۴} اوخته اُو كُفْت: "ما خِدْمَتگارِ اِبْرَاهِيم اَسْتُم." ^{۳۵} خُداوند بادار مَرِه غَدَر بَرَكْت دَدِه و اُو شَخْصِ بَزْرگ شُدِه. خُداوند دَزُو رَمِه و گلّه، طِلا و نُقرِه، غُلاما و كَنِيزا، اُشترای و اَلَاغا دَدِه. ^{۳۶} و ساره خاتُونِ بادار مه دَ پسِ پیری بلده بادار مه یگ باچه كده و اُو تمام دارایی خُو ره دَمَزُو باچه دَدِه. ^{۳۷} بادار مه مَرِه قَسْم دَدِه كُفْتِه كه 'بلده باچه مه از دُخترُونِ كِنَعانیا كه ما دَ سَرزَمِينِ ازوا زِنْدگی مُونم، خاتُو نَكِیر، ^{۳۸} بَلَكِه دَ پیشِ خانوارِ آتِه مه بورُو، یعنی دَ پیشِ اولادِ بابِه مه و یگ خاتُو بلده باچه مه بگیِر.' ^{۳۹} و ما دَ بادار خُو كُفْتُم: 'اگِه اُو دُختر قد ازمه نیه، چی؟' ^{۴۰} اوخته اُو دَز مه كُفْت: 'خُداوندی كه ما ازو پیروى مُونم، ملايكِه خُو ره قد تُو ریبی مُونه و اُو سَفَر تُو ره كامیاب مُوكُنِه تا بَتَنی یگ خاتُو از اولادِ بابِه مه یعنی از خانوارِ آتِه مه بلده باچه مه بگیِر.' ^{۴۱} دَ اینی صُورت تُو مِیتَنی از قَسْم مه خلاص شُنی: وختیکِه پیشِ اولادِ بابِه مه بورى و اونا دَز تُو یگ خاتُو نَدیه، اوخته تُو از قَسْم مه خلاص اَسْتی.

^{۴۲} پس اِمروز وختیکِه دَ سَرِ چِشمِه رَسیدُم اینی رِقْم دُعا كُدُم: 'أَي خُداوند، خُداى بادار مه

ابراهيم! از تو خواهش موم که مره دمزی سفر کامياب کنی. ^{۴۳} آلی د پالوی امزی چاه
 ایسته موشم و دخترى که بلده او کشیدو مییه، ما دزشی موگم، ”لطفاً از کوزه خو کم
 وری او دز مه بدی که وچی کنم،“ ^{۴۴} و اگه او گفت که ”وچی کو و ما بلده اشرای تو ام
 او میکشم.“ اوخته بیل که او دختری بشه که تو بلده باچه بادر مه مقرر کده. ^{۴۵} پیش
 ازى که از توره گفتو د دل خو خلاص شوم، دیدم که ریکا کوزه د شانه شی آمد و د چشمه
 تا رفته او کشید. اوخته ما دزشی گفتم، ”لطفاً دز مه او بدی.“ ^{۴۶} او چابک کوزه خو ره
 از شانه خو تا کد و گفت که ”وچی کو و ما اشرای تو ره ام او میدم.“ پس ما وچی کدم
 و او اشرای مره ام او دد. ^{۴۷} اوخته از شی پوسان کدم که ”تو دختر کی استی؟“ او گفت:
 ”ما دختر بتوئیل استم، دختر باچه ناحور که ملکه بلده شی د دنیا آورد.“ پس ما حلقه ره
 د بینی شی و دستبندا ره د دستای شی اندختم. ^{۴۸} بعد ازو خود ره خم کده خداوند ره
 سجده کدم. ما خداوند، خدای بادر خو ابراهيم ره حمد-و-ثنا گفتم که مره د راه راست
 هدایت کد تا که یگ دختر از خانوار برار بادر خو بلده باچه شی بگیرم. ^{۴۹} آلی اگه د حق
 بادر مه محبت و مهربانی مونی دز مه بگید. اگه نموکنید، ام دز مه بگید تا طرف راست
 یا چپ ربی شوم.“

^{۵۰} اوخته لابان و بتوئیل د جواب شی گفت: ”ای کار از طرف خداوند آسته. مو دز تو هیچ
 چیز گفته نمیتنی، نه خوب و نه بد.“ ^{۵۱} اینه، ریکا د پیش روی تو آسته. ای ره بگیر و
 بورو تا خاتون باچه بادر تو شنه، امو رقم که خداوند گفته.“ ^{۵۲} وختیکه خدمتگار ابراهيم

توره ازوا ره شنید، او رُوی خُو ره دَ زمی ایشته خُداوند ره سَجده کد. ^{۵۳} اوخته خِدمتگار گوش-و-گانه طِلایی و نُقرهیی ره قد کالاها بُر کد و دَ ریکا پیش کد. او امچنان دَ برار و آبه ریکا سَوغات های قِیمتی دَد.

^{۵۴} بعد ازی چیزا خِدمتگار ابراهیم و نفرای که قد شی قتی بُود، خورد و وُچی کد و شاو ره دَ اُونجی تیر کد. صَباح گاه وختیکه باله شُد، کُفت: ”مَره طرفِ بادار مه رِبی کُنید.“
^{۵۵} مگم برار و آبه ریکا دَزو کُفت: ”بیل که دُختر یگو ده روزِ دیگه قد از مو بُمنه. بعد ازو بورید.“
^{۵۶} ”مگم خِدمتگار ابراهیم دَزوا کُفت: ”مَره معطل نَکُنید؛ ازی که خُداوند مَره دَ ای سَفر کامیاب کده مَره رِبی کُنید تا دَ پیشِ بادار خُو بورم.“
^{۵۷} اونا کُفت: ”خَی بیل که دُختر ره کُوی کنی و از خود شی پُرسان کنی.“
^{۵۸} اوخته اونا ریکا ره کُوی کده از شی پُرسان کد: ”آیا قد امزی آدم موری؟“ او کُفت: ”آره، مورم.“
^{۵۹} پس اونا خوار خُو ریکا ره قد دایه شی قتی قد خِدمتگار ابراهیم و آدمای شی رِبی کد. ^{۶۰} و اونا ریکا ره خیر و بَرکت دَده کُفت:

”خوار جان، تُو آبه هزارها و هزارها شنی

و اولاده تُو درگه های شارِ دُشمنای خُو ره تَصَرَف کنه.“

^{۶۱} پس ریکا قد کنیزای خُو باله شُدِه دَ بله اَشْتِرا سوار شُد و از پُشتِ امزو آدم رِبی شُد.

دَمزى رِقْم خِدْمَتِگار رِيكا ره بُرد.

^{۶۲} و اِسحاق از بئير-لَحى-روئى اَمَدَد و دَ مَنْطِقَه جَنُوب زِندگى مُوكد. ^{۶۳} يگ شام اِسحاق دَ حَالِيكَه دَ دَشت چَكَر مِيَزَد، باله توخ كد و ديد كه يگ كاروان اَشتر ميبه. ^{۶۴} و رِيكا ام باله توخ كد و اِسحاق ره هُوش كده از اَشتر خُو تا شُد ^{۶۵} و از خِدْمَتِگار پُرسان كد: ”اُمُو اَدَم كه دَ دَشت دَ دَم راهِ مو ميبه، كى آسته؟“ خِدْمَتِگار كُفت: ”اُو بادار مه آسته.“ اوخته رِيكا چادر خُو ره گِرِفَت و خود ره پوشَنَد. ^{۶۶} و خِدْمَتِگار تمامِ كاراى ره كه كده بُود دَ اِسحاق نَقْل كد ^{۶۷} پس اِسحاق رِيكا ره دَ خِيْمَه اَبه خُو ساره اُورده او ره خاتُو كد و اِسحاق او ره دوست دَشت. دَمزى رِقْم اِسحاق بعد از مرگِ اَبه خُو تَسَلّى پيدا كد.

اُولادايِ دِيگَه اِبْرَاهِيم

۲۵ ^۱ و اِبْرَاهِيم يگ خاتُونِ دِيگَه گِرِفَت دَ نامِ قَطُورَه. ^۲ او بَلَدَه شى اينى اُولادا ره دَ دُنيا اُورد: زِمْران، يُقْشان، مَدان، مِديان، يَشباق و شُواح. ^۳ يُقْشان آتِه شِبا و دِدان شُد. اُولادِه دِدان اَشُورى ها، لَطُوشى ها و لُئُومى ها بُود. ^۴ باچه هاى مِديان اينيا بُود: عيفاه، عيفر، حَنوخ، اَبيداع و اِلداعه. پگ امزيا اُولادِه قَطُورَه بُود.

^۵ اِبْرَاهِيم تمامِ دارايى خُو ره دَ اِسحاق بخشِيد. ^۶ و لى دَ باچه هاى خاتُونوى دِيگَه خُو اِبْرَاهِيم

تُحْفَه هَا دَدَ و زَمَانِي كِه اُو هِنوز زِنْدَه بُوْد، اُونَا رِه اَز پَالُوِي بَاچِه خُو اِسْحَاقِ سُوْنِ مَشْرِقِ دَ
سِرْزَمِيْنِ شَرْقِي رِيِي كَد.

وَفَاتِ اِبْرَاهِيْمِ

^٧ تَمَامِ عُمَرِ اِبْرَاهِيْمِ يَكِ صَدِ و هَفْتَادِ و پَنَجِ سَالِ بُوْد. ^٨ و اِبْرَاهِيْمِ آخِرِيْنِ نَفْسَايِ خُو رِه
كَشِيْدَه دَ خُوْبِ سِنِ پِيْرِي فَوْتِ كَد. اُو پِيْرِ شُدَ و يَكِ زِنْدَگِي قِنَاعَتَبَخَشِ تِيْرِ كَدَه قَد
بَابَه كَلُونَايِ خُو يَكِ جَايِ شُد. ^٩ بَاچِه هَايِ شِي اِسْحَاقِ و اِسْمَاعِيْلِ اُو رِه دَ غَارِ مَكْفِيْلَه دَ
زَمِيْنِ عِفْرُوْنِ بَاچِه صُوْحَارِ حِثِّي، دَ شَرْقِ مَمْرِي دَفْنِ كَد، ^{١٠} دَ زَمِيْنِي كِه اِبْرَاهِيْمِ اَز بَنِي حِثِ
خَرِيْدَه بُوْد. اَرِي، دَ اُمُوْنَجِي اِبْرَاهِيْمِ و خَاثُوْنِ شِي سَارَه دَفْنِ شُد. ^{١١} بَعْدِ اَز وَفَاتِ اِبْرَاهِيْمِ،
خُدا دَ بَاچِه شِي اِسْحَاقِ بَرَكْتِ دَد. و اِسْحَاقِ نَزْدِيكِ بَثِيْر-لَحِي-رُوئِي زِنْدَگِي مُوَكَد.

^{١٢} اِي دَ بَارَه نَسْلِ اِسْمَاعِيْلِ بَاچِه اِبْرَاهِيْمِ اَسْتَه كِه اَز هَاجِرِ مِصْرِي، كَنِيْزِ سَارَه بَلْدَه اِبْرَاهِيْمِ
پِيْدَا شُدُد. ^{١٣} اَيْنِيَا نَامِ هَايِ بَاچِه هَايِ اِسْمَاعِيْلِ اَسْتَه كِه نَامِ هَايِ اَزْوَا دَ تَرْتِيْبِ تَوَلَّدِ اَزْوَا
ذِكْرِ شُدَه: بَاچِه اَوَّلْبَارِي اِسْمَاعِيْلِ نَبَايُوْتِ، بَعْدِ اَزْوَقِيْدَارِ، اَدْبِيْلِ، مِبِسَامِ، ^{١٤} مِشْمَاعِ،
دُوْمَه، مَسَا، ^{١٥} حَدَادِ، تِيْمَا، يَطُوْرِ، نَافِشِ و قِدْمَه. ^{١٦} اَمِيَا بَاچِه هَايِ اِسْمَاعِيْلِ بُوْد و اَمِيَا اَمِ
نَامِ هَايِ اَزْوَا دَ مُطَابِقِ جَايِ بُوْد-و-بَاشِ و خِيْمَه-گَاهِ هَايِ اَزْوَا؛ اُونَا دَوَازْدَه حُكْمَرَانِ دَ مُطَابِقِ
طَايْفَه هَايِ خُو بُوْد. ^{١٧} اَيْنِي سَالِ هَايِ عُمَرِ اِسْمَاعِيْلِ بُوْد: يَكِ صَدِ و سِي و هَفْتِ سَالِ؛ اُو
آخِرِيْنِ نَفْسَايِ خُو رِه كَشِيْدَه فَوْتِ كَد و قَد بَابَه كَلُونَايِ خُو يَكِ جَايِ شُد. ^{١٨} بَاچِه هَايِ

اسماعیل از منطقه حویله تا شور که د شرق مصر د سر راه آشور واقع بود، جای-د-جای شد. اونا از پگ قومای خو جدا زندگی موكد.

باچه های اسحاق

^{۱۹} ای د باره نسل اسحاق باچه ابراهیم آسته: ابراهیم آته اسحاق بود، ^{۲۰} و اسحاق چل ساله بود که ربکا ره خاتو کد. ربکا دختر بتوئیل ارامی و خوار لابان ارامی از منطقه فدان ارام بود. ربکا خوار لابان ارامی بود. ^{۲۱} اسحاق بلده خاتون خو د پیش خداوند دعا کد، چون او نازای بود. و خداوند دعای ازو ره قبول کد و خاتون شی ربکا حامله شد. ^{۲۲} و دو نلغه د کوره شی کش-و-گیر موكد و او قد خود خو گفت: ”بچم، چی شده مره؟ چرا ایطور شدیم؟“ پس او رفته از خداوند پرسان کد ^{۲۳} و خداوند دزشی گفت:

”دو قوم د کوره تو آسته،

و دو ملت از تو د وجود آمده جدا موشه،

یگ از دیگه خو کده قوی تر آسته

و برار کته د برار ریزه خدمت مونه!“

^{۲۴} زمانیکه وخت زیدون ریکا رسید، دیده شد که دُوگنی د کوره شی آسته. ^{۲۵} اولباری شی
 که پیدا شد، سرخه بود و تمام جسم شی رقم پوستین پُر موی بود؛ اونا او ره عیسو نام
 ایشته. ^{۲۶} بعد ازو برار شی پیدا شد که قد دست خو از کون بوری عیسو گرفتند. امزی
 خاطر او ره یعقوب نام ایشته. اسحاق شصت ساله بود که ریکا اونا ره د دنیا آورد. ^{۲۷} و
 امو دو باچه کته شد. عیسو یگ شکارچی قوی و یگ آدم صحرايي بود، مگم یعقوب آدم
 آرام و خیمه نشین بود. ^{۲۸} اسحاق عیسو ره دوست دشت چراکه گوشت شکار ازو ره خوش
 دشت، مگم ریکا یعقوب ره دوست دشت. ^{۲۹} یگ روز یعقوب درو کوچه عدس پخته موكد
 که عیسو منده-و-گشنه از دشت آمده ^{۳۰} د یعقوب گفت: ”امزو خوراکِ سرخ رنگ کم
 وری بدی که بخورم، چون غدر منده-و-گشنه شدیم.“ امزی خاطر عیسو د نام ادم ام
 کوی موشد. ^{۳۱} و یعقوب د جواب شی گفت: ”امروز حق اولباری گی خو ره د امزی کوچه
 عدس دز مه سودا کو.“ ^{۳۲} عیسو گفت: ”ما که درو مومرم، حق اولباری گی دز مه چی
 بدرد موخوره؟“ ^{۳۳} مگم یعقوب گفت: ”اول دز مه قسم بخور.“ اوخته عیسو قسم خورد
 و حق اولباری گی خو ره د یعقوب سودا کد. ^{۳۴} و یعقوب د عیسو نان و کوچه عدس دد.
 او خورد و وچی کد و باله شده رفت. دمزی رقم عیسو حق اولباری گی خو ره بے ارزش
 حساب کد.

دَ امزُو سرزمی قحطی-و-گشنگی آمد مثل قحطی که دَ زمانِ اِبْرَاهِيمَ اَمْدُد. و
 اِسْحَاقُ دَ شارِ جِرارِ دَ پيشِ اِبْرَاهِيمَ پادشاهِ فَلَسطینیا رفت. ^۲ اوخته خُداوند دَزُو ظاهر شده
 گُفت: ”دَ مِصرِ نَرُو؛ دَ سرزمینی بَشی که ما دَز تُو مَوگَم. ^۳ پس دَ امزی سرزمی دَ عِنوانِ
 بیگنه زندگی کُو و ما قد تُو اَسْتَم و تُو ره بَرکت میدیم، چُون ما تمامِ امزی سرزمینا ره دَز
 تُو و اولادِه تُو موبخشم و وعده ره که قسم خورده دَ آتِه تُو اِبْرَاهِيمَ کَدَم پوره مَوْنَم. ^۴ نسل
 تُو ره رقم ستاره های آسمو بے حساب جور مَوْنَم و پگِ امزی سرزمینا ره دَ اولادِه تُو میدم
 و تمامِ مِلَّتِ های دُنیا دَ وسیله اولادِه تُو بَرکت پیدا مونه، ^۵ چراکه اِبْرَاهِيمَ از اید مه شُد و
 وظیفه، احکام، دستورا و شریعت مَره دَ جای اُورد. ” ^۶ پس اِسْحَاقُ دَ جِرارِ شِشت.

^۷ وختیکه مردمِ اَزُو جای دَ باره ریکا از اِسْحَاقُ پُرسان کد او دَ جوابِ ازوا گُفت: ”ای خوار
 مه آسته. ” اِسْحَاقُ ترس خورد که بگیه ”ای خاتون مه یه، ” چُون قد خود خو گُفت:
 ”نشنه که مردمِ امزی منطقه مَره از خاطرِ ریکا بکُشه، چراکه او غدر نوبند آسته. ”
^۸ اِسْحَاقُ خیلی وخت ره دَ اُونجی تیر کد که یگ روز اِبْرَاهِيمَ پادشاهِ فَلَسطینیا از کلکین
 قصرِ خُو بَرُو ره توخ کد و دید که اِسْحَاقُ قد خاتونِ خُو ریکا شوخی-و-مزاقت مونه.
^۹ اِبْرَاهِيمَ اِسْحَاقُ ره کوی کده گُفت: ”ای خاتون تُو آسته! چرا گُفتی که ای خوار مه
 یه؟ ” اِسْحَاقُ دَ جوابِ شی گُفت: ”ما گُفتم، نشنه که ما از خاطرِ اَزُو کشته شَم.”

^{۱۰} اَبِيْمَلِكْ كُفْت: "اِي چي كار بُوْد كه تُو دَ حَقِ از مو كُدي؟ كم مَنْدُد كه يكي از مرْدُمای مو قد خاتُون تُو خاو شُنه و تُو بارِ گُناه ره بِلَه از مو بيري!" ^{۱۱} بعد ازُو اَبِيْمَلِكْ دَ تمام مرْدُم اِعلان كُده كُفت: "هر كسي كه دَ اِي آدمِ يا دَ خاتُون شِي دِست بَرنه، او كُشته موشه." ^{۱۲} اِسحاق دَ او سرزَمي كِشت و كار كد و دَ امزُو سال صد برابر حاصِل كِرِفْت، چراكه خُداوند او ره بَركت دَد. ^{۱۳} و اِسحاق آدمِ دَوْلتمند شُد و تَرقي كده مورَفْت تاكه غَدَر كَلو دَوْلتمند شُد. ^{۱۴} او رمه و گله و غلامای كَلو دَشت و فِلَسْطِينِيا قد شِي بَخِيْلِي موكد. ^{۱۵} اونا پگِ امزُو چاه های ره كه خِدْمَتگارای آتِه شِي دَ زمانِ آتِه شِي اِبْرَاهِيمِ كَنْدُد، كور كد و از خاك پُر كد.

^{۱۶} اوخته اَبِيْمَلِكْ پادشاه دَ اِسحاق كُفت: "از دِيرِ مو كوچ كُو، چراكه تُو از مو كده كَلو زور تُو شُدِے." ^{۱۷} پس اِسحاق از اُونجِي حَرَكْت كد و دَ دَرِه جِرار خِيْمه زَدِه جاي-د-جاي شُد. ^{۱۸} اِسحاق چاه های او ره كه دَ دَورونِ آتِه شِي اِبْرَاهِيمِ كنده شُد دُوباره كَند، چُون فِلَسْطِينِيا اونا ره بعد از مَرگِ اِبْرَاهِيمِ كور كُدد. و او اُمونام ها ره دَ بِلَه ازوا ايشت كه آتِه شِي سابق ايشتُد. ^{۱۹} و خَتِيكه غلامای اِسحاق دَ مَنِه دَرِه جِرار چاه كَند، اونا دَ اُونجِي يگِ چشْمِه او تازه ره پيدا كد. ^{۲۰} مگم چوپونای جِرار قد چوپونای اِسحاق جنجال كده كُفت: "اِي او از مويِه." و اِسحاق اُمو چاه ره «عَسِق» نام ايشت. ^{۲۱} اوخته اونا يگِ چاه دِيگه كَند و دَ سِرِ ازُو ام جنجال شُد. و اِسحاق اُمو چاه ره «سِطْنه» نام كد. ^{۲۲} اِسحاق اُمو جاي ره ايله كده دَ يگِ جاي دِيگه چاه كَند و اونا دَ سِرِ ازُو جنجال نَكد. امزي خاطر او چاه ره

«رحوبوت» نام ایشت و گُفت: ”آلی خُداوند مو ره جای پِراخ دده و مو د ای سرزمی بارور موشی.“

^{۲۳} از اُونجی إِسحاق د بئیرشَبَع رفت ^{۲۴} و خُداوند دَمَزو شاو دَزشی ظاهر شُده گُفت: ”ما خُداى آتِه تُو اِبْرَاهِيمِ اَسْتُمْ. ترس نَخور، ما قد تُو اَسْتُمْ و تُو ره بَرکت مِيدَم و از خاطر خِدْمَتگار خُو اِبْرَاهِيمِ اَوْلادِه تُو ره کَلو مُونُم.“ ^{۲۵} اوخته إِسحاق د اُونجی یِگ قُربانگاه جور کد و نامِ خُداوند ره گِرِفْتِه عِبادت کد. اُو خِيمِه خُو ره د اُونجی زَد و غُلامای شى د اُونجی یِگ چاه کُند. ^{۲۶} د امزُو غَيْت اَبِيْمَلِک قد و زِير خُو اَحْزَات و قومندانِ لَشکر خُو فَيَكُول از جِرار د پيشِ إِسحاق اَمَد. ^{۲۷} و إِسحاق ازوا پُرسان کد: ”چرا د پيش مه اَمديد؟ شُمُو خُو قد ازمه دُشْمَنِ کديد و مَره از پالْوى خُو هى کديد؟“

^{۲۸} اونا گُفت: ”مو بَرَمَلَا مِينِگري که خُداوند قد تُو اَسْتِه. پس مو قد خود خُو گُفتى که د بَيْنِ اَزْمُو و اَزتُو یِگ قَسْم بَشَه و قد اَزتُو یِگ عَهْد بَسْتِه کنى ^{۲۹} تاکه تُو دَز مو ضَرَر نَرَسَنِ اُمُو رَقْمِيکِه مو ام دَز تُو کُدَم بَدى نَکدے، بَلْکِه هَميشه قد تُو خُو بى کدے و تُو ره دَ صُلح-و-سَلامَتى از پيش خُو رُخَصْت کدے. و آلى تُو بَرکت يافتِه خُداوند اَسْتى.“

^{۳۰} اوخته إِسحاق بَلدِه ازوا مِهْمَانى جور کد و اونا خورد و وُچى کد. ^{۳۱} صَباح گاه روز دِيگِه شى اونا باله شُد و اونا قد يگدِيگِه خُو قَوْل-و-قَسْم کد و إِسحاق اونا ره رُو به راه کد و اونا دَ صُلح-و-سَلامَتى از پيش شى رفت. ^{۳۲} د امزُو روز غُلامای إِسحاق د دِير شى اَمَد و

دَ بَارِه چاهي که کنده بُود دَ ز شى خبر دده گُفت: ”آو پيدا کدے.“^{۳۳} و اِسحاق اُمُو چاه ره
«شَبِيع» آسته.

خاتونوی عيسو

^{۳۴} عيسو باچه اِسحاق چل ساله بُود که يهودت دُخترِ بئيرى حتّی و باسَمَت دُخترِ ايلونِ حتّی
ره خاتو کد. ^{۳۵} اُمُو خاتونو زندگى اِسحاق و ریکا ره تلخ کد.

وعده بَرکتِ اِسحاق دَ يعقوب

۲۷ وختیکه اِسحاق پير شُد و چيمای شى از ديد مَنَدَد، اُو يگ روز باچه کتّه خُو
عيسو ره کوى کد و دَ ز شى گُفت: ”باچه مه.“ اُو گُفت: ”بُگى اتى.“^۲ اِسحاق گُفت:
”اينه، ما پير شُدیم و دَ بَارِه روزِ مُردون خُو نَمِيدَنَم.^۳ اَلی سَلاحِ خُو يعنى تير و کَمون خُو
ره گِرَفْتِه دَ بيابو بورُو و يگو چيز بلده مه شِکار کُو^۴ و ازُو بلده مه يگ نانِ مَزِه دار پُخته
کُو، نانى که ما اُو ره کَلو خوش دَرُم. اوخته اُو ره دَ ز مه بير که بُوخورُم و تُو ره پيش از
مُردون خُو بَرکت بَدَم.“

^۵ وختیکه اِسحاق قد باچه خُو عيسو توره مُوگُفت، ریکا گوش مُو کد و امی که عيسو دَ

بیابو رفت تا یگو چیز ره شکار کده بیره، ^۶ ریکا د باچه خو یعقوب گفت: ”اینه، ما توره آته تو ره شنیدم که د عیسو پرار تو گفت: ^۷ ’بلده مه گوشت شکار بیر و خوب یگ نان مزهدار پخته کو تا او ره بخورم و پیش از مردون خو تو ره د حضور خداوند برکت بدم. ^۸ آلی باچه مه، د توره مه گوش بدی و چیزی ره که دز تو امر مونم امو رقم بگو: ^۹ بورو، از منه رمه دو دانه بزغله خوب ره دز مه بیر تا ازوا بلده آته تو یگ نان مزهدار پخته کنم امو رقم که او خوش دره. ^{۱۰} اوخته او ره د آته خو ببر تا بخوره و پیش از مردون خو تو ره برکت بدیه.“

^{۱۱} مگم یعقوب د آبه خو ریکا گفت: ”برار مه عیسو یگ آدم پرموی آسته و ما یگ آدم بے موی آستم. ^{۱۲} امکان دره که آته مه دز مه دست بزنه و د نظر شی شنه که ما او ره ریشخند مونم. اوخته د جای برکت د بله خو نالت ره میرم!“ ^{۱۳} آبه شی دز شی گفت: ”باچه مه، نالت تو د بله ازمه بشه. فقط توره مره گوش کو و بورو، امو دو بزغله ره بیر.“ ^{۱۴} پس یعقوب رفت و اونا ره گرفته د آبه خو آورد و آبه شی یگ نان مزهدار پخته کد، امو رقم که آته شی خوش دشت. ^{۱۵} اوخته ریکا خوبترین کالای باچه کته خو عیسو ره که د خانه د پیش ازو بود، د جان باچه ریزه خو یعقوب دد ^{۱۶} و پوست بزغله ها ره د دست و گردون یعقوب بسته کد. ^{۱۷} بعد ازو امو خوراک مزهدار و نانی ره که پخته کدد د دست یعقوب دد. ^{۱۸} و یعقوب د پیش آته خو رفته گفت: ”آتی!“ اسحاق گفت: ”بگی باچه مه، تو کی آستی؟“ ^{۱۹} یعقوب د آته خو گفت: ”ما باچه اولباری تو عیسو آستم. امو رقم که

گفتدی، ما امو رقم کدم. آلی باله شو و از گوشت شکار مه بخور و مره برکت بدی.”

^{۲۰} مگم اسحاق از باچه خو پُرسان کد: ”باچه مه، چطور ای ره ایقَس زود پیدا کدی؟“ و یعقوب د جواب شی گفت: ”خداوند، خدای تو ای ره د پیش روی مه آورد.“ ^{۲۱} اوخته اسحاق د یعقوب گفت: ”باچه مه، نزدیک بیه، تا دز تو دست بزئم و بفامم که تو عیسو آستی یا نه.“ ^{۲۲} یعقوب د نزدیک آته خو رفت و او دزشی دست زده گفت: ”آواز، آواز یعقوب آسته، لیکن دستا، دستای عیسو!“ ^{۲۳} مگم اسحاق او ره نشنخت، چراکه دستای شی مثل دستای برار شی عیسو پُر موی بود. پس اسحاق خاست او ره برکت بدیه، ^{۲۴} و له باز ام پُرسان کده گفت: ”آیا تو واقعاً باچه مه عیسو آستی؟“ یعقوب د جواب شی گفت: ”آری، ما عیسو آستم.“ ^{۲۵} و اسحاق گفت: ”نان ره د پیش مه بیر تا از گوشت شکار باچه خو بخورم و تو ره برکت بدیم.“ اوخته یعقوب نان ره د پیش ازو آورد و او خورد. و شراب انگور ره ام بلده شی آورد و او وچی کد. ^{۲۶} بعد ازو آته شی اسحاق دزو گفت: ”باچه مه، نزدیک بیه و روی مره ماخ کو.“ ^{۲۷} یعقوب د دیر آته خو آمد و روی شی ره ماخ کد. اوخته اسحاق کالای یعقوب ره بوی کد او ره برکت دده گفت:

”بوی باچه مه رقم بوی صحرای آسته

که خداوند او ره برکت دده.

^{۲۸} خدا دز تو شبنم از آسمو

و حاصلاتِ کَلو از زمی بَدیه؛

غَله و شیره انگور بلده تُو پریمو بشه.

^{۲۹} قوم ها بلده تُو خدمت کُنه،

و طایفه ها دَ پیش تُو خود ره خَم کُنه.

دَ بله برارای خُو حاکم جور شنی

و اولادای آبه تُو، دز تُو احترام کُنه.

نالت دَ کسای که تُو ره نالت کُنه

و برکت دَ کسای که تُو ره برکت بَدیه.

^{۳۰} امی که اسحاق از برکت دَدونِ یعقوب خلاص شد و او از پیش آته خُو اسحاق بورو

رفت، برار شی عیسو از شکار پس آمد. ^{۳۱} او ام نان مَره دار تیار کد و دَ پیش آته خُو آورده

دزشی گفت: ”آتی جو، باله شو و از گوشتِ شکار باچه خُو بخور تا بتنی مَره برکت

بدی.“

۳۲ آتِه شی اسحاق دَزُو کُفت: ”تُو کی آستی؟“ عیسو کُفت: ”ما باچه اولباری تُو عیسو آستم.“

۳۳ اوخته اسحاق غدر سخت د لَرزه آمد و کُفت: ”پس او کی بُود که شکار کده بلده مه نان اُورد؟ ما پیش از آمدون تُو از پگ شی خوردُم و او ره برکت دَدُم. آرے، او برکت یافته آسته!“

۳۴ وختیکه عیسو توره های آتِه خُو ره شنید قد آواز بلند و تلخ چیغ زده د آتِه خُو کُفت: ”آتی، مَره ام برکت بدی!“

۳۵ مگم اسحاق کُفت: ”برار تُو آمده مَره بازی دد و برکتی ره که بلده ازتو بُود، گرفت.“

۳۶ و عیسو کُفت: ”بے دلیل نییه که نام ازو ره یعقوب ایشته، چراکه او دُو دفعه مَره بازی دده. اول حق اولباری گی مَره از مه گرفت و آلی، اینه برکت مَره از مه گرفت.“ او ادامه

دده کُفت: ”آیا بلده از مه یگو برکت نگاه نکده؟“ ۳۷ اسحاق د جواب عیسو کُفت: ”ما

او ره د بله ازتو حاکم جور کدُم و تمام برارای شی ره خدمتگار ازو کدُم و غلّه-و-دانه ره

قد شیرِه انگور د عنوان رزق-و-روزی دَزُو بخشیدُم. پس آلی ما دز تُو چیز کار کده میتنم،

باچه مه؟“ ۳۸ عیسو د آتِه خُو کُفت: ”آتی، تُو فقط یگ برکت دشتی، دیگه نداری؟ مَره ام

برکت بدی، او آتی!“ و عیسو د آواز بلند چخرا کد.

۳۹ پس اسحاق دَ جوابِ ازو گُفت:

”آباتی تُو دُور از حاصلاتِ زمی

و دُور از شَبَنَم-و-بارشِ آسمو که از باله مییه واقع موشه.

۴۰ تُو قد شمشیر خُو زندگی مونی

و دَ برار خُو خدمت مونی؛

وختیکه بے قرار شُدی

یوغِ ازو ره از گردون خُو پورته مونی.”

دُوتا کدونِ یعقوب از عیسو

۴۱ عیسو از خاطرِ برکتی که آته شی دَ یعقوب دده بُود، دَ برابرِ یعقوب کینه گرفتد. پس اُو

دَ دلِ خُو گُفت: ”روزای ماتم گرفتو بلده آته مه دَ زودی مییه؛ اُو غیت برار خُو یعقوب ره

مُوکشُم.” ۴۲ مگم ریکا از توره های باچه کُنه خُو عیسو خبر شُد و نفر ریی کده باچه ریزه

خُو یعقوب ره کوی کد و دزشی گُفت: ”اینه، برار تُو عیسو دَ باره ازتو خود ره تَسَلی

میدیه که توره موكشه. ^{۴۳} پس آلی باچه مه، توره مَره گوش كو: باله شو و د پيش برار مه لابان د منطقه حران دوتا كو. ^{۴۴} يگ چند روز ره د دِير ازو تير كو تاكه قار برار تو بشينه ^{۴۵} و خشم برار تو از بله تو كم شنه و چيزی ره كه د حق ازو كده پرمشت كنه. اوخته پيغام ربي مونم و توره ازونجی پس طلب مونم. چرا د يگ روز از هر دو باچه خو محروم شنم؟

اسحاق يعقوب ره ربي مونه

^{۴۶} پس ريكا د اسحاق گفتم: "از دست دختران حتم د سر شدیم. اگه يعقوب ام يگ خاتو از دختران حتم بگيره كه مثل امزيا دختران امزی سرزمی بشه، ما از زندگی چی خير مينگرم؟"

۲۸ پس اسحاق يعقوب ره كوی كده او ره برکت دد و دزشی امر كده گفتم: "از دختران كنعانی خاتو نگیر. ^۲ باله شو و د منطقه فدان آرام د خانه بتوئیل، یعنی د خانه آته آبه خو بورو و از اونجی یکی از دختران مامای خو لابان ره خاتو كو. ^۳ خدای قادر مطلق توره برکت بدیه و بارور و كلو كنه، تا از تو ملت های كلو د وجود بیه. ^۴ خدا برکت ابراهیم ره دز تو بدیه، ام دز تو و ام د اولاده تو، تا تو صاحب سرزمینی شنی كه دز شی د عنوان بیگنه زندگی مونی، صاحب سرزمینی كه خدا د ابراهیم بخشید."

^۵ پس اسحاق یعقوب ره ربی کد و او د فدان ارام پیش لابان باچه بتوئیل ارامی رفت.
لابان برار ربکا بود و ربکا آبه یعقوب و عیسو.

عیسو خاتون دیگه میگیره

^۶ و عیسو خبر شد که اسحاق یعقوب ره برکت دده و او ره د فدان ارام ربی کده تا از
اونجی یگ خاتو بلده خو بگیره و د وخت برکت ددو دز شی امر کده گفته که ”از دختران
کنعانی خاتو نگیر،” ^۷ و یعقوب از توره آته و آبه خو اطاعت کده د فدان ارام رفته. ^۸ پس
وختی عیسو دید که آته شی اسحاق از دختران کنعانی بد شی مییه، ^۹ او پیش اسماعیل
رفت و محلت دختر اسماعیل باچه ابراهیم ره خاتو کد. محلت خوار نبایوت بود و عیسو
علاوه از خاتونوی که دشت، او ره ام خاتو کد.

خاو یعقوب د راه

^{۱۰} یعقوب از بیئرشبع حرکت کد و طرف منطقه حران ربی شد. ^{۱۱} او د یگ جای رسید و
خواست که شاو ره د اونجی تیر کنه، چون آفتو شششد. او یگ سنگ ره امزو جای گرفت و
د تی سر خو ایشته دمزو جای خاو کد. ^{۱۲} اوخته د خاو یگ زینه ره دید که پای شی د زمی
و سر شی د آسمو رسیدد و ملایکه های خدا از بله شی تاه و باله موشد. ^{۱۳} و دید که
خداوند د سر زینه ایسته شد و گفت: ”ما خداوند، خدای بابه کلون تو ابراهیم و خدای

إِسْحَاقُ أَسْتُمْ. امی سرزمی ره که دَ بِلَه شی خاو کدے دَز تُو و اولادِه تُو موبخشم.

^{۱۴} اولادِه تُو رقمِ ریگِ دریا وَری بے حساب جور موشه و شمو دَ مشرق و دَ مغرب و دَ شمال و دَ جنوب تیت موشید؛ و پگِ طایفه های دُنیا دَ وسیله ازتُو و اولادِه تُو برکت پیدا مونه. ^{۱۵} اینه، ما قد تُو آستم و هر جای که بوری از تُو نِگاهوانی مُونم و تُو ره دَمزی سرزمی پس میرم، چُون چیزی ره که دَز تُو گُفتیم تا پوره نکنم، تُو ره تنها نَمیلم. ”
^{۱۶} اوخته یعقوب از خاو خُو بیدار شُده گُفت: ” حتماً خُداوند دَمزی جای مَوْجُود آسته و ما ازی بے خبر بُودیم. ” ^{۱۷} و ترس خورده گُفت: ” ای چی جای وَهمناکِی آسته! ای بَغیر از خانه خُدا دیگه جای نییه و ای درگه عالمِ باله آسته! ”

^{۱۸} اوخته یعقوب صَباح گاه باله شُد و سنگی ره که دَ تِی سر خُو ایشند گِرِفته دَ عِنوان نشانی ایستلجی کد و دَ بِلَه شی روغو شیو کد. ^{۱۹} یعقوب امو جای ره بیتیل نام ایشت؛ مگم نام سابق امزو شار لوز بُود. ^{۲۰} پس یعقوب نذر کده گُفت: ” اگه خُدا قد ازمه بشه و مَره دَ امزی راه که مورم نِگاه کُنه و دَز مه نان بلده خوردو و کالا بلده پوشیدو بدیه، ^{۲۱} و صحیح-و-سلامت مَره دَ خانه آته مه پس بُره، اُو غیت خُداوند، خُدا ی مه آسته. ^{۲۲} و ای سنگی ره که دَ عِنوانِ نشانی ایستلجی کدیم خانه خُدا موشه و از هر چیزی که دَز مه بدی، ما ده-یگ شی ره دَز تُو میدم. ”

بعد ازو يعقوب د سفر خو ادامه دد و د سرزمين مردماي مشرق رسيد. ^٢ د حالیکه توخ موكد، يگ چاه ره د دشت ديد که سه رمه گوسپو د پالوي شي خاو کدد، چون امزو چاه رمه ها ره او مي دد. سنگ دان چاه کته بود. ^٣ و غيت که تمام رمه ها جم موشد، اوخته چوپونو سنگ ره از دان چاه لول دده گوسپندو ره او مي دد و بعد ازو سنگ ره دوباره د جاي شي د دان چاه مي ايشت. ^٤ يعقوب ازوا پرسان کد: ”برارو، شمو از کجا استيد؟“ اونا گفـت: ”مو از حران استي.“ ^٥ بسم ازوا پرسيد: ”شمو لابان باچه ناحور ره مينخشييد؟“ اونا گفـت: ”مينخشي.“ ^٦ او دزوا گفـت: ”جان شي جور استه؟“ اونا گفـت: ”آره، جور استه. اونه، دختر شي راحيل قد رمه ازو درو ميبه.“ ^٧ اوخته يعقوب گفـت: ”توخ کنيد، تا آفتو ششتو غدر وخت منده؛ و زمان جم کدون چارپايا نيبه؛ گوسپندو ره او بديد و رفته اونا ره بچرنيد.“ ^٨ اونا گفـت: ”مو نميتني؛ مو معطل موني تاکه تمام رمه ها جم شنه و اونا سنگ ره از دان چاه لول بديه؛ اوخته گوسپندوي خو ره او ميدي.“ ^٩ هنوز قد ازوا توره موگفت که راحيل قد رمه آته خو آمد، چون او چوپوني ازوا ره موكد. ^{١٠} وختیکه يعقوب راحيل دختر ماماي خو لابان ره قد رمه ماماي خو لابان ديد، او نزديک آمده سنگ ره از دان چاه لول دد و رمه ماماي خو لابان ره سير او کد. ^{١١} اوخته يعقوب راحيل ره ماخ کد و د آواز بلند د چخرا کدو شد. ^{١٢} و يعقوب د راحيل گفـت که او قوماي آته شي و باچه ريکا استه. پس راحيل دويده دويده رفت و آته خو ره خبر کد. ^{١٣} وختي

لابان خبر آمدون خوارزده خو ره شنید او دویده د دم راه شی رفت و او ره د بغل خو گرفته
 ماخ کد و د خانه خو برد و یعقوب از تمام چیزا د لابان نقل کد. ^{۱۴} اوخته لابان دزشی
 گفت: ”تو گوشت و استغون مه آستی.“ و یعقوب یگ ماه ره قد ازو تیر کد. ^{۱۵} بعد ازو
 لابان دزشی گفت: ”ازی که تو قومای مه آستی، آیا تو باید مفت بلده مه خدمت کنی؟
 نه، دز مه بگی که مزد تو چی بشه.“

^{۱۶} لابان دو دختر دشت. نام کته شی لیه بود و نام ریزه شی راحیل. ^{۱۷} لیه چیمای دلکش
 دشت، مگم راحیل غدر نوربند و خوش اندام بود. ^{۱۸} یعقوب که راحیل ره دوست دشت د
 لابان گفت: ”بلده دختر ریزه تو راحیل هفت سال دز تو خدمت مونم.“ ^{۱۹} و لابان گفت:
 ”بهرتر آسته که او ره دز تو بدم، تا ای که او ره د یگو مرد دیگه بدم. قد ازمه بمن.“
^{۲۰} یعقوب بلده راحیل هفت سال د لابان خدمت کد، مگم بخاطر محبتی که نسبت د راحیل
 دشت، امو سال ها د نظر شی مثل چند روز معلوم شد. ^{۲۱} اوخته یعقوب د لابان گفت:
 ”وخت مه پوره شده، خاتون مره دز مه بدی تا قد شی یگ جای شنم.“ ^{۲۲} پس لابان پگ
 مردمای امزو جای ره جم کد و دزوا توی دد. ^{۲۳} وختیکه شاو شد، لابان دختر کته خو لیه
 ره گرفته د پیش یعقوب آورد. و یعقوب قد شی خاو شد. ^{۲۴} و لابان کنیز خو زلفه ره د
 دختر خو لیه دد تا کنیز شی بشه.

^{۲۵} وختیکه صبح شد یعقوب دید که لیه د پالوی شی آسته. اوخته او د لابان گفت: ”ای

چی کار بُود که قد از مه کدی؟ آیا ما بلده راحیل دز تو خدمت نکدم؟ چرا مَره بازی ددی؟” ^{۲۶} لابان گُفت: ”رسم-و-رواج د جای ازمو امیطور نییه که دختر ریزه ره پیش از دختر کته د شوی بدي. ^{۲۷} هفته توی ازی دختر ره تکمیل کو؛ اوخته او دختر ره ام دز تو میدی، د شرطیکه هفت سال دیگه دز مه خدمت کنی. ^{۲۸} پس یعقوب امو رقم کد و هفته توی لیه ره تکمیل کد؛ بعد ازو لابان دختر ریزه خو راحیل ره ام د عنوان خاتو دز شی دد. ^{۲۹} و لابان کنیز خو بلهه ره د دختر خو راحیل دد تا کنیز شی بشه. ^{۳۰} و یعقوب قد راحیل ام یگجای شد و او ره از لیه کده کلوتر دوست دشت. و او هفت سال دیگه د لابان خدمت کد.

^{۳۱} وختی خداوند دید که لیه مُحَبَّت نموشه، او رَحْم شی ره واز کد. مگم راحیل نازای مند. ^{۳۲} و لیه حامله شده یگ باچه د دنیا آورد و او ره رئوبین نام ایشت، چون او گُفت: ”خداوند رنج-و-مُصِیبت مَره دیده؛ حتماً آلی شوی مه مَره دوست میدنه. ^{۳۳} لیه بسم حامله شده یگ باچه کد و گُفت: ”خداوند شنیده که ما مُحَبَّت نموشم، نام ایشت. ^{۳۴} لیه دفعه دیگه حامله شد و یگ باچه زیده گُفت: ”ایمدفعه شوی مه دز مه دلِبسته موشه چراکه سه باچه بلده شی د دنیا آوردیم. ^{۳۵} امزی خاطر او ره «لاوی» نام کد. دفعه دیگه لیه حامله شد و بسم یگ باچه د دنیا آورده گُفت: ”ایمدفعه خداوند ره ستایش مونم.“ امزی خاطر او ره «یهودا» نام ایشت. بعد ازو لیه از اولاد کدو مند.

۳۰ وختی راحیل دید که بلده یعقوب اولاد نمونه، د برابر خوار شی بخیلی شی آمد و د یعقوب گفت: "دز مه اولاد بدی، اگه نه، مومرم!"^۲ یعقوب سر راحیل قار شده گفت: "آیا ما د جای خدا آستم؟ او تو ره از ثمر رحم محروم کده."^۳ اوخته راحیل گفت: "اینه، کنیز مه بلهه ره بگیری و قد شی خاو کو تا بلده مه اولاد پیدا کنه و ما ام د وسیله ازو آباد شئم."^۴ پس راحیل کنیز خو بلهه ره د یعقوب د عنوان خاتو دد و یعقوب قد ازو خاو شد.^۵ و بلهه حامله شده بلده یعقوب یگ باچه د دنیا آورد.^۶ اوخته راحیل گفت: "خدا د داد مه رسید؛ او آواز مره شنید و دز مه یگ باچه دد." امزی خاطر او ره «دان» نام کد.^۷ و بلهه کنیز راحیل بسم حامله شد و دو مننه باچه ره بلده یعقوب د دنیا آورد.^۸ اوخته راحیل گفت: "ما قد مقابله های سخت قد خوار خو مقابله کدم و د بله شی زور شدم." امزی خاطر او ره «نفتالی» نام ایشت.

۹ وختی لیه دید که از اولاد کدو منده، او کنیز خو زلفه ره گرفته د عنوان خاتو د یعقوب دد.^{۱۰} و زلفه کنیز لیه بلده یعقوب یگ باچه د دنیا آورد.^{۱۱} اوخته لیه گفت: "چیس خوشبخت آستم!" امزی خاطر او ره «جاد» نام ایشت.^{۱۲} و زلفه کنیز لیه دو مننه باچه ره بلده یعقوب د دنیا آورد.^{۱۳} و لیه گفت: "چیس خوش آستم! چراکه خاتونو مره خوشحال کوی مونه." امزی خاطر او ره «اشیر» نام ایشت.

۱۴ د زمان گندم درو، رتوبین د سر کشت رفت و مهرگیاه پیدا کده اونا ره د پیش آبه خو

لیه اورد. اوخته راحیل د لیه گُفت: “امزو مهرگیاه باچه خو دز مه ام بدی.”

^{۱۵} مگم لیه دز شی گُفت: “امی که شوی مَره از مه گِرفتی، بس نییه؟ آلی میخاهی که مهرگیاه باچه مَره ام از مه بگیری؟”

راحیل گُفت: “د عَوْضِ مهرگیاه باچه تُو آته اولادا امشاو د پالوی تُو مییه.”

^{۱۶} امو شام وختیکه یعقوب از سر کشت آمد، لیه د دم راه شی رفت و دزو گُفت: “تو باید پیش از مه بییی، چراکه تُو ره قد مهرگیاه باچه خو کرا کدیم.” پس امو شاو یعقوب قد لیه

خاو کد. ^{۱۷} و خُدا دُعای لیه ره قبول کد و او حامله شُده پنجمه باچه ره بلده یعقوب د

دُنیا اورد. ^{۱۸} اوخته لیه گُفت: “خُدا اجر مَره دز مه دده، چراکه ما کنیز خو ره د شوی خو

ددم.” امزی خاطر او ره «یساکار» نام ایشت. ^{۱۹} و لیه بسم حامله شُد و ششمه باچه ره

بلده یعقوب د دُنیا اورد. ^{۲۰} و لیه گُفت: “خُدا تحفه خوب دز مه بخشیده. ازی بعد شوی

مه د احترام قد از مه میشینه، چراکه بلده شی شش باچه د دُنیا اوردُم.” امزی خاطر او ره

«زبولون» نام کد. ^{۲۱} بعد ازو لیه یگ دُختر د دُنیا اورد و نام شی ره دینا ایشت.

^{۲۲} اوخته خُدا د دادِ راحیل رسید و دُعای ازو ره قبول کده رحم شی ره واز کد. ^{۲۳} و راحیل

حامله شُده یگ باچه کد و گُفت: “خُدا ننگِ بے باچگی ره از مه دور کد.” ^{۲۴} و راحیل او

ره «یوسف» نام کده گُفت: “خُداوند باچه دیگه ام دز مه بدیه!”

^{۲۵} بعد ازی که راحیل یوسف ره د دنیا اورد یعقوب د لابان گُفت: ”مره رخصت کو تا پس د جای و ملک خود خو بورم. ^{۲۶} خاتونو و اولادای مره که تو ره بلده ازوا خدمت کدیم، دز مه بدی و مره بیل که بورم، چون خدمتی که ما دز تو کدیم، تو او ره خوب میدنی.“

^{۲۷} لابان د یعقوب گُفت: ”اگه نظر لطف تو د بله مه آسته، مره ایله نکو چون از روی فال ما فامیدیم که خداوند از خاطر از تو مره برکت دده. ^{۲۸} مزد خو ره بگی و ما او ره دز تو میدم.“ ^{۲۹} یعقوب د جواب لابان گُفت: ”خود تو میدنی که ما دز تو چیقس خدمت کدیم و چی رقم مالای تو ره نگاه کدیم. ^{۳۰} پیش از آمدون از مه گله و رمه تو کم بود و آلی غدر کلو شده. و خداوند بخاطر قدوم از مه تو ره برکت دده. پس ما کی میتنم بلده خانه خود خو تیاری بگیرم؟“

^{۳۱} لابان بسم پرسان کد: ”ما دز تو چیز خیل بدیم؟“

یعقوب گُفت: ”دز مه هیچ چیز ندی. ما دوباره چوپونی و نگاهوانی گله-و-رمه تو ره مونم اگه اینی کار ره بلده مه انجام بدی: ^{۳۲} بیل که امروز د مینکل رمه تو بگردم و هر باره آگک و خالتو، هر باره سیاه ره از مینکل گوسپندو و هر آگک و خالتو ره از مینکل بزا جدا کنم، و اونا مزد مه بشه. ^{۳۳} و صداقت مه د آینده د باره مه شاهدی میدیه وختیکه

بیبی و مُزدی ره که دَز مه دَدے بِنگری؛ اوخته اگه یگ مال ام غَیر از بُزِ اَلگک و خالتو و گوسپونِ سیاه دَ مینکلِ رَمه مه پَیدا شُد، اونا مالِ دُزی حسابِ شُنه. ^{۳۴} ”لابان گُفت: ”خوبه، امو رقم که گُفتی قبول آسته. ^{۳۵} ” لیکن امو روز لابان تمام بُزای نَر ره که خطدار و خالتو بُود و بُزای ماده ره که اَله گک و خالتو بُود و تمامِ گوسپندوی سیاه ره جدا کده دَ باچه های خُو تسلیم کد ^{۳۶} و دَ بَینِ از خود و یعقوب سه روزه راه فاصله قرار دَد و یعقوب باقی منده گله لابان ره چوپونی مُوکد.

^{۳۷} اوخته یعقوب شاخچه های سوز و تازه درختای بید، بادام و چنار ره گِرِفت و رُوی ازوا ره پوست کده خط های سفید دَ و جُود اُورد تاکه سفیدی چپو معلوم شُد. ^{۳۸} بعد ازو امو شاخچه های پوست شُده ره دَ آخورا دَ پیشِ رُوی رَمه ها ایشْت، یعنی دَمزُو جای که رَمه ها بلده آو خوردو میمَد، چُون رَمه ها وختیکه بلده آو خوردو میمَد، نسل گیری مُوکد. ^{۳۹} و ازی که اونا پیشِ رُوی امزُو شاخچه ها نسل گیری مُوکد، اونا چوچه های خطدار، اَلگک و خالتو میزید. ^{۴۰} یعقوب باره گو ره جدا مُوکد و باقی رَمه ها ره دَ بله مالای خطدار و سیاه لابان ایله مُوکد. دَ امزی رقم یعقوب رَمه های خُو ره جدا کد و نه ایشْت که قد رَمه لابان بشه. ^{۴۱} هر وختیکه حیوانای قوی میخاست نسل گیری کنه، یعقوب شاخچه ها ره دَ آخور پیشِ رُوی ازوا می ایشْت تاکه دَ نزدیکِ شاخچه ها نسل گیری کنه. ^{۴۲} مگم دَ پیشِ رُوی حیوانای ضعیف شاخچه ها ره نه می ایشْت. پس حیوانای ضعیف از لابان و حیوانای قوی از یعقوب مُوشد. ^{۴۳} دَ امزی رقم یعقوب کلو دَوْلتمند شُد و رَمه های کلو، کنیزا و

غُلَامَا، اُسْتُرَا وَاَلَاغَا دَشْت.

دُوتَا كَدُونِ يَعْقُوبِ از لَابَان

۳۱ یعقوب تورای باچه های لَابَان ره شِنید که مُوگفت: ”یعقوب تمام دارایی آته مو ره گِرِفته و از دارایی آته مو تمام امزی مال-و-دَوْلت ره دَ دِسْت اُورده.“^۲ و یعقوب دید که لَابَان مِثِلِ سَابِقِ قَدِ شِی رِفْتَارِ نَمُوكُنَه.^۳ اوخته خُداوند دَ یعقوب گُفت: ”دَ سرِ زَمینِ بابه کَلونا و قَوْمایِ خُو پَس بُوَرُو و ما قَد تُو اَسْتُم.“

۴ پَس یعقوب نَفَرِ رِبِی کَدَه راحیل و لیه ره دَ صَحرا پِیشِ خُو طَلَبِ کَد، دَمَزُو جَایِ که رِمَه شِی بُوَد.^۵ و اُو دَزُوا گُفت: ”ما مِیَنگَرُم که آته شُمُو قَد اَزْمَه مِثِلِ سَابِقِ وَرِی رِفْتَارِ نَمُونه. مَگَم خُدا یِ آته مَه قَد اَزْمَه اَسْتَه.^۶ شُمُو مِیَدَنِید که قَد تَمَامِ قُدْرَتِ خُو ما دَ آته شُمُو خِدْمَتِ کُدَم.^۷ مَگَم آته شُمُو مَرَه بَازِی دَدَه و مُزِدِ اَز مَرَه دَه دَفْعَه تَغِیْرِ دَدَه، لِیْکِنِ خُدا اُو ره نَه اِیْشْت که دَز مَه نَقْصِ بَرَسَنَه.^۸ هَر غَیْتِیکَه مُوگُفت ’مُزِدِ اَز تُو مَالِ اَلَه گَکِ بَشَه‘ اوخته تَمَامِ رِمَه اَلَه گَکِ مِیَزِیْد؛ و وَخْتِیکَه مُوگُفت ’مُزِدِ اَز تُو مَالِیِ خَطْدَارِ بَشَه‘ اوخته تَمَامِ رِمَه خَطْدَارِ مِیَزِیْد.^۹ دَ اَمزِی رِقْمِ خُدا دَارِیِی آته شُمُو ره گِرِفْتَه دَز مَه دَدَه.“^{۱۰} دَ دُورونِ نَسْلِ گِیْرِی رِمَه یِگِ دَفْعَه دَ خَاوِ سَرِ خُو ره بَالَه کَدَه دِیْدُم که قُوچِ هَایِ که قَد مِیْشِ هَا نَسْلِ گِیْرِی مُو کَد، خَطْدَارِ، اَلْگَکِ و خَالْتُو بُوَد.^{۱۱} اوخته مَلَایکَه خُدا دَ خَاوِ دَز مَه گُفت: ”اِی

يعقوب! ” گفتم: ” امر کو صاحب. ” ^{۱۲} او گفت: ” سر خو ره باله کو و بنگر که تمام فوج های که قد میش ها نسل گیری مونه خطدار، الهگک و خالتو آسته؛ چون چیزای که لابان د حق از تو کده ما دیدیم. ” ^{۱۳} ما خدای بیتئیل آستم، خدای امزو جای که تو د بله سنگ نشانی روغو شیو کدی و بلده مه نذر کدی. آلی باله شده ازی سرزمی ری شو و د سر زمینی بورو که د اونجی پیدا شدی. ” ^{۱۴} پس راحیل و لیه د جواب شی گفت: ” آیا د خانه آته مو بلده از مو کدم مال و میراث باقی آسته؟ ” ^{۱۵} آیا مو د نظر ازو مثل بیگنه گو حساب نموشی؟ او نه تنها مو ره سودا کده بلکه پیسه ره که بخاطر ازمو دده شد ام کاملاً خورده. ” ^{۱۶} تمام دارایی ره که خدا از آته مو گرفته، از مو و از اولادای مو آسته. پس آلی هر چیزی که خدا دز تو گفته، انجام بدی. ” ^{۱۷} اوخته یعقوب باله شده اولادا و خاتونوی خو ره د سر اشتهرا سوار کد ^{۱۸} و تمام چارپایا و پگ دارایی ره که د دست آورد، یعنی چارپایای ره که د فدان ارام حاصل کدد پیش خو اندخت تا د پیش آته خو اسحاق د سرزمین کنعان بوره.

^{۱۹} وختیکه لابان د کل کدون گوسپندوی خو رفتد، راحیل بتهای آته خو ره دزی کد. ^{۲۰} و یعقوب لابان ارامی ره بازی دد و او ره از دوتا کدون خو خبر نکد. ^{۲۱} پس او قد پگ چیزای که دشت دوتا کد و از دریای فرات تیر شده طرف کوهستون جلعاد رفت. ^{۲۲} د روز سوم د لابان خبر دده شد که یعقوب دوتا کده. ^{۲۳} پس لابان قومای خو ره قد خو گرفت و هفت روزه راه از رد یعقوب رفت، تا د کوهستون جلعاد د نزدیک شی رسید. ^{۲۴} امو شاو

خُدا دَ خاو دَ لابانِ اِرامی ظاهر شُد و دَ زشی گُفت: "اِحْتیاط کُو که یعقوب ره چیز نگیی،

نه خوب و نه بد." ^{۲۵} وختیکه لابان دَ نزدیکِ یعقوب رسید، یعقوب خیمه خو ره دَ

کوهستونِ جلعاد زُد و لابان ام قد قومای خو دَ کوهستونِ جلعاد خیمه زد. ^{۲۶} اوخته لابان

دَ یعقوب گُفت: "تُو چی کدی؟ تُو مَره بازی ددی و دُخترن مَره مثلِ اسیرای جنگی گرفته

بُردی. ^{۲۷} چرا تاشکی دوتا کدی و مَره بازی ددی؟ و چرا مَره خبر نکدی تاکه تُو ره دَ

خوشی و سرود و دُول و دمبوره رُخصت موكدم. ^{۲۸} و چرا مَره مَجَل نددی که نوسه گو و

دُخترن خو ره ماخ کنم؟ تُو کارِ بے عقلی کدی. ^{۲۹} ما قدرت دَرُم که دز تُو ضرر برسَنم،

لیکن دیشاو خُداي آتِه تُو دز مه گُفت: 'اِحْتیاط کُو که یعقوب ره چیز نگیی، نه خوب و

نه بد.' ^{۳۰} ما میدنم که تُو کلو شوق دشتی که پس دَ خانه آتِه خو بوری، و له چرا خُدايون

مَره دُزی کدی؟" ^{۳۱} یعقوب دَ جوابِ لابان گُفت: "ما ترس خوردُم و فکر کدم که شاید

دُخترن خو ره ازمه دَ زور پس بگیری. ^{۳۲} مگم از پیشِ هر کسی که خُدايون خو ره پیدا

کدی، او باید زنده نمنه. دَ حُضورِ قوماي مو هر چیزی ازتُو که پیشِ ازمه بشه معلومدار

کُو و بگیری." ^{۳۳} چُون یعقوب نموفامید که راحیل بُت ها ره دُزی کده. پس لابان دَ خیمه

یعقوب، دَ خیمه لیه و دَ خیمه دُو کنیز رفت و بُت ها ره پیدا ننتست. اوخته از خیمه لیه بُر

شده دَ خیمه راحیل دَر آمد. ^{۳۴} مگم راحیل بُت ها ره گرفته زیرِ پالونِ اُشتر ایشت و دَ سر

شی ششت. و لابان تمامِ خیمه ره تلاشی کد، و له چیزی پیدا نکد. ^{۳۵} و راحیل دَ آتِه خو

گُفت: "آتئی، بد تُو نیه ازی که ما دَ پیشِ تُو ایسته شده نمیتنم، چراکه عادتِ ماهوار مه

آمده." ^{۳۶} و لابان تلاشی کد، و له بُت ها ره پیدا ننتست. اوخته یعقوب قار شد و قد

لابان جنجال كده دَزُو كُفت: ”تَقصِير-و-كُناه مه چي آسته كه مَره دَ اِيَقَس عَجَلَه دُمبال كدي؟^{۳۷} آلي كه تمام چيزاي مَره تلاشي كدي، از تمام سامانِ خانه خُو چي پيدا كدي؟ بير اينجي دَ پيش قوماي ازمه و قوماي خود خُو بيل تا اونا دَ بين ازمه و ازتُو فيصَله كُنه.^{۳۸} دَ امزي بيست سال كه ما قد ازتُو بوْدُم، ميش ها و بَزاي تُو نُقصان نَكَد و قُوچ هاي رَمِه تُو ره نَخورْدُم.^{۳۹} مالاي گُرك خورده ره دَ پيش تُو نه ميورْدُم، و لِه خود مه تاوان شي ره ميْدَدُم. اگه دَ روز يا دَ شاو دُزي مُوشْد، اونا ره از مه بازخاست مُوكدي.^{۴۰} ما ايني رقم بوْدُم: دَ روز گرمي مَره از حال مُوبُرد و دَ شاو يَخِي. و خاو از چيماي مه پَرِيده بوْد.^{۴۱} اِي بيست سال ره ايني رقم دَ خانه تُو تير كُدم: چارده سال بَلدِه دُو دُختر تُو دَز تُو خِدْمَت كُدم و شَش سال بَلدِه رَمِه تُو، ليكن مُزد مَره ده دفعه تَغِير دَدِي.^{۴۲} اگه خُدای آتِه مه، خُدای ابراهيم و هَيبَتِ اسحاق قد ازمه نَمُوبُود، يقيناً تُو مَره دِست خالي رِي مُوكدي. ليكن خُدا رَنج-و-مُصِيبَت و زَحْمَتِ دِستاي مَره دِيد و دِيشاو تُو ره سرزَنَش كَد.“

قول دَ بين يعقوب و لابان

لابان دَ جوابِ يعقوب كُفت: ”اِي دُخترُو، دُخترُونِ ازمه آسته و اِي بچكِيچا، بچكِيچاي ازمه يَه و اِي رَمِه ها ام رَمِه هاي ازمه يَه؛ خُلاصَه، پگ چيزاي ره كه دَ اينجي مينگري از مه يَه. مگم اَمروز ما دَ امزي دُخترُونِ خُو و دَ بچكِيچاي كه اونا دَ دُنيا اُورده چي كار كده ميتُم؟^{۴۴} بيه كه ما و تُو عهد بسته كني تا دَ بين ازمه و ازتُو يگ شاهد بَشه.“^{۴۵} پس

يعقوب يگ سنگ ره گرفته دَ عنوانِ نشانی ایستلجی کد ^{۴۶} و دَ قومای خُو گُفت: "سنگا
 ره جم کُنید." و اونا سنگا ره جم کده سنگ قلچه جور کد و اونا دَ پالوی سنگ قلچه نان
 خورد. ^{۴۷} اوخته لابان او ره یجر سَهْدوتا گُفت، مگم یعقوب او ره جلعید نام کد. ^{۴۸} و لابان
 گُفت: "امروز ای سنگ قلچه دَ بینِ ازمه و ازتو یگ شاهد آسته." امزی خاطر او ره
 جلعید نام ایشته. ^{۴۹} و او ره «مِصفه» ام نام ایشته گُفت: "وختیکه مو از یگدیگه جدا
 آستی خُداوند دَ بینِ ازمه و ازتو پیره داری کُنه. ^{۵۰} اگه دُخترن مَره آزار بَدی و دَ بله
 دُخترن مه دیگه خاتونو بگیری، باوجودِ که هیچ کس دَ بینِ ازمه و ازتو نییه، باخبر بش
 که خُدا دَ بینِ ازمه و ازتو شاهد آسته." ^{۵۱} و لابان اِدامه دده دَ یعقوب گُفت: "اینه، امی
 سنگ قلچه و سنگ ره که دَ عنوانِ نشانی دَ بینِ از خُو و ازتو ایستلجی کدُم، ^{۵۲} ای
 سنگ قلچه و ای سنگِ نشانی یگ شاهد آسته که ما ازی سنگ قلچه طرف ازتو بلده ضَرر
 رَسندو تیر نَموشم و تُو ام ازی سنگ قلچه و ازی سنگِ نشانی بلده ضَرر رَسندو طرفِ
 ازمه تیر نَموشی. ^{۵۳} خُدا ایبراهیم و خُدا ای ناحور یعنی خُدا ای آته های ازوا دَ بینِ ازمو
 قضاوت کُنه." و یعقوب دَ هبیتِ آته خُو اسحاق قَسَم خورد. ^{۵۴} بعد ازو یعقوب دَمزُو کوه
 قُربانی کد و قومای خُو ره دَ نان خوردو دعوت کد. و اونا نان خورد و شاو ره دَمزُو کوه
 تیر کد. ^{۵۵} صَباح گاه لابان باله شُد و نوسه گو و دُخترن خُو ره ماخ کده اونا ره بَرکت دَد و
 پس طرفِ خانه خُو ریی شُد.

۳۲ یعقوب د راه خو ربی شد و ملایکه های خدا قد شی روی د روی شد. ^۲ وختیکه یعقوب ملایکه ها ره دید، او گفت: «ای خیمه‌گاهِ خدا یه!» و اونجی ره «مَحَناییم» نام ایشته. ^۳ پس یعقوب قاصد ها ره پیشلو طرفِ برارِ خو عیسو د سرزمینِ سعیر د مُلکِ آدوم ربی کد ^۴ و دزوا امر کده گفت: «د بادار مه عیسو اینی رقم بگید، غلام تو یعقوب اینیطور مویکه: «ما قد لابان د عنوان بیگنه زندگی کدم و تا آلی ره د اونجی ششتم. ^۵ ما گاو ها، الاغ ها، رمه ها، غلاما و کنیزا درم. و آلی قاصد ها ره ربی کدم تا د بادار مه خبر بدیه و تا نظر لطف تو د بله مه قرار بگیریه. ^۶» و قاصد ها پیش یعقوب پس آمده گفت: «د دیر برار تو عیسو رسیدی و او قد چار صد نفر د دم راه تو مییه. ^۷ اوخته یعقوب غدر ترس خورد و د تشویش شد و کسای ره که قد شی بود و رمه ها، گله ها و اشترها ره د دو دسته تقسیم کد. ^۸ او قد خود خو گفت: «اگه عیسو د سر دِسته اول بییه و اونا ره بزنه، دِسته دوّم بته دوتا کنه. ^۹» پس یعقوب دُعا کده گفت: «ای خدای بابَه‌کلون مه ابراهیم و خدای آته مه اسحاق، ای خداوند که تو دز مه گفتی د مُلکِ خود خو و د پیش قومای خو پس بورو و ما قد تو خوبی موکنم، ^{۱۰} تمام مهربانی و وفای ره که تو د بنده خو کده، ما هیچ لایق شی ره ندرم، چون قد یگ تیاق امزی دریای اُردن تیر شدم و آلی صاحب دُو دِسته کته شدیم. ^{۱۱} لطفاً مَره از دِستِ برار مه عیسو نجات بدی، چون ما ازو ترس موخورم؛ نشنه که بییه و مَره و آبه‌گون بچکیچا ره و خودون بچکیچا ره بزنه.

^{۱۲} مگم تُو گُفتی که 'یقیناً قد از تُو خوبی مُونم و اولاده تُو ره مثلِ ریگِ دریا وری کلو مُونم که از کَلونی کس نَمیتنه حساب کنه. ' ^{۱۳} پس اُمو شاو ره دَ اُونجی تیر کد و از چیزای که قد خُو دَشت یگ تُحفه بلده برار خُو عیسو تیار کد: ^{۱۴} دُو صد بُز ماده قد بیست تُکه، دُو صد میش قد بیست قُوچ، ^{۱۵} سی اَشتر شیرتُو قد چُوچه های شی و چل ماده گاو قد ده نرگاو و بیست اَلاغ ماده قد ده اَلاغ نر. ^{۱۶} و اونا ره دِسته دِسته جدا جدا دَ دِستِ خِدمتگاری خُو تسلیم کد و دَزوا گُفت: "پیشلون مه بورید و دَ مینکلِ هر دِسته فاصله بیلید. " ^{۱۷} دَ اولنه خِدمتگار امر کده گُفت: "وختیکه برار مه عیسو پیش تُو رسید و از تُو پُرسان کد که 'تُو نفرِ کی اَستی و کُجا موری و ای چیزای که دَ پیش تُو یه از کی یه؟' ^{۱۸} اوخته دَز شی بُگی: 'از غلام تُو یعقوب اَسته. اینا تُحفه اَسته که او بلده بادار مه عیسو ربی کده و اونه، خود شی ام از پُشت مو مییه. " ^{۱۹} امچنان دَ دوّمنه و سوّمنه و تمام کسای که از پُشتِ دِسته ها مورفت، امر کده گُفت: "غیتیکه دَ پیش عیسو میرسید عینِ چیز ره دَز شی بُکید، یعنی امچنان بُکید که 'اونه، غلام تُو یعقوب از پُشت مو مییه. " یعقوب دَ دلِ خُو گُفت: "امکان دَره که قد امزی تُحفه های که پیشلون مه موره، قار شی ره تا بَشَنم و بعد ازو که روی شی ره مینگرم شاید مَره قبول کنه. " ^{۲۱} پس تُحفه ها پیشلون یعقوب رفت، مگم خود شی اُمو شاو ره دَ خیمه گاه تیر کد. ^{۲۲} اُمو شاو یعقوب باله شُده هر دُو خاتُو و دُو کنیز و یازده باچه خُو ره گِرِفت و از جای کم آو دریاچه یَبوق تیر شُد. ^{۲۳} اَره، او اونا ره گِرِفته از دریاچه تیر کد و تمام چیزای ره که دَشت ام تیر کد. ^{۲۴} خود یعقوب دَ خیمه گاه تنها مند و یگ آدم تا دمِ روز واز شُدو قد ازو پُشتی گِرِفت.

۲۵ وختی او آدم دید که نَمیتنه د سرِ یعقوب زور شنه او د سرِ سوجی یعقوب فشار اورد د اندازه که سوجی یعقوب د غیت پُشتی گیری قد امزو آدم بر شد. ۲۶ اوخته او آدم گُفت: ”مره بیل که بورم، چون روز واز موشه.“ ولے یعقوب گُفت: ”تا مره برکت ندی، توره ایله نمونم.“ ۲۷ او د یعقوب گُفت: ”نام تو چی یه؟“ او گُفت: ”یعقوب.“ ۲۸ اوخته امو آدم گُفت: ”ازی بعد نام ازتو یعقوب نبشه، بلکه اسرائیل بشه، چراکه تو قد خدا و انسان مقابله کدی و کامیاب شدی.“ ۲۹ و یعقوب ازو پرسان کده گُفت: ”نام ازتو چی یه؟“ او گُفت: ”چرا نام مره پرسان موکنی؟“ و او ره د امونجی برکت دد.

۳۰ پس یعقوب امو جای ره «فنیئیل» نام ایشت و گُفت: ”ما خدا ره روی د روی دیدم ولے زنده مندَم.“ ۳۱ وختیکه یعقوب از فنیئیل تیر شد آفتو تازه بر شد و او از پای خو میلنگید. ۳۲ امزی خاطر بنی اسرائیل تا امروز گوشتِ سرِ ران ره که د سوجی آسته نموخوره، چراکه امو آدم د سرِ سوجی یعقوب که نزدیکِ ران آسته فشار اوردد.

یعقوب قد عیسو روی د روی موشه

۳۳ پس یعقوب سر خو ره باله کد و دید که عیسو قد چار صد نفر مییه. اوخته او بچکیچای خو ره د لیه، راحیل و دو کنیز تقسیم کد. ۱ کنیز ره قد اولادای شی پیش، لیه ره قد اولادای شی د پُشتِ ازوا و راحیل ره قد یوسف د آخر ایشت. ۲ و خود شی پیشلون

ازوا رِبى شُد و خود ره هفت كَرْت دَ زِمى خَم كد تا دَ پيشِ بَرار خُو رَسِيد. ^۴ مِگم عيسو
دَوِيده دَوِيده دَ دَمِ رَاهِ يَعْقُوبِ اَمَد و اُو ره بَغل كده خود ره دَ گردون شى اَندخت و رُو
شى ره ماخ كد و هر دُوى شى چخرا كد. ^۵ وختيكه عيسو سر خُو ره باله كد و خاتونو و
بچكيچا ره دِيد اُو پُرسان كد: ”اميا كه قد تُو آسته كى يه؟“ يعقوب كُفت: ”اميا
اولاداي آسته كه خُدا لُطف كده دَ غُلام تُو بخشِيده.“ ^۶ اوخته كنيزا قد بچكيچاي خُو
نزدِيك شُد دَزُو اِحْتِرام كد. ^۷ بعد ازو ليه قد اولاداي خُو نزدِيك اَمده دَزُو اِحْتِرام كد و
اخركار يوسُف و راحيل ام نزدِيك اَمده دَزُو اِحْتِرام كد. ^۸ عيسو كُفت: ”امو دِسته هاي كه
از پيشِ رُوى مه تير شُد، مقصد تُو ازوا چى آسته؟“ يعقوب كُفت: ”اونا ره رِبى كدم تا
نَظَرِ لُطفِ بادار مه دَ بِلَه مه قرار بگيره.“ ^۹ و عيسو كُفت: ”برار مه، ما غدر كَلو دَرُم؛ هر
چيزى كه دَرى، بلده خود خُو نِگاه كُو.“ ^{۱۰} يعقوب كُفت: ”نه، لُطفاً قَبُول كُو. اگه نَظَرِ
لُطف تُو دَ بِلَه مه آسته، امى تُحْفَه مَره از دِست مه قَبُول كُو، چُون دِيدونِ رُوى تُو رَقْمِ
دِيدونِ رُوى خُدا آسته، چراكه تُو مَره قَبُول كدى.“ ^{۱۱} خاهشِ مُونم، تُحْفَه مَره كه دَز تُو رِبى
شُد قَبُول كُو، چراكه خُدا دَ حَقِ ازمه مِهْرَبانى كده و ما هر چيزِ دَرُم.“ و اُو دَ اندازه شَلَه
شُد كه عيسو قَبُول كد. ^{۱۲} اوخته عيسو كُفت: ”بیه كه بورى و دَ رَاهِ خُو اِدامه بَدى و ما
پيشِ پيشِ تُو مورم.“ ^{۱۳} مِگم يعقوب دَ زَشى كُفت: ”بادار مه مِيدنه كه بچكيچا چيقس
ناتو آسته و رمه و گله شيرتُو ام قد مه آسته؛ اگه اونا حتى يگ روز دَ تيزى هى شنه، پگ
شى از بَيْنِ مورِه! ^{۱۴} پس بادار مه پيشِ از غُلام خُو حَرَكْت كُنه و ما مُطابِقِ قَدَمِ چارپايای
كه پيشِ رُوى مه آسته و مُطابِقِ قَدَمِ بچكيچا آهسته آهسته مِييم تاكه پيشِ بادار خُو دَ

منطقه سَعِيرِ پَرَسْم. ”^{۱۵} عيسو گُفت: ”خى بيل که چند نفرِ امزى کسای ره که قد مه آسته
پيش از تو بيلم. ” يعقوب گُفت: ”چى لازم دَره؟ فقط نظرِ لُطفِ بادار مه بس آسته. ”^{۱۶} و
عيسو دَمزُو روز دَ راهِ خُو رِبى شُدِه پس دَ سَعِيرِ رفت. ^{۱۷} ليکن يعقوب دَ منطقه سُوکوت
رفت و دَ اُونجى بلده خود خُو خانه آباد کد و بلده چارپايای خُو سایه بان ها جور کد. امزى
خاطر اُونجى ره سُوکوت نام ايشت.

^{۱۸} يعقوب بعد از اَمدو از فدان آرام دَ سلامتِى دَ شارِ شِکيم دَ سرزمينِ کِنعان رسيد و دَ
نزدیکِ شارِ خيمه زد. ^{۱۹} امو پَتى زمى ره که يعقوب دَزشى خيمه زُدَد دَ صد سِکِه نُقره از
باچه های حَمور، آتِه شِکيم خريد ^{۲۰} و دَ اُونجى يگِ قُربانگاه جور کد و اُو ره «ايل ايلوھے
اِسرائيل» نام ايشت.

رَسوايى دِيناه

۳۴ دِيناه، دُخترِ که ليه بلده يعقوب دَ دُنيا اُورد، يگِ روز بلده دِيدونِ دُخترِونِ امزُو
سرزمى بُرو رفت. ^۲ وختیکه شِکيم باچه حَمورِ حَوى دِيناه ره ديد، اُو ره دَ زورِ گِرِفت و قد
شى خاو شُدِه اُو ره بے عِزَت کد. حَمورِ حَوى حُکمرانِ امزُو سرزمى بُود. ^۳ دِلِ شِکيم سرِ
دِيناه، دُخترِ يعقوب رفت و اُو عاشقِ امزُو دُخترِ شُد و تورای دِلشِين دَزشى گُفت. ^۴ و
شِکيم دَ آتِه خُو حَمور گُفت: ”اى دُختر ره بلده مه بگير که خاتون مه شنه. ”^۵ اوخته

يعقوب شنيد که شکيم دختر شي دينا ره به ابرو كده. مگم باچه هاي شي قد مال ها د صحرا بود. امزي خاطر يعقوب تا آمدون ازوا چپ ششت. ^۶ و حمور آته شكيم پيش يعقوب رفت تا قد ازو د اي باره توره بگه. ^۷ و باچه هاي يعقوب كه از صحرا پس آمد و دزي باره شنيد، اونا كوټيوبار شد و قار ازوا غدر باله آمد، چراكه شكيم قد دختر يعقوب خاوشد و به حرمتي كنه د حق اسرائيل كدد. اي كار نبايد موشد. ^۸ مگم حمور دزوا گفت: ”دل باچه مه شكيم د سر دختر شمو رفته. خواهش مونم كه او ره د عنوان خاتو دزشي بديد. ^۹ قد ازمو خيشي كنيد: دخترن خو ره دز مو بديد و دخترن از مو ره بلده باچه هاي خو بگيريد. ^{۱۰} د بين ازمو جاي-د-جاي شنيد و اي سرزمي د پيش روي شمو واز آسته؛ د اينجي بشينيد و تجارت كنيد و صاحب خانه-و-زمي شنيد.“

^{۱۱} اوخته شكيم د آته و براراي دينا ه گفت: ”د بله مه نظر لطف كنيد و هر چيزي كه دز مه بگيد، ما ميدم. ^{۱۲} هر قدر مهر و گله كلو كه از مه طلب مونيد ما ميديم؛ فقط او دختر ره د عنوان خاتو دز مه بديد.“

^{۱۳} مگم باچه هاي يعقوب د جواب شكيم و آته شي حمور د حيله-و-مكر توره گفت، چراكه خوار ازوا دينا ره به ابرو كدد. ^{۱۴} اونا دزوا گفت: ”اي كار ره مو نميتني كه خوار خو ره د يگ آدم ناختنه بدی. اي بلده ازمو ننگ آسته. ^{۱۵} فقط د يگ شرط راضي موشي كه شمو ام رقم ازمو شنيد و پگ مردا-و-باچه هاي شمو ختنه شنه. ^{۱۶} اوخته دخترن خو ره دز

شُمو میدی و دُخترِون شُمو ره بِلده باچه های خُو میگیری و قد شُمو زندگی کده یگ قوم جور موشی.^{۱۷} اگه توره مو ره قبول نکنید و ختنه نشنید، مو دُختر خُو ره گرفته ازینجی کوچ مونی.

^{۱۸} توره های ازوا دَ نظرِ حَمور و باچه شی شکیم خوش خورد.^{۱۹} و امو جوان که دَ تمام خانه آته خُو مُحترم بُود، دَ انجام دَدونِ امزی کار معطل نکد، چراکه دُخترِ یعقوب ره غدر دوست دَشت.

^{۲۰} پس حَمور و باچه شی شکیم دَ درگه شار خُو آمد و دَ مردُم شار خُو اعلان کده گفت:

^{۲۱} ”ای مردُم قد ازمو دوستانه رفتار مونه؛ بیلید که اونا دَ امزی سرزمی جای-د-جای شنه

و تُجارت کُنه، چُون ای سرزمی بِلده ازوا پراخ آسته. بیید که دُخترِون ازوا ره بِلده باچه

های خُو بگیری و دُخترِون خُو ره دَزوا بدی.^{۲۲} فقط دَ ای شرط اونا راضی موشه که قد

ازمو زندگی کنه و یگ قوم جور شنه: هر مرد-و-باچه از مو باید ختنه شنه امو رقم که اونا

ختنه شده یه.^{۲۳} آیا چارپایای ازوا و مال-و-دارایی ازوا و پگ حیوانای ازوا از مو نموشه؟

پس بیید که قد ازوا موافقت کنی تا که اونا دَ بینِ ازمو زندگی کنه.”^{۲۴} اوخته تمام کسای

که دَ درگه شارِ ازو رفتند توره حَمور و باچه شی شکیم ره گوش کد و هر مرد-و-باچه ختنه

شد، یعنی پگ کسای که دَ درگه شارِ ازو رفتند.

^{۲۵} و دَ روزِ سِوم که اونا هنوز درد میکشید، دُو باچه یعقوب، یعنی شمعون و لاوی برارون

دیناه هر کدم شی شمشیر خو ره گرفته بے خبر د شار داخل شد و تمام مردا-و-باچه ها ره کشت. ^{۲۶} اونا حمور و باچه شی شکیم ره قد دم شمشیر کشت و دیناه ره از خانه شکیم گرفته بر شد. ^{۲۷} و باچه های یعقوب د بله کشته شده ها آمده تمام شار ره چور-و-چپاول کد، چراکه خوار ازوا د اونجی بے آبرو شد. ^{۲۸} اونا گله ها، رمه ها، الاغ ها و هر چیزی ره که د شار و صحرا بود، گرفت ^{۲۹} و تمام مال-و-دارایی و پگ بچکیچا و خاتونوی ازوا ره اسیر کده برد؛ هر چیزی ره که د خانه های ازوا بود و لجه کد. ^{۳۰} اوخته یعقوب د شمعون و لاوی گفت: ”شمو مره د مشکل اندختید و مره د پیش باشنده های امزی سرزمی، د پیش کنعانی ها و فرزی ها مایه نفرت جور کدید. تعداد نفرای مه کم آسته؛ اگه اونا د ضد مه جم شده د بله مه حمله کنه، ما و خانوار مه نابود موشی.“ ^{۳۱} اونا د جواب آته خو گفت: ”آیا شکیم حق دشت که قد خوار مو مثل یگ فاحشه رفتار کنه؟“

پس آمدون یعقوب د بیت ایل

۳۵ و خدا د یعقوب گفت: ”باله شو، د بیت ایل بورو و د اونجی جای-د-جای شو و بلده خدای که دز تو د وختیکه از پیش برار خو عیسو دوتا موکدی ظاهر شد، د اونجی یگ قربانگاه جور کو.“ ^۲ اوخته یعقوب د خانوار خو و د تمام کسای که قد شی بود گفت: ”خدایون بیگنه ره که د بین شمو آسته دور کنید و خودون ره پاک کده کالای خو ره تبدیل کنید. ^۳ بعد ازو ببید که د بیت ایل بوری تا د اونجی بلده خدا یگ قربانگاه جور

کنم، بلده خُداى که دَ سختی-و-تنگی دُعای مَره قَبُول کد و دَ هر جای که رفتُم قد ازمه بُود. ^۴ ” پس اونا تمام خُدايونِ بیگنه ره که دَ پیش ازوا بُود قد گوشواره های که دَ گوشای خُو دَشت دَ یعقوب دَد و یعقوب اونا ره دَ زیرِ درختِ بلوط که دَ نزدیکِ شکیم بُود، گور کد. ^۵ وختیکه اونا کوچ کد ترس-و-وهم خُدا دَ بله تمام شارای گردوبرِ ازوا قرار گرفت و هیچ کس اونا ره دُمبال نکد. ^۶ یعقوب و تمام کسای که قد شی بُود دَ شارِ لوز، یعنی دَ بیتئیل که دَ سرزمینِ کنعان بُود، رسید ^۷ و دَ اونجی یگ قربانگاه جور کده امو جای ره «ایل بیتئیل» نام ایشت، چراکه خُدا دَ امونجی دَزُو ظاهر شُد دَ غیتیکه او از پیش برار خُو دوتا موکد. ^۸ دَ امزو غیت دِبوره دایه ربکا فوت کد و دَ زیرِ یگ درختِ بلوط، تاتر از بیتئیل دَفن شُد. و اونا امو جای ره «الون باخوت» نام ایشت. ^۹ بعد از پس آمدون یعقوب از فدان آرام خُدا بسم دَزشی ظاهر شُد و او ره برکت دَد. ^{۱۰} خُدا دَزُو گفت: ” نام تو یعقوب آسته، مگم بعد ازی نام تو یعقوب گفته نشنه، بلکه نام تو اسرائیل بشه. ” پس خُدا او ره اسرائیل نام ایشت. ^{۱۱} و خُدا دَزُو گفت: ” ما خُداى قادِرِ مُطلقِ اَسْتُم؛ بارور و کلو شو. از تو یگ مِلّت و جماعتِ قوم ها دَ وجود مییه و از تو پادشاه ها پیدا موشه. ^{۱۲} و زمینی ره که دَ ابراهیم و اسحاق دَدیم دَز تو میدم و بعد از تو امو سرزمی ره دَ اولاده تو میدم. ” ^{۱۳} اوخته خُدا امزو جای که قد شی توره موگفت از پیش شی باله رفت. ^{۱۴} و یعقوب دَ امزو جای که خُدا قد شی توره گفتد یگ نشانی شیخ کد، یعنی یگ سنگ ره دَ عنوانِ نشانی ایستلجی کد و یگ هدیه وُچی کدنی و روغو دَ بله شی شیو کد. ^{۱۵} اوخته یعقوب امو جای ره که خُدا قد شی توره گفتد بیتئیل نام ایشت.

فَوْتِ رَاحِيلِ

^{۱۶} اونا از بیت‌تیل کوچ کد. هنوز یگ مقدار فاصله تا افرات مندد که درد زیدون راحیل شروع شد و زیدون شی سخت بود. ^{۱۷} وختیکه زیدون شی کلو سخت شد، دایی دز شی گفت: «ترس نخور، ایمدفعه ام توییگ باچه مونی.» ^{۱۸} راحیل د حالیکه جان میدد، چون او مُردنی بود، باچه خوره «بن اونی» نام ایشته. ^{۱۹} پس راحیل فوت کد و د راه افرات یعنی د بیت-لحم دفن شد. ^{۲۰} و یعقوب د سر قبر شی یگ سنگ ره د عنوان نشانی شیخ کد که امو سنگ قبر راحیل آسته و تا امروز باقی یه. ^{۲۱} بعد ازو اسرائیل ازونجی کوچ کد و خیمه خوره او سون برج عیدر زد.

بَنیِ إِسْرَائِیلِ

^{۲۲} د حالیکه اسرائیل د امزو سرزمی زندگی موكد، رئوبین رفته قد بلهه کنیز آته خو خاو شد و اسرائیل ازی واقعه خبر شد.

باچه های یعقوب دوازده بود:

^{۲۳} باچه های لیه اینی کسا بود: رئوبین باچه اولباری یعقوب و بعد ازو شمعون، لاوی، یهودا، یساکار و زبولون.

۲۴ باچه های راحیل اینی کسا بُود: یوسُف و بنیامین.

۲۵ باچه های بلهه کنیزِ راحیل اینی کسا بُود: دان و نفتالی.

۲۶ باچه های زلفه کنیزِ لیه اینی کسا بُود: جاد و آشیر.

اینمیا باچه های یعقوب بُود که دَ فدان آرام بلده شی تَوْلد شُد.

فوتِ اسحاق

۲۷ و یعقوب پیشِ آته خُو اسحاق دَ ممری اَمَد دَ قَریتِ اربع، یعنی دَ حبرون، دَ امزو جای که ابراهیم و اسحاق دَ عنوانِ بیگنه زندگی مُوکد. ۲۸ عُمَرِ اسحاق یگ صد و هشتاد سال بُود ۲۹ که آخری نَفَس های خُو ره کشید و فَوْت کد. او پیر و سالخورده شُده بُود که قد قومای خُو یگ جای شُد و باچه های شی عیسو و یعقوب او ره دَفن کد.

نسلِ عیسو

۳۶ ای دَ باره نسلِ عیسو یعنی اِدوم اَسته: ۲ عیسو خاتونوی خُو ره از دُخترِ کِنعانیا گرفت که اینی کسا بُود: عاده دُخترِ ایلونِ حَتّی و اهوئیبامه دُخترِ عنا باچه صِبعونِ حوی؛

۳ و اُو بَسْمات دُخترِ اِسْماعیل خوارِ نَبایوت ره ام خائُون کد. ۴ عاده الیفاز ره بَلدِه عیسو دَ دُنیا اُورد، بَسْمات رعوئیل ره دَ دُنیا اُورد، ۵ و اهوئیامه یعوش و یعلام و قورح ره دَ دُنیا اُورد. اینمیا باچه های عیسو بُود که دَ سرزمینِ کِنعان بَلدِه شی تَوُلد شُد.

۶ پس عیسو خائُونو، باچه ها، دُختر و پگ خانوار خُو ره قد چارپایا و پگ حیوانا و تمام دارایی خُو که از سرزمینِ کِنعان دَ دِست اُورْدد گِرِفت و از پیشِ برار خُو یعقوب کم وری دُورتر دَ یگ سرزمینِ دِیگه رفت، ۷ چُون مال-و-دارایی ازوا غدر کلو بُود و اونا نَمیتنست که یگجای زندگی کنه؛ اُو منطقه بخاطر چارپایای ازوا بَلدِه ازوا ریزگی مُوکد. ۸ پس عیسو دَ کوهستونِ سعیر جای-د-جای شُد؛ نامِ دِیگه عیسو، اِدوم آسته.

۹ و اینیا نسل های عیسو بابه کلونِ ادومی ها، دَ کوهستونِ سعیر آسته. ۱۰ اَمیا نام های باچه های عیسو آسته: الیفاز باچه عاده خائُونِ عیسو و رعوئیل باچه بَسْمات خائُونِ عیسو. ۱۱ باچه های الیفاز اینی کسا بُود: تیمان، اومار، صَفوا، جعتام و قِناز. ۱۲ و الیفاز باچه عیسو یگ کنیز دَ نامِ تِمناع دَشت. اُو عمالیق ره بَلدِه الیفاز دَ دُنیا اُورد. اینمیا اولادِه عاده خائُونِ عیسو بُود.

۱۳ باچه های رعوئیل اینی کسا بُود: نَحْت، زارع، شَمّه و مِرّه. اینمیا نوسه های بَسْمات خائُونِ عیسو بُود.

^{۱۴} باچه های اهوئیبامه خاتُونِ عيسو، دُخترِ عنا و نوسه صِبْعون ايني کسا بُود: يعوش، يعلام و قورح. اميا ره اهوئیبامه بلده عيسو دَ دُنیا اُورد.

^{۱۵} اينيا ميرهای اولاده عيسو آسته: باچه های اليفاز، باچه اولباری عيسو ايني کسا بُود: مير تيمان، مير اومار، مير صفو و مير قناز، ^{۱۶} مير قورح، مير جعتام و مير عماليق. اينميا مير های اليفاز دَ سرزمينِ اِدوم بُود و نوسه گونِ عاده.

^{۱۷} اينيا باچه های رعوئيل باچه عيسو آسته: مير نَحْت، مير زارح، مير شَمّه و مير مِزّه. اينميا ميرهای رعوئيل دَ سرزمينِ اِدوم بُود و نوسه گونِ بَسَماتِ خاتُونِ عيسو.

^{۱۸} اينيا باچه های اهوئیبامه خاتُونِ عيسو آسته: مير يعوش، مير يعلام و مير قورح. اينميا ميرهای اهوئیبامه دُخترِ عنا، خاتُونِ عيسو بُود. ^{۱۹} پگِ امزيا باچه های عيسو يعنی اِدوم بُود و ميرهای ازوا.

اولاده سَعيرِ حوری

^{۲۰} اينيا باچه های سَعيرِ حوری آسته که دَمَزو سرزمی زندگی مُوکد: لوطان، شوبال، صِبْعون، عنا، ^{۲۱} ديشون، ايسر و ديشان. اميا ميرهای حوريا بُود و باچه های سَعيرِ دَ سرزمينِ اِدوم.

۲۲ باچه های لوطان اینی کسا بُود: حوری و هیمام. خوارِ لوطان تمناع بُود.

۲۳ باچه های شوبال اینی کسا بُود: علوان، مَنَحَت، عیبال، شفو و اونام.

۲۴ باچه های صبعون اینی کسا بُود: آییه و عنا. عنا امو کسی بُود که چشمه های او گرم ره دَ صحرا پیدا کد دَ غَیْتِیکه اَلَاغای آتِه خُو صبعون ره میچرند.

۲۵ اولادای عنا اینی کسا بُود: دیشون و اهوئیامه دُختر شی.

۲۶ باچه های دیشون اینی کسا بُود: حمدان، اِشبان، یتران و کران.

۲۷ باچه های ایصر اینی کسا بُود: بلهان، زَعوان و عقان.

۲۸ باچه های دیشان اینی کسا بُود: عوص و اَران.

۲۹ اینیا میرهای حوربا بُود: میر لوطان، میر شوبال، میر صبعون، میر عنا، ^{۳۰}میر دیشون، میر ایصر و میر دیشان. امیا میرهای حوربا دَ مُطابِقِ طایفه های ازوا دَ سرزمینِ سعیر بُود.

^{۳۱} اینیا پادشاه های بُود که دَ سرزمینِ ادوم حُکمرانی مُوُکد، پیش ازی که کُدم پادشاه دَ سرِ
 بَنی اسرائیل حُکمرانی کنه: ^{۳۲} بالِع باچِه بِعور دَ ادوم پادشاهی مُوُکد و نامِ شارِ ازو دینهابه
 بُود. ^{۳۳} وختیکه بالِع فُوت کد، دَ جای شی یوباب باچِه زارِح از بُصره پادشاهی مُوُکد.
^{۳۴} غَیتیکه یوباب فُوت کد، دَ جای شی حوشام از سرزمینِ تیمانی پادشاهی مُوُکد.
^{۳۵} وختیکه حوشام فُوت کد، دَ جای شی هَداد باچِه بِداد که دَ دَشتِ موآبِ مدیانی ها ره
 شِکست دَد، پادشاهی مُوُکد. نامِ شارِ شی عَویت بُود. ^{۳۶} وختیکه هَداد فُوت کد، دَ جای
 شی سَمله از منطقه مَسریقَه پادشاهی مُوُکد. ^{۳۷} وختیکه سَمله فُوت کد، دَ جای شی
 شائول از شارِ رِحوبوتِ دریای فَرات پادشاهی مُوُکد. ^{۳۸} وختیکه شاول فُوت کد، دَ جای
 شی بَعل حانان باچِه عکبور پادشاهی مُوُکد. ^{۳۹} وختیکه بَعل حانان باچِه عکبور فُوت کد،
 دَ جای شی هَدار پادشاهی مُوُکد؛ نامِ شارِ شی فاعُو بُود و خاتونِ شی مَهِیطبیل دُخترِ
 مَطرد، نوسِه می ذاهَب بُود.

^{۴۰} اینیا نام های میرهای عیسو دَ مُطابقِ طایفه ها، جای ها و نام های ازوا آسته: میر
 تَمناع، میرِ عَלוه، میرِ یَتیت، ^{۴۱} میرِ اهلِیامه، میرِ ایلاه، میرِ پینون، ^{۴۲} میرِ قِناز، میرِ
 تیمان، میرِ مَبصار، ^{۴۳} میرِ مَجدئیل و میرِ عیرام. اینمیا میرهای ادوم یعنی عیسو بابه کلون
 ادومی ها بُود، دَ مُطابقِ جای های بُود-و-باش ازوا دَ زمینِ مُلکیتِ ازوا.

۳۷ یعقوب دَ سرزمینی جای-د-جای شد که آته شی دَ عنوانِ بیگنه زندگی مُوكد،
یعنی دَ سرزمینِ کنعان.

۲ ای دَ باره نسلِ یعقوب آسته.

خا و های یوسف

وختیکه یوسف هفده ساله بود، او قد برارون خُو چوپونی رمه ره مُوكد. او نوجوان بود و
قد باچه های بلهه و زلفه خاتونوی آته خُو کومک مُوكد و یوسف از کارای بدِ ازوا دَ آته
خُو خبر میدد.

۳ اسرائیل یوسف ره از دیگه اولادای خُو کده کلوتر دوست دشت، چراکه او اولادِ پسِ پیری
شی بود. و او بلده یوسف یگ جیلکِ خُوب جور کد. ۴ وختی برارون یوسف دید که آته
ازوا او ره از دیگرو کده کلوتر دوست دَره، اونا از یوسف نَفرت کد و نَتَنست که قد شی دَ
نرمی توره بگه.

۵ یگ شاو یوسف خاو دید. وختیکه خاو ره دَ برارون خُو نقل کد، اونا ازو کلوتر بدبُر

۶. یوسف دزوا کُفت: "گوش کُنید که ما چیز خیل خاو دیدم: دیدم که مو د سر کشت مَشغول قوده کدون گندم بودی که بے بلغه قوده از مه باله شد و راست ایسته شد و قوده های از شموی د گِرد قوده مه جم شده د برابر شی خم شد."

۸. برارون شی دزوا کُفت: "آیا تُو واقعاً د بله از مو پادشاهی مَوکنی یا د سر از مو حکمرانی مونی؟" اوخته از خاطر خواها و توره های شی نفرت ازوا دیگه ام کلوتر شد.

۹. بعد ازو یوسف یگ خاو دیگه دید و او ره د برارون خو نقل کده کُفت: "اینه، ما بسم خاو دیدم. ایمدفعه آفتو، ماهتو و یازده ستاره د برابر مه خم شد."

۱۰. وختیکه خاو خو ره د آته و برارون خو نقل کد، آته شی او ره سرزنش کده کُفت: "ای چی رقم خاو آسته که تُو دیدی؟ آیا واقعاً ما و آبه تُو و برارون تُو آمده د برابر از تُو د زمی خم شنی؟" پس برارون شی از خاو ازو بخیلی شی آمد، مگم آته شی امو توره ره د فکر خو گرفت.

یوسف د مصر سودا موشه

۱۲. یگ روز برارون یوسف بلده چرندون رمه آته خو د منطقه شکیم رفتد. ۱۳ و اسرائیل د یوسف کُفت: "برارون تُو رمه ره د شکیم میچرنه. بیه، ما تُو ره د پیش ازوا ری موم."

و یوسف دَ جواب شی گُفت: ”خوبه، مورم.“

^{۱۴} اوخته او دزشی گُفت: ”بورو، احوالِ برارون خو و احوالِ رمه ره توخ کو و دز مه خبر بیر.“ پس یعقوب یوسف ره از درّه حبرون ربی کد.

وختیکه او د شکیم رسید، ^{۱۵} یگ آدم او ره دید که د صحرا سرگردو میگرده؛ اوخته امو آدم ازو پُرسان کد: ”چیزخیل ره موبالی؟“ ^{۱۶} یوسف گُفت: ”برارون خو ره موبالم. لطفاً دز مه بگی که اونا رمه ره د کجا میچرنه؟“ ^{۱۷} و امو آدم گُفت: ”اونا از اینجی رفته. ولے ما شنیدم که اونا موگُفت، ’بیید د دوطان بوری.‘“ پس یوسف از پُشتِ برارون خو رفت و اونا ره د دوطان پیدا کد.

^{۱۸} اونا یوسف ره از دور دید و پیش ازی که د نزدیکِ ازوا برسه، اونا نقشه کشید که او ره بُکُشه. ^{۱۹} و اونا قد یگدیگه خو گُفت: ”اونه، امو خاودیدنی والا مییه. ^{۲۰} بیید که او ره بُکُشی و د یکی امزی چُقوری ها بندزی و بگی که یگو جانورِ درنده او ره خورده. اوخته پنگری که خاوهای شی چی موشه.“

^{۲۱} مگم وختیکه رثوبین ای توره ره شنید او ره از دستِ ازوا خلاص کد و گُفت: ”او ره نکُشی.“ ^{۲۲} و رثوبین ادامه دده دزوا گُفت: ”خون نریزید. او ره د منه امزی چُقوری که د بیابو آسته پورته کنید و د بله ازو دستِ دراز نکنید.“ رثوبین قصد دشت که او ره از

دست ازوا نجات بديه و او ره پيش آته خو پس بیره.

۲۳ وختیکه یوسف د پيش برارون خو رسيد اونا امو جيلک ره، يعنى امو جيلک خوب ره از جان شی کشيد ۲۴ و خود شی ره گرفته د چقوری اندخت. مگم امو چقوری خالی و بے آو بود. ۲۵ اوخته اونا ششت که نان بخوره. د حين خوردو سر خو ره باله کد و دید که کاروان اسماعيليا از منطقه جلعاد ميبه؛ د بله اشترای ازوا مواد خوشبوی، مگم و دوا بار بود و اونا ره د مصر موبرد.

۲۶ و يهودا د برارون خو گفت: ”کشتون برار مو و تاشه کدون خون شی بلده مو چی فايده دره؟ ۲۷ بييد که او ره د اسماعيليا سودا کنی و د بله ازو دست دراز نکنی، چراکه او برار مو و گوشت-و-استغون خودون مو آسته.“ پس برارون شی قبول کد.

۲۸ وختیکه تجارای مديانی د حال تير شدو بود برارون يوسف او ره از چقوری بر کد و د بيست سکه نقره د اسماعيليا سودا کد و اونا يوسف ره د مصر برد.

۲۹ مگم وختی رثوبين د چقوری آمد و دید که يوسف د منه چقوری نييه، جاغه خو ره پاره کد ۳۰ و د پيش برارون خو پس آمده گفت: ”باچه د اونجی نييه؛ آلی ما کجا شنم؟“

۳۱ اوخته اونا جيلک يوسف ره گرفت و يگ تکه ره کشته جيلک ره د خون شی غوټه کد

۳۲ و امو جیلکِ خوب ره دَ پیشِ آته خو بُرد و گُفت: ”ای جیلک ره مو پیدای کدے. توخ کو، امی جیلک از باچه تو آسته، یا نه؟“ ۳۳ یعقوب امو جیلک ره شَنخت و چیغ زده گُفت: ”آرے، ای جیلکِ باچه مه یه. او ره یگو جانورِ دَرِنده خورده؛ حتماً یوسف پاره پاره شده.“

۳۴ اوخته یعقوب پیرون خو ره پاره کده پلاس پوشید و روزای کلو بلده باچه خو ماتم گرفت. ۳۵ تمام باچهها و دختران شی باله شد که او ره دلداری کنه، مگم او قبول نکد که آرام شنه و گُفت: ”ما ماتم زده پیشِ باچه خو دَ عالمِ مُردا مورم.“ امو رقم آته یوسف از غم ازو چخرا موکد.

۳۶ دَ امزو زمانِ مدیانیها یوسف ره دَ مصر دَ فوطیفار که یکی از صاحبِ مَنصَبای فرعون و قومندانِ پیره دارا بود، سودا کد.

یهودا و تamar

۳۸ دَمزُو روزا یهودا برارای خو ره ایله کده دَ پیشِ یگِ آدمِ عَدُولامی که حیره نام دشت رفت و قد ازو ششت. ۲ دَ اونیجی یهودا دخترِ یگِ آدمِ کِنعانی ره که نام شی شوعا بود دید و او ره خاتو کده قد شی خاو شد. ۳ امو خاتو حامله شده یگِ باچه پیدای کد و

یهُودا او ره عیر نام ایشْت. ^۴ او بسم حامله شد و باچه د دنیا اورد و او ره اونان نام ایشْت. ^۵ او باز ام یگ باچه پیدا کد و نام شی ره شیلا ایشْت. وختیکه او ره پیدا کد، یهُودا د منطقه کزیب بود.

^۶ و یهُودا بلده عیر باچه اولباری خو خاتو گرفت. نام ازو دختر تمار بود. ^۷ مگم عیر باچه اولباری یهُودا د نظر خداوند آدم شیر بود. پس خداوند او ره از بین برد. ^۸ اوخته یهُودا د اونان گفت: "قد خاتون برار خو توی کو و حق ایوری خو ره د جای بیر تا بلده برار تو نسل پیدا شنه." ^۹ لیکن اونان که موفامید، او نسل از خود شی نموشه، او هر وختیکه قد خاتون برار خو خاو موکد، از اولاد پیدا شدو جلوگیری موکد تا د برار خو نسل پیدا نکنه. ^{۱۰} ای کار د نظر خداوند بد خورد و خداوند اونان ره ام از بین برد. ^{۱۱} اوخته یهُودا د بیری خو تمار گفت: "بورو د خانه آته خو و بیوه بمن تا غیتیکه باچه مه شیلا کته شنه." چون قد خود خو گفت: "نشنه که شیلا ام رقم برارون خو از بین بوره." پس تمار رفته د خانه آته خو ششت.

^{۱۲} بعد از وختای کلو دختر شوعا یعنی خاتون یهُودا فوت کد. وختیکه روزای ماتم یهُودا تیر شد، او قد دوست خو حیره عدولامی د پیش گوسپو کلگرای خو د منطقه تمنه رفت. ^{۱۳} و د تمار خبر دده شد که "اینه، خسرتو بلده کل کدون رمه خو د تمنه موره." ^{۱۴} اوخته او کالای بیوگی خو ره بر کد و یگ چادر د سر خو اندخته روی خو ره پوٹ کد و

دَ دَمِ دَرِگِه شَارِ عِينَايِم دَ رَاهِ تَمْنَه شِشْت، چُون اُو دِيد كِه شِيْلَاه كُتَه شُدِه مِگَم يَهُودَا اُو رِه بَلْدِه شِيْلَا خَاتُو نَكْدِه.^{۱۵} وختي يَهُودَا اُو رِه دِيد، خِيَال كَد كِه اُو فَاحِشَه يَه، چِرَاكِه اُو رُوي خُو رِه پُوټ كُود. ^{۱۶} پَس دَ بَغْلِ رَاه سُون اَزُو رَفْتِه دَزُو كُفْت: ”بِيَه قَد مِه يِگ جَاي شو،“ چُون يَهُودَا نَمِيدَنِسْت كِه اُو بِيَرِي شِي اَسْتِه. تَامَار كُفْت: ”بَلْدِه مِه چِيَز خِيَل مِيدِي كِه قَد مِه يِگ جَاي مَوْشِي؟“ ^{۱۷} يَهُودَا كُفْت: ”اَز كُله خُو يِگ بَزْغَلِه دَز تُو رِي مُونَم.“ تَامَار كُفْت: ”اَكِه يِگُو چِيَز تَا وختِ رِي كَدُونِ بَزْغَلِه كِرُو بَدِي، صَحِيح اَسْتِه.“ ^{۱۸} يَهُودَا كُفْت: ”چِيَز خِيَل دَز تُو كِرُو بَدَم؟“ اُو كُفْت: ”مُهر و بَنَد شِي رِه قَد تِيَاقِي كِه دَ دِسْت تُو اَسْتِه.“ پَس يَهُودَا اُونَا رِه دَز شِي دَد و قَد اَزُو خَاو شُد و تَامَار دَ وَسِيْلَه اَزُو حَامِلَه شُد. ^{۱۹} اوخته تَامَار بَالَه شُدِه رَفْت و چَادِر رِه اَز بَلَه خُو دُور كَدِه دُوبَارَه كَالَاي بِيُوگِي خُو رِه پَوْشِيد.

^{۲۰} بَعْد اَزُو يَهُودَا بَزْغَلِه رِه اَز دِسْتِ دُوسْتِ عَدُولَامِي خُو رِي كَد تَا چِيَزَاي كِرُوي رِه اَز پِيَش اَمَزُو خَاتُو پَس بِيْگِيْرِه، مِگَم حِيْرَه اُو رِه پِيْدَا نَتْنِسْت. ^{۲۱} اُو اَز مَرْدَمِ اُونَجِي پُرْسَان كَد: ”اُمُو فَاحِشَه كِه دَ عِينَايِم دَ دَمِ رَاه شِشْتُنْد، كُجَا اَسْتِه؟“ اُونَا كُفْت: ”هِيچ فَاحِشَه دَ اَيْنَجِي نَبُودِه.“ ^{۲۲} و حِيْرَه پِيَش يَهُودَا پَس اَمَد و كُفْت: ”اُو رِه پِيْدَا نَتْنِسْتُم و مَرْدَمِ اَمَزُو جَاي اَم مُوگِه، هِيچ فَاحِشَه دَ اَيْنَجِي نَبُودِه.“ ^{۲۳} يَهُودَا كُفْت: ”بِيَل كِه اُمُو چِيَزَا رِه بَلْدِه خُو نِگَاه كَنِه، نَشْنَه كِه مُو رَسُوا شْنِي. دَ هَر حَال مَا بَزْغَلِه رِه دَزُو رِي كُدم مِگَم تُو اُو رِه پِيْدَا نَتْنِسْتِي.“

^{۲۴} تقریباً سه ماه بعد دَ یهوډا گُفته شد که ”بیری تُو تامار فاحشگی کده و دَ نتیجه

فاحشگی حامله شده. ” یهوډا گُفت: ”بورید، اُو ره بیرید تا دَر دده شنه. ” ^{۲۵} دَ حالیکه

تامار ره بُرو میورد اُو یگ پیغام بلده خُسَر خُو زبی کده گُفت: ”صاحب امزی چیزا مَره

حامله کده. ” و ادامه دده گُفت: ”توخ کُو که امی مَهر و بند شی و امی تیاق از کی

آسته؟ ” ^{۲۶} یهوډا امو چیزا ره شنخت و گُفت: ”اُو از مه کده عادلتر آسته، چراکه ما اُو ره

بلده باچه خُو شيله نگرِفتَم. ” و یهوډا دیگه قد ازو خاو نَشُد. ^{۲۷} وختیکه زمان زیدون تامار

رسید معلوم شد که دُوگنی دَ کوره شی آسته. ^{۲۸} دَ وخت زیدو یکی از باچه ها دِست خُو ره

بُر کد و دایی یگ تار سُرخ ره گِرِفته دَ بند دِست شی بسته کد و گُفت: ”ای اوّل بُرو

آمد. ” ^{۲۹} مگم اُو دِست خُو ره پس کش کد و برار شی اوّل بُرو آمد. اوخته دایی گُفت:

”چطور یگ رخنه بلده خُو واز کدی!“ امزی خاطر اُو ره فارص نام ایشْت. ^{۳۰} بعد ازو برار

شی که تار سُرخ دَ دِست شی بود بُرو آمد و اُو ره زارح نام ایشْت.

یوسف و خاتونِ فوطیفار

^{۳۹} پس یوسف دَ مصر بُرده شد؛ و فوطیفار یکی از صاحب منصبای فرعون و

قومندان پیره دارا که یگ آدمِ مصری بود، یوسف ره از اسماعیلیای که اُو ره دَ اُونجی

بُرُد، خرید. ^۲ خُداوند قد یوسف بود و اُو یگ آدمِ کامیاب شد و دَ خانه بادارِ مصری خُو

زندگی مُوکد. ^۳ بادار شی دید که خُداوند قد یوسف آسته و هر کاری ره که اُو مُونه خُداوند

دَزُو کامیابی میدیه. ^۴ پس نظرِ لُطْفِ فوطیفار د بِلَه ازو قرار گرفت و اُو خدمتگارِ ازو شد. فوطیفار اُو ره ناظرِ خانه خو مقرر کد و تمام دارایی خو ره دَزُو تسلیم کد. ^۵ از وختیکه فوطیفار یوسف ره ناظرِ خانه و تمام دارایی خو مقرر کدد، خداوند از خاطر یوسف خانه امزو مصری ره برکت میدد؛ برکتِ خداوند د تمام دارایی شی بود، ام د خانه و ام د صحرا. ^۶ پس اُو هر چیزی که دشت د دستِ یوسف تسلیم کد و د باره هیچ چیز فکر نموکد بَعیر از نانی که مُوخورد.

یوسف یگ جوانِ خوش اندام و خوش نُمای بود. ^۷ بعد از چند وخت خاتونِ بادر شی د بِلَه یوسف چیم سُرخ کد و گفت: ” بیه، قد مه خاوشو! ” ^۸ مگم یوسف انکار کد و د خاتونِ بادر خو گفت: ” توخ کو، ازی که ما د اینجی استم بادر مه د باره چیزای که د خانه استه تشویش ندره و هر چیزی که دَره د دستِ ازمه تسلیم کده. ^۹ د ای خانه هیچ کس از مه کده باله تر نییه و هیچ چیز ره از مه دریغ نکده بَعیر از تو که خاتون شی استی. پس ما چطور میتنم ای شرارتِ کته ره انجام بدیم و د ضدِ خدا گناه کنم؟ ” ^{۱۰} اگرچه خاتونِ فوطیفار هر روز دزی باره قد یوسف توره موكفت، مگم اُو از آید شی نموشد که قد شی خاو کنه یا پالوی شی بشینه.

^{۱۱} یگ روز یوسف د خانه بادر خو درآمد که د کار خو مشغول شنه و از نفرای خانه هیچ کس د اونجی نبود. ^{۱۲} خاتونِ فوطیفار د پتوی یوسف چنگ اندخت و گفت: ” قد ازمه خاو

شوا! ” مگم یوسف پټوی خو ره د دست ازو ایله کد و دوتا کده برو رفت. ^{۱۳} وختی او دید که یوسف پټوی خو ره د دست ازو ایله کده برو دوتا کد، ^{۱۴} او نفرای خانه خو ره کوی کد و دزوا گُفت: ”توخ کنید، شوی مه یگ عبرانی ره د مینکل ازمو آورده تا مو ره ریشخند کنه، او د دیر ازمه آمد تا قد ازمه خاو کنه. لیکن ما قد آواز بلند چیغ زدُم. ^{۱۵} وختی او شنید که ما قد آواز بلند چیغ میزنُم، او پټوی خو ره پیش ازمه ایله کده برو دوتا کد. ”

^{۱۶} پس او پټوی یوسف ره پیش خو نگاه کد تا وختیکه بادار شی خانه آمد. ^{۱۷} اوخته او قد فوطیفار توره گُفته اینی رقم نقل کد: ”امو غلام عبرانی ره که د مینکل مو آوردی، پیش ازمه آمد تا مَره ریشخند کنه، ^{۱۸} لیکن وختیکه ما قد آواز بلند چیغ زدُم او پټوی خو ره پیش ازمه ایله کده برو دوتا کد. ” ^{۱۹} وختی بادار یوسف تورای خاتون خو ره شنید که دزشی نقل کده گُفت: ”غلام تو د حق ازمه اینی رقم کار ره کده، ” آتش قار ازو داغ شد. ^{۲۰} و بادار یوسف او ره گِرَفته د بندی خانه اندخت که بندی های پادشاه د اونجی بندی بود.

یوسف د بندی خانه

یوسف د بندی خانه بود، ^{۲۱} لیکن خداوند قد شی بود و قد ازو مهربانی کده او ره د نظر رئیس بندی خانه مُحترم جور کد. ^{۲۲} اوخته رئیس بندی خانه تمام بندی های ره که د بندی خانه بود د دست یوسف تسلیم کد و هر کار که د اونجی انجام دده موشد، د زیر نظر

یوسف انجام دده مُوشد. ^{۲۳} رئیسِ بندی‌خانه از تمامِ کارای که د دستِ یوسف تسلیم کدد، بیغم بود، چراکه خدایوند قد یوسف بود و هر کاری ره که یوسف انجام میدد، خدایوند او ره کامیاب موكد.

یوسف خاوِ بندی‌ها ره تعبیر مونه.

۴۰ چند وخت بعد، رئیسِ ساقی‌ها و رئیسِ نان‌بایای پادشاهِ مصر د ضدِ بادار خو پادشاهِ مصر خطا کد ^۲ و فرعون د بله دُو خدمتگار خو، یعنی د بله رئیسِ ساقی‌ها و رئیسِ نان‌بایا قار شد ^۳ و اونا ره د بندی‌خانه قومندانِ پیره‌دارا اندخت، د امزو بندی‌خانه که یوسف بندی بود. ^۴ قومندانِ پیره‌دارا یوسف ره مقرر کد تا قد ازوا بشه و اونا ره خدمت کنه. پس اونا یگ مدت ره د بندی‌خانه تیر کد.

^۵ یگ شاو هر دوی ازوا خاو دید، یعنی رئیسِ ساقی‌ها و رئیسِ نان‌بایای پادشاهِ مصر که د بندی‌خانه بندی بود؛ هر کدم شی خاوِ خود خو ره دید و هر خاو تعبیرِ خود خو ره دشت. ^۶ صباح‌گاه وختیکه یوسف د پیش ازوا آمد، دید که اونا پریشان آسته. ^۷ اوخته یوسف از صاحبِ منصبای فرعون که قد شی د خانه بادار شی بندی بود، پرسان کده گفت: ”چرا امروز لب-و-رُوی شمو آوزویه؟“

^۸ و اونا دز شی گُفت: ”مو خاو دیدے و هیچ کس نییه که اونا ره تعبیر کنه.“ و یوسف دزوا گُفت: ”آیا تعبیر کدو مربوطِ خدا نموشه؟ اونا ره دز مه نقل کنید.“

^۹ اوخته رئیسِ ساقی ها خاو خُو ره د یوسف نقل کده گُفت: ”د خاو مه یگ تاکِ انگور د پیشِ رُوی مه بُود ^{۱۰} و امو تاک سه شاخچه دشت. امی که او پندُوق کد، گل شی بر شد و خوشای شی انگور پُخته حاصل دد. ^{۱۱} دَمزُو غَیت جامِ فرعون د دست مه بُود و ما انگورا ره چینه د جامِ فرعون خِشپه کدم و جام ره د دست فرعون ددم.“

^{۱۲} و یوسف دزُو گُفت: ”تعبیر خاو اینی آسته: سه شاخچه سه روز آسته. ^{۱۳} بعد از سه روز فرعون تُو ره سربلند مونه و تُو ره پس د مقامِ سابق تُو مقرر مونه؛ و تُو جامِ فرعون ره د دست شی میدی مثلِ سابق که ساقی شی بُودی. ^{۱۴} پس وختیکه وضعیت تُو خوب شد، لطفاً قد ازمه مهربانی کده مَره د پیشِ فرعون یاد گو و مَره امزی خانه بکش. ^{۱۵} چون ما واقعاً از سرزمینِ عبرانیا د زور اُورده شدیم و د اینجی ام کدم کاری نکدیم که مَره د ای سیاه چاه نگاه کنه.“

^{۱۶} وختی رئیسِ نانبايا دید که تعبیرِ خاو رفیق شی خوب بُود، او د یوسف گُفت: ”ما ام یگ خاو دیدیم: دیدم که سه تُکری نان سفید د بله سر مه بُود. ^{۱۷} د تُکری بالنه رقم رقم نان بُود که بلده فرعون پُخته شد، مگم مرغکو اونا ره از تُکری که د بله سر مه بُود، دَرُو مُوخورد.“

^{۱۸} یوسف دَ جوابِ ازو گُفت: ”تعبیر شی اینی آسته: سه تُکری سه روز آسته. ^{۱۹} بعد از سه روز فرعون سر تو ره از تن تو جدا مونه و تو ره دَ چپو دار اوزو مونه و مرغکو آمده گوشت تو ره مُوخوره.“

^{۲۰} پس دَ روزِ سوم که سالگیره فرعون بود، فرعون بلده پگ خدمتگاری خو یگ مهمانی ترتیب دَد و رئیسِ ساقی ها و رئیسِ نانباها ره دَ مینکل خدمتگاری خو ایسته کده سر ازوا ره باله کد ^{۲۱} و رئیسِ ساقی ها ره پس دَ ساقی گری شی مقرر کد و ساقی جامِ ره دَ دست فرعون دَد، ^{۲۲} مگم رئیسِ نانباها ره دَ دار اوزو کد، امو رقمیکه یوسف بلده ازوا تعبیر کد. ^{۲۳} ولے رئیسِ ساقی ها یوسف ره یاد نکد، بلکه او ره پرمُشت کد.

خاوهای فرعون

^{۲۴} ^۱ و ایطور شد که بعد از تیر شدن دُو سال فرعون خاو دید که دَ بغلِ دریای نیل ایسته یه ^۲ و بے بلغه، هفت گاوِ خوشنمای و چاق از دریا بر شده دَ منہ نزار دَ چریدو شروع مونه. ^۳ بعد ازوا هفت گاوِ دیگه که بدشکل و لاغر آسته، از دریای نیل بر موشه و دَ پالوی گاوايِ اولی دَ لبِ دریا ایسته موشه. ^۴ و امو گاوايِ بدشکل و لاغر، گاوايِ خوشنمای و چاق ره مُوخوره. دَ امزی وخت فرعون بیدار شد.

^۵ او بسمِ خاو رفت و دفعه دیکه خاو دید که هفت خوشه گندم پُر دانه و خُوب دَ بِلَه یگ نیچه بُر مُوشه. ^۶ بعد از او هفت خوشه دیکه بُر مُوشه که پُوچک آسته و از تاثیرِ بادِ شرقی خُشک شُده. ^۷ و اُمُو خوشای پُوچک هفت خوشه دانه تُو و پُر ره قُورت مُونه. اوخته فرعون بیدار شُد و فامید که خاو دیده.

^۸ صَباح گاه فرعون بیدار شُد و فکر شی پریشان بُود. پس او نفر ریی کده تمام جادوگرا و دانشمندانِ مصر ره کُوی کد و خاو های خُو ره قد ازوا نَقَل کد، مگم هیچ کس نَتَنست که اونا ره بَلدِه فرعون تعبیر کُنه.

^۹ اوخته رئیسِ ساقی ها دَ فرعون کُفت: ”امروز ما خطاهای خُو ره دَ یاد خُو میَرُم. ^{۱۰} یگ وخت، فرعون دَ سر خِدمتگرای خُو قار شُد و مَره قد رئیسِ نانبايا دَ بندی خانِه قومندان پیره دارا بندی کد. ^{۱۱} اوخته هر دُوی مو دَ یگ شاو خاو دیدی که خاو هر کُدم مو تعبیر خود خُو ره دَشت. ^{۱۲} دَ اُونجی یگ جوانِ عِبری قد ازمو بُود، که غلامِ قومندانِ پیردارا بُود. مو خاو های خُو ره دَزُو نَقَل کدی و او بَلدِه مو تعبیر کد، یعنی از هر کُدم مو ره مُطابقِ خاو مو تعبیر کد. ^{۱۳} و اُمُو رقم که او بَلدِه مو تعبیر کد، اُمُو رقم شُد: ما پس دَ مقامِ خُو مُقرر شُدُم و رئیسِ نانبايا دَ دار اوزو شُد.“

^{۱۴} اوخته فرعون پُشتِ یوسفِ نفر ریی کد و اونا دِستی او ره از سیاه چاه بُرو اُورد. یوسف ریش خُو ره کَل کده کالای خُو ره تبدیل کد و دَ پیشِ فرعون اَمَد. ^{۱۵} فرعون دَ یوسف

گفت: ”ما یگ خاو دیدیم و هیچ کس نمیتنه که او ره تعبیر کنه، ولی د باره ازتو شنیدیم که وختی یگ خاو ره بشنوی، میتنی او ره تعبیر کنی.“

^{۱۶} یوسف د فرعون گفت: ”نه ما، بلکه خدا د فرعون یگ جواب بلده خوبی-و-سلامتی شی میدیه.“

^{۱۷} اوخته فرعون د یوسف گفت: ”د خاو خو دیدم که د بغل دریای نیل ایسته یم. ^{۱۸} بے بلغه هفت گاو گوشتتو و خوشنمای از دریا بر شده د منه نزار د چریدو شد. ^{۱۹} بعد ازوا هفت گاو دیگه از دریا برو آمد که بدحال، کلو بدشکل و لاغر بود. ما د تمام سرزمین مصر او رقم گاو های بدشکل ره ندیده بودم. ^{۲۰} امو گاوی لاغر و بدشکل هفت گاو چاق اولی ره خورد. ^{۲۱} مگم باوجود که اونا د کوره ازوا رفتند، هیچ معلوم نموشد که اونا د کوره ازوا رفته، چراکه اونا مثل اول بدشکل بود. د امزو غیت بیدار شدم.

^{۲۲} امچنان ما د خاو دیدم که هفت خوشه گندم پردانه و خوب د بله یگ نیچه بر موشه.

^{۲۳} و بعد ازوا هفت خوشه پوچک و بریگ بر موشه که از تاثیر باد شرقی خشک شده. ^{۲۴} و بے بلغه خوشای پوچک، هفت خوشه خوب ره قورت مونه.

ما ای ره د جادوگرا نقل کدم، مگم هیچ کدم از وا ننست که بلده مه بیان کنه.“

^{۲۵} یوسف دَ فِرْعَوْنَ كُفْتُ: "معنای خاو های فِرْعَوْنَ یگ آسته. خُدا چیزی ره که انجام دَدَنی آسته بَلَدِه فِرْعَوْنَ معلومدار كده. ^{۲۶} هفت گاوِ خُوب هفت سال آسته و هفت خوشه خُوب ام هفت سال. هر دُو خاو یگ آسته. ^{۲۷} هفت گاوِ لاغر و بدشکل که از پُشتِ ازوا بُر شُد، هفت سال آسته و هفت خوشه پُوچک که از بادِ شَرَقی خُشک شُد ام هفت سال آسته؛ اونا هفت سالِ قحطی آسته. ^{۲۸} مقصدِ توره که دَ فِرْعَوْنَ كُفْتُم اینی آسته: خُدا چیزی ره که انجام دَدَنی آسته بَلَدِه فِرْعَوْنَ معلومدار كده. ^{۲۹} اینه، هفت سال پَریمونی گلو دَ تمام سرزمینِ مِصر مییه. ^{۳۰} مگم بعد ازوا هفت سال قحطی مییه و تمام پَریمونی دَ سرزمینِ مِصر پُرْمُشت موشه و اُمو قحطی سرزمینِ مِصر ره تَباه مونه. ^{۳۱} هیچ نشانی از پَریمونی دَ سرزمینِ مِصر دیده نَموشه بخاطرِ قحطی که بعد ازو مییه، چُون اُو قحطی گلو شَدید آسته. ^{۳۲} و مقصد از دُو بار خاو دیدونِ فِرْعَوْنَ اینی آسته که ای واقعه از طرفِ خُدا مقرر شُد و خُدا ای ره دَ زودی انجام میدیه.

^{۳۳} آلی، بهتر آسته که فِرْعَوْنَ یگ نفرِ دانا و حکیم ره پیدا کُنه و اُو ره دَ اداره سرزمینِ مِصر مقرر کُنه. ^{۳۴} امچنان فِرْعَوْنَ ناظرًا ره دَ سرزمینِ مِصر تعیین کُنه تا که دَ دورونِ هفت سالِ پَریمونی یگ حصّه از پنج حصّه حاصلاتِ مِصر ره بگیره. ^{۳۵} اونا پگِ خوراکه-بابِ امزی سال های خُوب ره که مییه، جَم کُنه و غلّه-و-دانه ره دَ زیر نظرِ فِرْعَوْنَ دَخیره کُنه و خوراکه-باب ره دَ شارًا نگاهداری کُنه. ^{۳۶} اُمو خوراکه-باب بَلَدِه سرزمینِ شُمو بَلَدِه هفت سال قحطی که دَ سرزمینِ مِصر مییه یگ دَخیره بَشه، تا سرزمینِ شُمو دَ وسیله قحطی

يوسُفُ حَاكِمِ مِصْر

^{٣٧} اِي پيشنهاد دَ نَظَرِ فِرْعَوْنِ و تمامِ خِدْمَتگَارَايِ شَيِ خُوبِ مَعْلُومِ شُد. ^{٣٨} اوخته فِرْعَوْنِ دَ خِدْمَتگَارَايِ خُو كُفْت: ”اَيَا مِثْلِ امزِي نَفَرِ يَگُو كَسِ پَيِدَا مَوْشَه كِه رُوحِ خُدا دَز شَيِ بَشَه؟“

^{٣٩} پَسِ فِرْعَوْنِ دَ يوسُفُ كُفْت: ”ازِي كِه خُدا پَگِ امزِي تورا رِه دَز تُو مَعْلُومدار كَدِه، هِيچِ كَسِ رَقْمِ از تُو وري دانا و حَكِيمِ نَيْسْتَه. ^{٤٠} ما تُو رِه دَ اِدَارِه خَانِه خُو مُقَرَّرِ مُونُمِ و تمامِ مَرْدُمِ مِه از حُكْمِ تُو اِطَاعَتِ مُونِه؛ تَنها از نِگَاهِ تاج-و-تَخْتِ، ما از تُو بَالِهَتَرِ اَسْتُم.“

^{٤١} و فِرْعَوْنِ اِدَامِه دَدِه دَ يوسُفُ كُفْت: ”اينِه، ما تُو رِه دَ اِدَارِه تمامِ سِرزَمِينِ مِصْرِ مُقَرَّرِ كُدُم.“ ^{٤٢} اوخته اَنگِشْتَرِي مُهَردارِ خُو رِه از دِستِ خُو كَشِيْدِه دَ دِستِ يوسُفُ كَدِ و كَالايِ كَتَانِي نازِكِ دَ جَانِ شَيِ دَدِه طَوَقِ طِلَّا رِه دَ گَرْدُونِ شَيِ اَندَخْت. ^{٤٣} فِرْعَوْنِ اُو رِه دَ بِلِهِ دَوْمَنِه گَاډِي خُو سوارِ كَدِ و جَارچِي پيشِ رُويِ شَيِ جَارِ زَدِه مُوگُفْت: ”زَانُو بَزِينِيْد!“ دَ امزِي رَقْمِ يوسُفُ رِه دَ اِدَارِه تمامِ سِرزَمِينِ مِصْرِ مُقَرَّرِ كَد. ^{٤٤} علاوَه ازِي فِرْعَوْنِ دَ يوسُفُ كُفْت: ”ما فِرْعَوْنِ اَسْتُم؛ بَدُونِ اِجازه از تُو دَ تمامِ سِرزَمِينِ مِصْرِ هِيچِ كَسِ حَقِ نَدَرِه كِه دِستِ يَا پايِ خُو رِه دِرَازِ كُنِه.“

^{۴۵} و فرعون یوسف ره صَفِنات پَعْنِیح نام ایشْت. و آسِنات دُخْتِرِ پوطی فِرَع پیشوای شارِ
اون ره دَ عِنوانِ خاتُّو دَ یوسف دَد. دَمزی رقم یوسف دَ سرزمینِ مصر باله بُر شد. ^{۴۶} یوسف
سی ساله بُود که دَ خِدْمَتِ فِرَعون پادشاهِ مصر مَشْغُول شد. و یوسف از حُضُورِ فِرَعون بُرو
رفته دَ تمامِ سرزمینِ مصر گشت.

^{۴۷} دَ دَورونِ هفت سالِ پَریمونی، زمی حاصلاتِ کَلو دَد. ^{۴۸} و یوسف تمامِ خوراکه-بابِ امزُو
هفت سالِ پَریمونی ره که دَ سرزمینِ مصر اَمْدُد جَم کد و دَ شارا دَخیره کد. او خوراکه-بابِ
زمینایِ گِرَدوبَرِ هر شار ره جَم کده دَ امزُو شار دَخیره کد. ^{۴۹} یوسف غَلّه-و-دانه غَدَر کَلو
دَخیره کد رقمِ ریگ دریا، دَ اندازه که از حساب-و-کِتَاب شی دِست بله کد، چُون از
حساب بُر بُود.

^{۵۰} پیش ازی که سال های قحطی برسه، دُو باچه بلده یوسف پیدا شد که آسِنات، دُخْتِرِ
پوطی فِرَع پیشوای اون، بلده شی دَ دُنیا اُورِد. ^{۵۱} او نامِ باچه اولی خُو ره مَنَسی ایشْت،
چُون گُفت: ”خُدا تمامِ سختی-و-مُشکِلات و تمامِ خانِه آتِه مَره از یاد مه بُرد.“ ^{۵۲} و باچه
دوَمِنه خُو ره اِفرایم نام کد، چُون گُفت: ”خُدا مَره دَ سرزمینی بدبختی مه پُرْتَمَر کد.“

^{۵۳} اَمُو هفت سالِ پَریمونی که دَ سرزمینِ مصر اَمْدُد، خلاص شد ^{۵۴} و اَمْدونِ هفت سالِ
قحطی شروع شد، اَمُو رقمیکه یوسف گُفتد. قحطی پگِ سرزمینا ره گِرِفت، مگم دَ تمامِ
سرزمینِ مصر خوراک مَوْجُود بُود. ^{۵۵} وختیکه تمامِ سرزمینِ مصر قحطی زده شد، مردُم

بلده نان د پیش فرعون داد-و-فرباد کد. اوخته فرعون د پگ مصریا گفت: ”د پیش یوسف بورید و هر چیزیکه دز شمو مویکه، انجام بیدید.“^{۵۶} ازی که قحطی تمام سرزمی ره گرفت، یوسف دی‌خانه ها ره واز کد و غله-و-دانه ره د مصریا د سودا کدو شد، چون قحطی د سرزمین مصر شدید بود.^{۵۷} و مردم از سراسر دنیا د مصر د پیش یوسف میمد که غله-و-دانه بخره چراکه قحطی د تمام زمی شدید بود.

برارای یوسف د مصر موره

۴۲ وختی یعقوب خبر شد که د مصر غله پیدا موشه او د باچه های خو گفت: ”چرا سون یگدیگه خو توخ مونید؟“^۲ و ادامه دده گفت: ”ما شنیدیم که د مصر غله پیدا موشه. د اونجی بورید و بلده مو غله-و-دانه بخرید تاکه زنده بونی و نمری.“^۳ پس ده برار یوسف بلده خریدون غله-و-دانه د مصر رفت.^۴ لیکن یعقوب، بنیامین برار یوسف ره قد برارون شی ربی نکد، چون گفت ”نشنه که کدم بلا د سر شی بیه.“^۵ دزمی رقم باچه های اسرائیل د مینکل نفرای بود که بلده خریدون غله-و-دانه د مصر رفتد، چراکه قحطی د سرزمین کنعان ام رسیده بود.

^۶ دزمو غیت یوسف حاکم سرزمین مصر بود و او د پگ مردمای زمی غله-و-دانه سودا موکد. پس برارون یوسف آمد و خودون ره د برابر ازو خم کده روی د خاک افتد.^۷ وختیکه

یوسف برارون خو ره دید، اونا ره شَنخت. مگم قد ازوا مثل بیگنه رفتار کد و د پیشانی
تُرش قد ازوا توره گفته پُرسان کد: ”شمو از کجا آمدید؟“

اونا د جواب شی گفت: ”مو از سرزمین کنعان آمدی تاکه خوراکه-باب بخری.“

^۸ یوسف برارون خو ره شَنخت، مگم اونا او ره نَشخت. ^۹ و او خواهی ره که د باره ازوا
دیدد د یاد خو آورد و دزوا گفت: ”شمو جاسوس استید و آمدید که ضَعفِ سرزمین مو ره
پیدا کنید.“

^{۱۰} اونا گفت: ”نه صاحب! غلامای تو بلده خریدون خوراکه-باب آمده. ^{۱۱} پگ مو باچه
های یگ نفر استی؛ مو مردمای صادق-و-راست استی. غلامای تو هرگز جاسوس نبوده.“

^{۱۲} لیکن یوسف دزوا گفت: ”نه، شمو آمدید تاکه ضَعفِ سرزمین مو ره پیدا کنید.“

^{۱۳} اونا گفت: ”صاحب، مو غلامای تو دوازه برار بودی، پگ مو باچه های یگ نفر د
سرزمین کنعان. آلی ریزه پگ برارو د پیش آته مو آسته و یگ مو دیگه وجود ندره.“

^{۱۴} یوسف بسم دزوا گفت: ”امطور که پیشتر گفتم، شمو جاسوس استید. ^{۱۵} ما شمو ره
اینی رقم امتحان موئم: د زندگی فرعون قسم، تا زمانیکه برار ریزه شمو د اینجی نیه شمو
از اینجی رفته نمیتید. ^{۱۶} یگ نفر شمو بوره و برار شمو ره گرفته بیره. دیگای شمو د

اینجی بندی مومنیید تا توره شمو معلوم شنه که راست آسته یا نه. د غیر ازی د زندگی فرعون قسم که شمو جاسوس آستید. ”^{۱۷} اوخته یوسف اونا ره د مدت سه روز د بندی خانه نگاه کد.

^{۱۸} د روز سوم یوسف دزوا گفت: ”ما یگ آدم خداترس آستم. اینی کار ره کنید و شمو زنده مومنیید: ”^{۱۹} اگه آدمای صادق آستید، یگ برار شمو د امینجی که شمو بندی آستید بمنه و باقی شمو رفته غله-و-دانه ره بلده خانوارای خو که گشنه منده بربید. ”^{۲۰} مگم برار ریزه خو ره پیش مه بربید تا که تورای شمو ثابت شنه و شمو نابود نشئید. ”

و اونا امو رقم کد. ”^{۲۱} اونا قد یگدیگه خو موگفت: ”مو بخاطر کاری که د حق برار خو کدے مجرم آستی. مو بیچارگی ازو ره دیدی و ختیکه او د پیش مو عذر-و-زاری کد، مگم مو گوش نکدی. امزو خاطر د ای بلا گرفتار شده. ”

^{۲۲} ربوبین دزوا گفت: ”آیا ما دز شمو نه گفتیم که د ضد امزی باچه گناه نکئید؟ لیکن شمو از آید نشدید. آلی بلده خون ازو باید حساب بدی. ”

^{۲۳} اونا نمیدنست که یوسف زبون ازوا ره موفامه، چون او د وسیله ترجمان قد ازوا توره موگفت. ”^{۲۴} پس یوسف از پیش ازوا رفت و د چخرا کدو شد؛ پسانتر دوباره د پیش ازوا آمد و قد ازوا توره گفت. و شمعون ره از بین ازوا گرفته د پیش چیم ازوا بسته کد.

۲۵ بعد از یوسف امر کرد تا جوالای ازوا ره از غله-و-دانه پُر کُنه و پیسه هر کس ره دَ مَنه جوال شی بيله و خوراکِ سفر ام دزوا بديه. و ای کار بلده ازوا اجرا شد. ۲۶ اوخته اونا غله-و-دانه ره دَ بِلِه اَلاغای خُو بار کده ریی شد.

۲۷ دَ جای که اونا شاو ره تیر مُوکد یکی ازوا جوال خُو ره واز کد که دَ اَلاغ خُو خوراک بديه. اوخته دید که پیسه شی دَ دانِ جوال آسته. ۲۸ او دَ برارون خُو گفت: ” پیسه مه پس ایشته شده. اینه، دَ دانِ جوال مه یه!“ دَ دِلِ ازوا وَهَم اَفْتَد و قد ترس-و-لرز دَ یگدیگه خُو گفت: ” ای چیزخیل آسته که خُدا دَ سرِ ازمو اُورده؟“

۲۹ وختیکه اونا دَ سرزمینِ کِنعان دَ پیشِ آتِه خُو یعقوب رسید، اونا تمام چیزای ره که دَ بِلِه ازوا اَمَدُد دَ آتِه خُو نقل کده گفت: ۳۰ ” آدمی که حاکمِ امزو سرزمی آسته قد مو دَ پیشانی تَرش توره گفت و فکر کرد که مو دَ سرزمینِ ازوا جاسوسی مونی. ۳۱ و مو دَ جواب شی گفتی که ’مو مردمای صادق آستی، نه جاسوس. ۳۲ مو دوازده برار بودی، باچه های آتِه خُو. یگ مو دیگه وجود ندره و ریزه پگ مو دَ سرزمینِ کِنعان دَ پیشِ آتِه مو آسته.‘

۳۳ اوخته آدمی که حاکمِ امزو سرزمی آسته دَز مو گفت: ’دَ امزی رقم ما موفامم که شمو مردمای صادق آستید، یکی از برارون خُو ره دَ پیشِ ازمه بیلید و دیگران شمو غله-و-دانه ره گِرِفْتِه بلده خانوارای خُو که گُشنه منده بَبرید. ۳۴ بعد ازو برارِ ریزه خُو ره پیش مه ببرید تا بَفامم که شمو جاسوس نیستید، بلکه صادق آستید. اوخته برارِ شمو ره دَز شمو پس

میدم و شمو میتنید د ای سرزمی تجارت کنید.

^{۳۵} امی که اونا جوالاتی خو ره خالی کد، دید که خلطه پیسه هر کس د منه جوال شی آسته. وختی اونا و آته ازوا خلطه های پیسه ره دید، اونا وحشت زده شد. ^{۳۶} آته ازوا یعقوب دزوا گفت: ”شمو مَره از اولادای مه محروم کدید؛ یوسف نیسته، شمعون نیسته و آلی میخاهید که بنیامین ره ام بُبرید. پگ امزی بلاها د بله ازمه آمده!“

^{۳۷} رتوبین د آته خو گفت: ”اگه ما بنیامین ره دوباره د پیش تونه اوردم تو میتنی هر دو باچه مَره بکشی. او ره د دست ازمه تسلیم کو و ما او ره دوباره د پیش تو میرم.“

^{۳۸} مگم یعقوب گفت: ”باچه مه قد شمو نموره، چراکه برار شی مُرده و تنها او باقی منده. اگه د راهی که مورید کدم بلا د سر شی بیه، حتماً موی سفید مَره قد غم د گور مُوبرید.“

سفرِ دومِ برارای یوسف د مصر

^{۴۳} قحطی د امزو سرزمی سخت ادامه دشت. ^۲ وختی اونا غله-و-دانه ره که از مصر اوردد خورده خلاص کد، آته ازوا دزوا گفت: ”بسم د مصر بورید و یگ مقدار خوراکه بلده مو بخرید.“

۳ مگم یهودا دزُو کُفت: ”امُو آدم مو ره اَخطار دده کُفته، ’تا وختیکه برارِ ریزه شُمو قد شُمو نَبشه، شُمو رُوی مَره نَمینگرید.‘^۴ اگه برار مو ره قد مو رِبی مُونی، مو موری و بلده تُو خوراکه میخری،^۵ لیکن اگه او ره رِبی نَموکنی، مو نَموری، چراکه او آدم دز مو کُفته، ’تا وختیکه برار شُمو قد شُمو نَبشه، شُمو رُوی مَره نَمینگرید.‘

۶ اوخته اسرائیل کُفت: ”چرا ای بدی ره دَ حق ازمه کدید و دزُو آدم کُفتید که شُمو برارِ دیگه ام دَرید؟“

۷ اونا دَ جواب شی کُفت: ”امُو آدم دَ باره ازمو و قومای مو دقیق سَوال کده کُفت که ’آته شُمو تا آلی ره زنده یه؟ کدَم برارِ دیگه ام دَرید؟‘ مو جوابِ امزی سوال ها ره دزُو کُفتی، از کجا میدنستی که او مُوگیه، ’برار خور ره پیش ازمه بیرید.‘“

۸ یهودا دَ آته خُو اسرائیل کُفت: ”باچه ره قد ازمه رِبی کُو تاکه مو باله شُده بوری و تا پگ مو زنده بُمنی و نَمری، تُو و مو و امچنان بچکیچای مو.^۹ ما خود مه ضمانتِ ازو ره مُونم؛ او ره از مه بازخواست کُو. اگه او ره دَ دیرِ ازتو پس نه اُردُم و دَ پیشِ رُوی تُو حاضر نکدُم، تا ابد گناه ازی کار دَ گردون ازمه بشه.^{۱۰} اگه مو طال نَمیددی، تا آلی ره دُو دفعه رفته پس میمدی.‘“

۱۱ اوخته آته ازوا اسرائیل دزوا کُفت: ”اگه ای رقم آسته، پس اینی کار ره بکُنید: از

خوبترین حاصلات ای سرزمی د جوالای خو بگیریید و د عنوان تحفه دمزو آدم ببریید: یگ مقدار مَلَم، یگ مقدار عسل، مواد خوشبوی، مُر، پسته و بادام. ^{۱۲} پیسه ام دو برابر قد خو بگیریید و پیسه‌های ره که د دان جوالای شمو ایشته شده بود، برده پس بیدیید. شاید اشتباه شده بشه. ^{۱۳} باله شنید، برار خو ره بگیریید و د پیش امزو آدم بورید. ^{۱۴} خدای قادرِ مُطَلَق د بله شمو د پیش امزو آدم رحم کنه تا برار دیگه شمو و بنیامین ره قد شمو پس زیی کنه. اگه ما از بچکیچای خو محروم موشم، البت امی د قسمت مه آسته که محروم شُوم.

^{۱۵} پس برارو امو سوغات و دو برابر پیسه ره گرفت و بنیامین ره قد خو گرفته سون مصر حرکت کد و د اونجی د حضورِ یوسف حاضر شد. ^{۱۶} وختیکه یوسف بنیامین ره قد ازوا دید، د ناظرِ خانه خو امر کده گفت: "ای نفرا ره د خانه ببر و یگ مال ره حلال کده نان تیار کو، چراکه امیا نان چاشت ره قد ازمه موخوره." ^{۱۷} ناظر هر چیزی ره که یوسف امر کدد انجام دد و برارو ره د خانه یوسف بُرد.

^{۱۸} وختیکه اونا ره د خانه یوسف بُرد اونا ترس خورد و قد یگدیگه خو گفت: "از خاطرِ امزو پیسه‌های که پیشنه دفعه د دان جوالای مو ایشته شدد، مو ره د اینجی آورده تا د بله مو حمله کده مو ره غلام خو جور کنه و الاغای مو ره ام بگیریه."

^{۱۹} پس اونا د دیرِ ناظرِ خانه یوسف رفت و د دان درگه خانه قد شی گپ زده ^{۲۰} گفت:

”صاحب! دفعه اول که مو بلده خریدون غلّه-و-دانه د اینجی آمدی، ^{۲۱} د وخت پس رفتو غیټیکه د شاو جای رسیدی، جو الای خو ره واز کدی و هر کدم مو پیسه خو ره د دانِ جوال خو پیدا کدی و پیسه مو مکمل بود. اینه، امو پیسه ره مو پس آوردی. ^{۲۲} و پیسه دیگه ام قد خو آوردی تا که خوراکه-باب بخری. مو نمیدنی که پیسه مو ره کی د جو الای مو ایشند.

^{۲۳} ناظر گفت: ”بیغم بشید و ترس نخورید! خدای شمو یعنی خدای آته شمو حتماً امی گنج ره د جو الای شمو ایشته بوده. پیسه‌های شمو دز مه رسید. اوخته شمعون ره د پیش ازوا برو آورد.

^{۲۴} ناظر برارو ره د خانه یوسف برد و دزوا آو دد تا پای‌های خو ره بشویه و د الاغای ازوا کاه-و-جو دده شد. ^{۲۵} اونا سوغات خو ره بلده یوسف تیار کد، چون اونا شنیدد که او چاشت مییه و اونا د اونجی نان موخوره.

^{۲۶} وختیکه یوسف د خانه آمد اونا سوغاتی ره که قد خو د خانه آوردد دزو پیش کد و د برابر شی روی د خاک افتد. ^{۲۷} و یوسف از حال-و-احوال ازوا پُرسان کده گفت: ”آیا آته پیر شمو که د باره شی توره گفته بوید، تا آلی ره زنده یه؟“

^{۲۸} اونا گفت: ”غلام شمو آته مو جور آسته و تا آلی ره زنده یه.“ و اونا بسم خود ره خم

کده رُوی دَ خاک اُفتد.

^{۲۹} و یوسف سر خُو ره باله کده برار خُو بنیامین ره که باچه آبه شی بُود، دید و پُرسان کد:
”آیا امی برار ریزه شُمو آسته که شُمو دَ باره شی دَز مه گُفتید؟“ و دَ بنیامین گُفت:
”باچه مه، خُدا دَ بله تُو نظر لُطف کُنه!“^{۳۰} و یوسف دَ عجله بُرو رفت، چراکه احساسات
شی بلده برار شی دَ سر ازو زور شُد. او بلده چخرا کدو جای مُوپالید؛ پس دَ یگ اُتاق
گوشه رفت و چخرا کد.^{۳۱} بعد ازو رُوی خُو ره شُشته پس آمد و خود ره اداره کده گُفت:
”نان بیرید!“

^{۳۲} بلده یوسف جدا نان اُورد و بلده ازوا جدا و بلده مصری های که قد ازو نان مُو خورد ام
جدا، چراکه مصریا نَمیتنست قد عبرانیا قتی نان بُخوره، چُون مصریا ازی کار کِرک
دَشت.^{۳۳} و برارای یوسف رُوی دَ رُوی ازو شُشت، هر کس دَ ترتیب سِن-و-سال خُو، از
باچه اولباری تا ریزه ترین. و اونا سُون یگدیگه خُو توخ کده خَیرو مندُد.^{۳۴} تقسیم ازوا ره
از دسترخون یوسف گِرفته دَ پیش ازوا ایشت، مگم تقسیم بنیامین پنج برابر دیگا بُود. پس
اونا قد یوسف خُوب عیش-و-نوش کد.

۱۴۴ بعد از یوسف د ناظر خو امر کده گُفت: ”جوالای امزی نفرا ره هر قدر که بُرده میتنه از غلّه-و-دانه پُر کو و پیسه هر کدم شی ره ام د دان جوال شی بیل. ^۲ اوخته جام ازمه، یعنی جام نُقرهیی ره د دان جوال ریزه‌ترین بیل، پیسه غلّه-و-دانه شی ره ام قد شی قتی. “ و ناظر امر یوسف ره اجرا کد.

^۳ روز دیگه شی د دم روز واز شدو برارو د امر یوسف قد الاغای خو ریی شد. ^۴ اونا هنوز از شار اوقس دور نرفتد که یوسف د ناظر خو گُفت: ”از پشت ازوا بورو و غیتیکه اونا ره گیر کدی، دزوا بگی: ’شمو چرا د عوض خوبی بدی کدید؟ ^۵ آیا ای امو جام نییه که بادار مه قد شی وچی مونه و ام قد شی پال مینگره. شمو کار بد کدید. “

^۶ وختیکه ناظر اونا ره گیر کد، ای توره‌ها ره دزوا گُفت. ^۷ لیکن اونا دز شی گُفت:

”صاحب، چرا شمو ای رقم گپا ره موگید؟ از غلامای شمو دور بشه که ای رقم کار بد ره کده بشی. ^۸ اونه، امو پیسه ره که از دان جوالای خو پیدا کددی، حتی از سرزمین کنعان بلده شمو پس آوردی. پس چطور امکان دره طلا یا نقره ره از خانه بادار شمو دزی کده بشی؟ ^۹ د پیش هر کدم از غلامای شمو که جام پیدا شد، او باید کشته شنه. و باقی مو ام غلامای بادار خو موشی. “

۱۰ او گُفت: ”خوبه، اُمو رقم شُنه که گُفتی. مگم دَ پیشِ هر کسی که پیدا شُد تنها اُمو نفر غُلامِ ازمه شُنه و باقی شُمو آزاد اَسْتِید.“

۱۱ اوخته هر کُدمِ ازوا دَ عَجَله جوال خُو ره دَ زمی تا کد و هر کُدمِ شی جوال خُو ره واز کد. ۱۲ و ناظرِ تلاشی کدو ره از کُته شروع کد تا دَ ریزه رسید؛ و جام دَ جوالِ بِنیامین پیدا شُد. ۱۳ اوخته اونا جاغه‌های خُو ره پاره پاره کد و هر کُدمِ شی اُلاغِ خُو ره بار کده پس دَ شار رفت.

۱۴ وختیکه یهُودا و برارون شی دَ خانه یوسُف اَمَد اُو هنوز دَ اُونجی بُود و اونا خودون ره دَ برابرِ ازو دَ زمی اَندخته اِحْتِرام کد. ۱۵ و یوسُف گُفت: ”ای چی رقم کار اَسْتِه که شُمو کدید؟ آیا شُمو نَمِیدنِید که مَرَدی مِثِلِ ازمه مِیتنه پال بِنگره؟“

۱۶ یهُودا گُفت: ”دَ بادار خُو چی بُگی؟ و چی عرض کنی؟ و چطور مِیتنی بیگناهی خُو ره ثابت کنی؟ خُدا گُناهِ غُلامای تُو ره بَرَمَلا کده. اینه، مو غُلامای بادار خُو اَسْتی، ام مو و ام اُمو نفری که جام دَ پیشِ شی پیدا شُدِه.“

۱۷ لیکن یوسُف گُفت: ”از مه دُور بَشه که ای کار ره کنم. فقط اُمو کسی که جام دَ پیشِ شی پیدا شُدِه، اُمو غُلامِ مه موشه و باقی شُمو صَحیح-و-سَلامَت دَ پیشِ آتِه خُو بورید.“

^{۱۸} اوخته یهودا د دیر یوسف رفته گُفت: ”بادار مه، لطفاً د غلام خو اجازه بدی که د گوش بادار خو توره بگيه و د بله غلام خو قار نشو؛ چون شمو مثل خود فرعون استید. ^{۱۹} بادار مه از غلامای خو پُرسان کد که ’شمو آته یا برارِ دیگه درید؟‘ ^{۲۰} مو د جوابِ بادار خو گُفتی: ’مو یگ آته پیرِ دری و یگ برارِ ریزه که باچه پسِ پیری آته مو آسته و برارِ تنی شی مُرده. تنها امو باچه از آبه خو باقی منده و آته شی او ره کلو دوست دَره.‘ ^{۲۱} اوخته شمو د غلامای خو گُفتید: ’او ره د پیشِ ازمه بیرید تا او ره قد چیم خو بنگرم.‘ ^{۲۲} و مو د بادار خو گُفتی که او باچه نمیتنه آته خو ره ایله کنه، چون اگه او آته خو ره ایله کنه، آته شی مومره. ^{۲۳} و له شمو د غلامای خو گُفتید: ’تا وختیکه برارِ ریزه شمو قد شمو نیه، شمو دیگه روی مَره ام نمینگرید.‘

^{۲۴} غیتیکه مو د پیشِ غلام شمو آته خو پس رفتی، مو تورای بادار خو ره دزو نقل کدی. بعد ازو آته مو گُفت: ’بسم د مصر بورید و بلده مو یگ مقدار خوراکه بخربید!‘ ^{۲۵} لیکن مو گُفتی: ’نمیتنی بوری، و له اگه برارِ ریزه مو قد مو بشه، اوخته موری؛ چون مو نمیتنی روی امزو آدم ره بنگری تا وختیکه برارِ ریزه مو قد مو نبشه.‘ ^{۲۷} غلام شمو، آته مه دز مو گُفت: ’شمو میدنید که خاتون مه بلده مه دو باچه د دنیا اُورده.‘ ^{۲۸} یگ شی از پیش مه رفت و ما گُفتم که حتماً یگو جانورِ دَرنده او ره پاره پاره کده. و او ره دیگه تا

آلی ره نَدیدم. ^{۲۹} اگه شُمو امی باچه ره ام از پیش مه بُبرید و کَدَم بلا دَ سر شی بیه، شُمو موی سفید مَره قد غَم دَ گور موبَرید.

^{۳۰} پس آلی، اگه دَ پیشِ غُلامِ شُمو آتِه خُو پس بورم و ای باچه قد مو نَبشه - دَ حالیکه زندگی ازو دَ زندگی امزی باچه بند آسته - ^{۳۱} و اُو بِنگره که باچه نییه، اُو مومره و مو غلامای شُمو، موی سفیدِ غُلامِ شُمو آتِه خُو ره قد غَم دَ گور ریی مونی. ^{۳۲} علاوه ازی، ما غلامِ شُمو دَ پیشِ آتِه خُو ضامنِ امزی باچه شدیم و گفتیم که 'اگه ما ای باچه ره دَ پیشِ تُو پس نیرم، تا اَبَد ما دَ نظرِ آتِه خُو گناهکار آستم.'

^{۳۳} پس آلی خواهش مومم که دَ غُلامِ خُو اجازه بَدی تا دَ جای امزی باچه دَ غلامی بدار خُو بُمَنه و امی باچه ره بیل که قد برارون خُو بوره. ^{۳۴} چُون ما چطور میتنم دَ پیشِ آتِه خُو بورم اگه ای باچه قد مه نَبشه؟ و غمی ره که دَ سرِ آتِه مه مییه دیده نَمیتنم.

یوسف خود ره دَ برارای خُو افشا مونه

^{۳۵} اوخته یوسف دیگه نتست خود ره دَ پیشِ خدمتگاری که دَ پالوی شی ایسته بود، اداره کنه و اُو دَ آوازِ بلند امر کد: "پگ ره از پیش مه بُرو ریی کنیدا!" پس وختیکه یوسف خود ره دَ برارون خُو شنختند، هیچ کسِ دیگه دَ پالوی شی نَبود. ^۲ و یوسف دَ

اندازه بلند چخرا کد که مصریا و نفرای خانه فرعون شنید. ^۳ او د پرارون خو گفت: "ما یوسف آستم. آته مه تا آلی زنده یه؟" ولے پرارون شی نتنتست که جواب بديه، چون اونا د حضور ازو وحشت زده شدد. ^۴ اوخته یوسف دزوا گفت: "نزدیک مه بیید!" و اونا نزدیک آمد. و او گفت: "ما پرار شمو یوسف آستم، امو که شمو د مصر سودا کدید. ^۵ مگم آلی ورخطا نشنید و ازی که مره د اینجی سودا کدید، د بله خو قار نبشید؛ چون خدا مره پیشلون شمو ری کد تا باعث نجات زندگی مردم شئم. ^۶ آلی دو سال شده که قحطی د زمی آسته و پنج سال دیگه ام کشت و درو نموشه. ^۷ خدا مره پیشلون شمو ری کد تا بلده شمو د روی زمی نسل نگاه کنه و شمو ره د وسیله نجات بزرگ زنده نگاه کنه. ^۸ پس شمو مره د اینجی ری نکدید، بلکه خدا مره ری کد. او مره آته د بله فرعون، بادار د بله تمام نفرای خانه شی و حکمران د بله تمام سرزمین مصر مقرر کد.

^۹ آلی د عجله پیش آته مه بورید و دزو بگید که 'باچه تو یوسف اینی رقم موگیه: "خدا مره حاکم تمام مصر جور کده. د دیر ازمه بیه و معطل نکو! ^{۱۰} تو میتنی د منطقه جوشن جای-د-جای شنی تا د نزدیک ازمه بشی؛ خود تو، باچه ها و نوسه های تو، رمه ها و گله های تو و هر چیزی که دری. ^{۱۱} د اونجی بلده تو هر چیز تهیه مونم، چون پنج سال قحطی باقی منده. نشنه که تو و خانوار تو و چیزای که دز تو تعلق دره، غریب-و-بیچاره شنید."

^{۱۲} آلی شمو و برار مه بنیامین قد چیمای خو مینگرید که ما قد زیون خود خو قد شمو توره
مُوکیم! ^{۱۳} پس د آته مه د باره تمام شان-و-شوکتی که د مصر دَرُم و د باره هر چیزی که
دیدید، نقل کنید. عجله کنید و آته مَره د اینجی بیرید!

^{۱۴} اوخته یوسف خود ره د گردون برار خو بنیامین اندخته چخرا کد و بنیامین ام گردون
یوسف ره گرفته چخرا کد. ^{۱۵} و یوسف پگ برارون خو ره ماخ کده د بله شانه ازوا چخرا
کد. بعد ازو برارون شی قد ازو توره گفت.

^{۱۶} وختی خبر د خانه فرعون رسید که برارون یوسف آمده، فرعون و خدمتگاری شی
خوشحال شد. ^{۱۷} پس فرعون د یوسف گفت: ”د برارون خو بگی: اینی رقم کنید:
حیوانای خو ره بار کده د سرزمین کنعان بورید ^{۱۸} و آته خو ره قد خانوارای خو گرفته د
پیش مه بیید و ما خوبترین زمین مصر ره دز شمو میدم تا از حاصلات زمی بخورید.“
^{۱۹} علاوه ازی تو وظیفه دری که دزوا بگی: اینی رقم کنید: گاڈی ها ره از سرزمین مصر
بلده بچکیچا و خاتونوی خو بربید و اونا ره قد آته خو گرفته بیرید! ^{۲۰} د فکر مال-و-اسباب
خو نشنید، چراکه خوبترین چیزای سرزمین مصر از شمو موشه.“

^{۲۱} پس باچه های اسرائیل امو رقم کد. یوسف د مطابق امر فرعون گاڈی ها ره قد خوراکه
سفر دزوا دد. ^{۲۲} د هر کدم ازوا یگ جوره کالا دد، مگم د بنیامین سه صد سکه نقره و
پنج جوره کالا دد. ^{۲۳} یوسف د آته خو اینی چیزا ره ری کد: ده بار خر از خوبترین چیزای

مِصر و دَه بَارِ خَرِ غَلَّه و نان و دِیگه خوراکه-باب بَلدِه سَفَرِ آتِه خو. ^{۲۴} اوخته یوسُف پَرارون

خُو ره رُخَصَت کد و دَ وختِ حَرکتِ دَزوا کُفت: ”دَ راهِ قَد یگدِیگه خُو جنجالِ نَکُنید!“

^{۲۵} پَس اونا از مِصر بُر شُدِه دَ پِیشِ آتِه خُو دَ سِرزمینِ کِنعانِ آمَد ^{۲۶} و دَ آتِه خُو کُفت:

”یوسُف تا آلی ره زنده یِه! اُو حاکِمِ تمامِ سِرزمینِ مِصر آستِه.“ یعقُوب آگ شُدِه مَند،

چراکه دَ تورای ازوا باوَر نَمُکد.

^{۲۷} وختی اونا تمامِ تورای ره که یوسُف دَزوا کُفتُد، دَ یعقُوب نَقَل کد و اُو گاډی های ره که

یوسُف بَلدِه بُردونِ اَزو رِبی کُدد، دید، روحِ آتِه ازوا یعقُوب تازه شُد. ^{۲۸} و اِسرائیل کُفت:

”امیقَس بَس آستِه. باچه مه یوسُف هنوز زنده یِه! ما مورَم و پِیش از مُردونِ خُو اُو ره

مِینگَرَم.“

اِسرائیل قَد خانوارِ خُو دَ مِصر مورِه

^{۲۹} پَس اِسرائیل قَد هر چیزی که دَشتِ حَرکتِ کده دَ منطقهِ بَییرشَبَع رَفت و بَلدِه

خُدایِ آتِه خُو اِسحاقِ قُربانی ها تَقَدیم کد. ^{۳۰} و خُدا دَ غَیتِ شاو دَ عالمِ خاو قَد اِسرائیل گپ

زده کُفت: ”یعقُوب، یعقُوب!“

اُو کُفت: ”اَمَر کُو صَاحِب.“

^۳ او گفت: "ما خدا آستُم، خدای آتِه تُو. از رفتو دَ مصر ترس نَخور، چراکه ما دَ اُونجی از تُو یگِ مِلَّتِ کتِه جور مُونم. ^۴ ما قد تُو دَ مصر مورُم و امچنان تُو ره از اُونجی پس میرم. و یوسف چیمای تُو ره پُوت مُونه."

^۵ اوخته یعقوب از بئیرشبع حرکت کد و باچه های اسرائیل آتِه خُو یعقوب ره قد اولادا و خاتونوی خُو دَ گاڈی های سوار کد که فرعون بلده اوردون ازوا ربی کدد. ^۶ اونا گلّه-ورمه و دارایی ره که دَ سرزمین کنعان دَ دست اوردد، قد خُو گرفته بُرد. دَمزی رقم یعقوب قد تمام اولاده خُو دَ مصر رفت: ^۷ او باچه ها و باچه گون باچه های خُو، دُخترن خُو و دُخترن باچه های خُو، یعنی تمام نسل خُو ره قد دَ مصر بُرد.

^۸ اینیا نام های باچه های اسرائیل، یعنی یعقوب و اولاده شی آسته که دَ مصر رفت:

رئوبین باچه اولباری یعقوب ^۹ و باچه های رئوبین: حنوخ، فلو، حصرون و گرمی.

^{۱۰} شمعون و باچه های شی: یموئیل، یامین، اوهد، یاخین، صوخر و شائول؛ شائول باچه خاتون کنعانی بود.

^{۱۱} لاوی و باچه های شی: جرشون، قهات و میراری.

^{۱۲} یهودا و باچه های شی: عیر، اونان، شیللاه، فارص و زارح. مگم عیر و اونان دَ سرزمین

کِنَعان فَوْت کد. باچه های فارِص اینیا بُود: حِصرون و حامُول.

^{۱۳} یساکار و باچه های شی: تولاع، فُوَه، یَشوب و شمرون.

^{۱۴} زبُون و باچه های شی: سارد، ایلون و یاخلی ئیل.

^{۱۵} اینیا باچه های لیه بُود که او دَ شَمُول دُختر خُو دینه دَ منطقه فَدان آرام بلده یعقوب دَ دُنیا اُورُد. پگِ اولاده یعقوب از لیه، باچه ها و دُختران شی سی و سه نفر بُود.

^{۱۶} جاد و باچه های شی: صِفیون، حَجّی، شونی، اِصبون، عیری، اُودی و اَرئیلی.

^{۱۷} اَشیر و باچه های شی: یمنه، یشواه، یشوی، بریعه، و خوارِ ازوا سارح. و باچه های بریعه: حِبر و مَلکی ئیل.

^{۱۸} اینمیا بچکیچای زلفه بُود که لابان اُو ره بحیثِ کَنیز دَ دُختر خُو لیه دده بُود. زلفه امی شونزده نفر ره بلده یعقوب دَ دُنیا اُورد.

^{۱۹} باچه های راحیل، خاتونِ یعقوب: یوسف و بنیامین.

^{۲۰} بلده یوسف دَ سرزمینِ مصر، مَنسی و اِفرایم پیدا شد که آسِنات دُخترِ پوطی فرع پیشوای

شارِ اُون بَلَدِه شِي دَ دُنْيَا اُورِد.

^{۲۱} بِنِيَامِين و باچه های شی: بِلَاع، باکر، اَشْبِيل، جِیرا، نَعْمَان، اِيحٰی، رُش، مُفِيم، حُفِيم و اُرد.

^{۲۲} اَيْنِمِيَا باچه ها و نوسه گونِ راحيل بُود که بَلَدِه يَعْقُوب پيدا شد و پگ شی چارده نفر بُود.

^{۲۳} باچه دان: حوشيم.

^{۲۴} نَفْتَالِي و باچه های شی: يَحْصَيْيل، جُونِي، يَصْر و شَلَيْيم.

^{۲۵} اَيْنِمِيَا باچه ها و نوسه گونِ بِلَهه بُود که لَابَان اُو رِه بَحِيْثِ كَنِيز دَ دُخْتَرِ حُو راحيل دَدِه بُود. اَمِيَا رِه بِلَهه بَلَدِه يَعْقُوب دَ دُنْيَا اُورِد که پگ شی هفت نفر بُود.

^{۲۶} تَعْدَادِ كَسَايِ كِه قَد يَعْقُوب دَ مِصْرِ رَفْت، يَعْنِي كَسَايِ كِه اَز پُشْتِ كَمْرِ اَزُو پيدا شُدَد، بَعْغِيرِ اَز بيري گونِ شِي جُمْلَه شَصْت و شَش نفر بُود. ^{۲۷} باچه های يوسُف كِه دَ مِصْرِ بَلَدِه شِي پيدا شُدَد، دُو نفر بُود. پَس تَعْدَادِ خَانَوَارِ يَعْقُوب كِه دَ مِصْرِ رَفْتَد، هَفْتَادِ نفر بُود.

يعقوب قد خانوار خو د منطقه جوشن مصر ميرسه

^{۲۸} و يعقوب يهودا ره پيشلو د دير يوسف ربي كد تا راه منطقه جوشن ره دزوا نشو بديه. د امري رقم اونا د جوشن رسيد. ^{۲۹} اوخته يوسف گاډي خو ره تيار كده سوار شد و د دم راه آته خو اسرائيل د جوشن رفت. وختيکه يوسف د پيش آته خو رسيد، او خود ره د گردون شي اندخت و بلده يگ مدت د بله گردون شي چخرا كد.

^{۳۰} اسرائيل د يوسف گفت: "آلي اگه بمرم ارمو ندرم، چراكه روي تو ره ديدم و يقين مه آمد كه تو هنوز زنده آستي."

^{۳۱} اوخته يوسف د برارو و ديگه نفرای خانوار آته خو گفت: "ما مورم تا د فرعون خبر بديم و دز شي بگيم كه برارون مه و خانوار آته مه كه د سرزمين كنعان زندگي موكد، د دير ازمه آمده. ^{۳۲} اونا چوپو آسته و مالداري موكنه؛ و اونا گلهها و رمههاي خو ره قد تمام دارايي خو آورده. ^{۳۳} وختيکه فرعون شمو ره كوي موكنه و پرسان مونه كه 'كسب-و-كار شمو چي آسته؟' ^{۳۴} شمو بگيد: 'غلاماي شمو از ريزگي تا آلي ره مالداري كده، ام مو و ام بابه كلوناي مو. 'اي ره بگيد تا او دز شمو اجازه بديه كه د منطقه جوشن جاي-د-جاي شنيد، چراكه مصر يا از تمام چوپونو كرك دره."

پس یوسف رفت و دَ فِرْعَوْنَ خبر دَدَه گُفت: "آته و برارون مه قد گله ها و رمه ها و پگِ دارایی خُو از سرزمینِ کِنعان آمده و فعلاً دَ منطقه جوشن آسته." ^۲ و یوسف از بین برارون خُو پنج نفر ره گِرِفت و اونا ره دَ فِرْعَوْنَ معرفی کد. ^۳ و فِرْعَوْنَ ازوا پُرسان کده گُفت: "کِسب-و-کار شُمو چی آسته؟"

اونا دَ جوابِ فِرْعَوْنَ گُفت: "غلامای شُمو چوپو آسته، اُمو رقم که بابه کلونای مو بُود." ^۴ اونا ادامه دَدَه دَ فِرْعَوْنَ گُفت: "مو اَمَدے تا دَ عنوانِ بیگنه دَ ای سرزمی زندگی کنی، چُون کُدم چراگاه بلده رمه های غلامای شُمو نَمَنده، چراکه قحطی شَدید دَ سرزمینِ کِنعان ادامه دَره. و آلی خواهش مونی که دَ غلامای خُو اجازه بدی تا دَ منطقه جوشن زندگی کنی."

^۵ اوخته فِرْعَوْنَ دَ یوسف گُفت: "خوبه که آته و برارون تُو دَ پیش تُو آمده. ^۶ سرزمینِ مصر دَ پیش روی تُو آسته؛ آته و برارون خُو ره دَ خوبترین منطقه سرزمین جای بدی؛ اونا ره دَ منطقه جوشن جای-د-جای کُو. و اگه میدنی که دَ بین ازوا آدمای باتجربه آسته، اونا ره مسئولِ گله های خود مه مقرر کُو."

^۷ اوخته یوسف آته خُو یعقوب ره اُورده دَ حُضُورِ فِرْعَوْنَ پیش کد و یعقوب فِرْعَوْنَ ره بَرکت دَد. ^۸ و فِرْعَوْنَ از یعقوب پُرسان کد: "تُو چند ساله آستی؟"

^۹ یعقوب دَ فِرْعَوْنَ جواب دَدَه گُفت: ”سال های آوارگی مه یگ صد و سی سال آسته. سال های عُمَر مه کم و سخت بُوَده و دَ سال های آوارگی بابه کلونای مه نَمیرسه.“
^{۱۰} اوخته یعقوب دُوباره فِرْعَوْنَ ره بَرکت دَد و از پیش شی بُرو رفت.

^{۱۱} پس یوسف آته و برارون خُو ره جای-د-جای کد و اونا ره دَ خُوبترین منطقه سرزمین مصر، یعنی دَ منطقه رَعَمسیس جای دَد، اَمو رقم که فِرْعَوْنَ امر کُدد. ^{۱۲} و یوسف بلده آته و برارون خُو و تمام خانوار آته خُو دَ مُطابقِ عیالِ ازوا موادِ خوراکه تهیه مُوكد.

نتیجه قحطی

^{۱۳} دَ تمام سرزمی هیچ نان پیدا نَموشُد، چراکه قحطی کلو شدید بُود. سرزمین مصر و سرزمین کِنعان بخاطرِ قحطی از حال رَفُتُد. ^{۱۴} یوسف تمام پیسه های ره که دَ سرزمین مصر و سرزمین کِنعان بُود، دَ عَوَضِ غَلّه-و-دانه که مردُم میخرید، گرفت و دَ خانه فِرْعَوْنَ اُورد. ^{۱۵} وختیکه پیسه از سرزمین مصر و سرزمین کِنعان خلاص شد، تمام مصریا پیش یوسف آمده گُفت: ”دَز مو نان بدی. چرا میلی که مو دَ پیش چیمای تُو بُمُری، چُون پیسه مو تامو شُدِه.“

^{۱۶} یوسف گُفت: ”چارپایای خُو ره بیرید و ما دَ عَوَضِ چارپایای شُمو دَز شُمو غَلّه-و-دانه میدُم.“ ^{۱۷} پس اونا چارپایای خُو ره دَ پیش یوسف اُورد و اُو دَ عَوَضِ اَسپ ها، رمه، گله و

أَلَاغِهَا دَزْوَانَانَ دَد. اَرَى، دَمَزُو سَالِ أَوْ دَ عَوَضِ تَمَامِ چَارپَايَايِ اَزْوَا بَلَدِه اَزْوَا خَوْرَاكِه-
باب تَهِيه كَد.

^{۱۸} وَخَتِيكِه اَمُو سَالِ خَلَاصِ شُد، اَوْنَا دَ سَالِ دِيكِه شِي دَ پِيَشِ يُوْسُفِ اَمَدِه كُفْت: ”اَز بَادَارِ
مُو تَاشِه نِيِيَه كِه پِيَسِه مُو تَامُو شُدِه وَ چَارپَايَايِ مُو اَم دَ بَادَارِ مُو تَعَلُّقِ كِرِفْتِه. بَعِيْر اَز جَانِ
وَ زَمِيْنِ مُو دِيكِه هِيْچِ چِيْزِ نَمَنْدِه كِه دَ حُضُوْرِ بَادَارِ حُو پِيَشِ كَنِي. ^{۱۹} چَرَا مِيْلِي كِه مُو وَ
زَمِيْنَايِ مُو دَ پِيَشِ چِيْمَايِ شُمُو اَز بِيْنِ بُوْرِي؟ مُو وَ زَمِيْنَايِ مُو رِه دَ عَوَضِ نَانَ بَخِرِ وَ مُو
قَدِ زَمِيْنَايِ حُو غُلَامَايِ فِرْعَوْنِ مَوْشِي. فِقْطُ دَزِ مُو كَنْدَمِ تَخْمِي بَدِي تَا زِنْدِه بُمْنِي وَ نَمْرِي
وَ زَمِي اَم بُوْرِه نَشْنِه.“

^{۲۰} دَمَزِي رَقْمِ يُوْسُفِ تَمَامِ زَمِيْنَايِ مِصْرِ رِه بَلَدِه فِرْعَوْنِ خَرِيْد. پِكِ مِصْرِيَا زَمِيْنَايِ حُو رِه
سَوْدَا كَد، چَرَاكِه قَحْطِي دَ بَلِه اَزْوَا سَخْتِ اِدَامِه دَشْت. پَسِ زَمِيْنَا اَز فِرْعَوْنِ شُد ^{۲۱} وَ يُوْسُفِ
مَرْدُمِ رِه اَز سَرِ تَا سَرِ مِصْرِ غُلَامِ جُوْر كَد. ^{۲۲} مَكْمِ اَو زَمِيْنَايِ پِيَشُوَايُو رِه نَخْرِيْد، چَرَاكِه بَلَدِه
پِيَشُوَايُو اَز طَرَفِ فِرْعَوْنِ حَقِ خَوْرَاكِ تَعْيِيْنِ شُدُو وَ اَوْنَا اَز حَقِ خَوْرَاكِ كِه فِرْعَوْنِ دَزْوَا
مِيْدَد، مُوْخُوْرَد. اَمَزِي خَاْطِرِ اَوْنَا زَمِيْنَايِ حُو رِه سَوْدَا نَكَد.

^{۲۳} يُوْسُفِ دَ مَرْدُمِ كُفْت: ”اِيْنِه اِمْرُوْزِ شُمُو رِه وَ زَمِيْنَايِ شُمُو رِه بَلَدِه فِرْعَوْنِ خَرِيْدُم؛ دَ
اِيْنَجِي كَنْدَمِ تَخْمِي بَلَدِه شُمُو اَسْتِه، بُبْرِيْدِ وَ زَمِيْنَا رِه كِشْتِ كُنِيْد. ^{۲۴} وَخَتِيكِه فَصْلِ دِرُو
رَسِيْد، اَز پَنَجِ حِصَّه يِكِ حِصَّه حَاْصِلَاتِ رِه دَ فِرْعَوْنِ بَدِيْدِ وَ چَارِ حِصَّه شِي اَز شُمُو بَشِه تَا

بَلَدِه زَمِينَا تُخَم بَشَه و بَلَدِه خُودُون شُمو و خَانَوَار شُمو و بچکيچای شُمو خوراک.

^{۲۵} اونا گُفت: ”شُمو جان مو ره نجات دَدِيد. بادار مو، نظر لُطف شُمو د بَلَه مو آسته؛

اينه، مو غُلامای فِرْعُون آستی.“ ^{۲۶} پس يوسُف ای قانُون ره د سرزمينِ مِصرِ اعلان کد که از پَنج حِصّه يگ حِصّه حاصِلات د فِرْعُون دده شنه. ای قانُون تا اِمرُوز حاکم آسته. فقط زمينای پيشوايو د فِرْعُون تعلق نگرِفت.

آخِرِي خَاهِشِ يَعْقُوبِ

^{۲۷} دَمزِي رَقْمِ اِسْرَائِيلِ قَد خَانَوَارِ حُو د سرزمينِ مِصرِ د مَنْطِقَه جوشنِ جاي-د-جاي شُد؛ اونا د اُونجِي مال-و-دارايي د دِست اُورد و بارور شُدِه غَدِر کَلو شُد. ^{۲۸} يعقُوب مَدَتِ هَفده سال

د سرزمينِ مِصرِ زِنْدگِي کد و سال های عُمَرِ يعقُوب يگ صد و چل و هفت سال بُوَد.

^{۲۹} وختيکه زمانِ مُردونِ اِسْرَائِيلِ نَزديک شُد، باچِه خُو يوسُف ره کُوي کده دَز شِي گُفت:

”اگه نظرِ لُطف تُو د بَلَه مه آسته، دِست خُو ره د زيرِ ران مه بيل و قَسَم بُوخُور که د حَق

مه اينِي مُحَبَّت و مِهْرَبانِي ره مُونِي: مَرِه د مِصرِ دَفن نَکُو. ^{۳۰} وختيکه مُردُم و قَد

بابه کَلوناي خُو يگجاي شُدُم، مَرِه از مِصرِ بُر و د قَبْرِستونِ بابِه کَلوناي مه دَفن کُو.“ و

يوسُف گُفت: ”هر چيزِي که گُفتِي اَمُو رَقْم مُونُم.“ ^{۳۱} اِسْرَائِيلِ گُفت: ”دَز مه قَسَم

بُوخُور!“ و يوسُف بَلَدِه شِي قَسَم خُورد. اوخته اِسْرَائِيلِ د سِرِ بَستَرِ خُو خَم شُدِه عِبادت کد.

دُعای خیر و بَرکتِ یعقوب دَ باچه های یوسف

۲۸ چند وخت بعد دَ یوسف گُفته شد که ”آته تُو مریض آسته.“ پس اُو دُو باچه خُو مَنَسی و اِفرایم ره قد خُو گِرِفته رفت.^۲ وختی دَ یعقوب خبر دده شد که ”اونه، باچه تُو یوسف دَ پیش تُو آمده،“ اسرائیل زورکده کده دَ سرِ جاگه خُو شِشت.

۳ و یعقوب دَ یوسف گُفت: ”خُدای قادرِ مُطلق دَ منطقه لوز دَ سرزمینِ کِنعان دَز مه ظاهر شُده مَره بَرکت دَد^۴ و دَز مه گُفت: ‘ما تُو ره بارور کده تعدادِ اولاده تُو ره کلو مُونم و از تُو قوم های کلو دَ وجود میرم و ای سرزمی ره بعد از تُو دَ اولاده تُو دَ عنوانِ مُلکیتِ اَبَدی میدم.’

۵ و آلی امی دُو باچه تُو که دَ سرزمینِ مصر پیش از آمدونِ ازمه دَ مصر بلده تُو پیدا شُده، از مه آسته: اَرے، اِفرایم و مَنَسی از مه آسته امو رقمیکه رثوبین و شِمعون از مه یه.
۶ مگم اولادای که بعد ازیا بلده تُو پیدا موشه، اونا از تُو یه. از نِگاهِ میراث اونا دَ زیر نام های برارون خُو ذکر موشه.^۷ غیتیکه از منطقه فدان پس امدم، متاسفانه راحیل دَ سرزمین کِنعان دَ راه فَوْت کد دَ حالیکه هنوز یگ مقدار فاصِله تا شارِ اِفراته مندُد. اوخته ما اُو ره دَ اُونجی دَ بَغلِ راهِ اِفراته، یعنی بیت-لَحَم دَفن کدُم.“

۸ وختیکه اسرائیل باچه های یوسف ره دید اُو پُرسان کد: ”اینیا کی آسته؟“

^۹ یوسف د آته خو گُفت: ”امیا باچه های مه آسته که خُدا د اینجی دَز مه دده.“ و آته شی گُفت: ”اونا ره د پیش ازمه بیر تا اونا ره بَرکت بدیم.“ ^{۱۰} چیمای اسرائیل از خاطر پیری شی خیره شُد و او نمی تَنست صحیح بِنگره. پس یوسف اونا ره د نزدیک شی آورد و آته شی روی ازوا ره ماخ کده اونا ره د بَغل خو گِرفت. ^{۱۱} و اسرائیل د یوسف گُفت: ”هرگز فکر نَموکدم که روی تو ره بسم بِنگرَم. مگم اینه، خُدا حتی اولادای تو ره ام دَز مه نشو دد.“

^{۱۲} اوخته یوسف اونا ره از بله زانوهای آته خو گِرفت و د برابر آته خو حَم شده روی خو ره د زمی ایشْت. ^{۱۳} بعد ازو یوسف هر دو باچه ره گِرفته بسم د نزدیک آته خو آورد و افرایم ره د دست راست خو که دست چپ اسرائیل بود و منسی ره د دست چپ خو که دست راست اسرائیل بود، قرار دد. ^{۱۴} مگم اسرائیل دست راست خو ره دراز کده د سر افرایم ایشْت باوجود که او ریزه بود، و دست چپ خو ره د سر منسی ایشْت باوجود که او باچه اولباری بود؛ خلاصه، یعقوب دستای خو ره د شکل چلیپا دراز کد.

^{۱۵} پس او د یوسف بَرکت دده گُفت:

”خدای که د حُضور شی بابه کلون مه ابراهیم و آته مه اسحاق قدم زد،

خدای که د تمام زندگی مه تا امروز مره هدایت کده،

^{۱۶} خدای که ملایکه شی مره از تمام سختی ها-و-مشکلات نجات دده،

ای باچه ها ره برکت بدیه؛

نام ازمه و نام بابه گلون مه ابراهیم و نام آته مه اسحاق،

د بله امزی باچه ها گرفته شنه

و امیا د بله زمی غدر کلو شنه.

^{۱۷} وختی یوسف دید که آته شی دست راست خوره د سر افرایم ایشته، د نظر شی خوش نخورد. پس دست آته خوره گرفت که از سر افرایم باله کنه و د سر منسی بیله. ^{۱۸} و یوسف د آته خو گفت: ”آتی جو، ای رقم نکو، چون باچه اولباری مه اینی آسته؛ دست راست خوره د سر ازی بیل!“

^{۱۹} ولے آته شی انکار کده گفت: ”ما میدنم باچه مه، ما میدنم. از ای ام یگ قوم جور موشه و ای ام بزرگ موشه، مگم برار ریزه شی ازی کده بزرگتر موشه و از اولاده شی ملت های کلو د وجود مییه.“

^{۲۰} دمزو روز اسرائیل اونا ره برکت دده گفت: ”د نام ازتو بنی اسرائیل برکت طلب کده

’خدا تُو ره مِثِلِ اِفرایم و مَنَسّی جور کُنه.‘

دَ امزی رقمِ اِسرائیلِ اِفرایم ره از مَنَسّی کده پیشقدم جور کد.

^{۲۱} بعد ازُو اِسرائیل دَ یوسُف کُفت: ’اینه، ما دَ مُردو نزدیک شُدیم. مگم خُدا قد شُمو آسته و شُمو ره دَ سرزمینِ بابه کَلونای شُمو پس مُبره. ^{۲۲} ما دَز تُو یگ تقسیم کَلوتر از بَرارون تُو میدیم، یعنی اُمُو زمینِ ره که از دِستِ اُموری ها دَ زورِ شمشیر و کمو گِرِفْتُم.‘

اَخِرِی توره یَعقُوب

^{۲۹} بعد ازُو یَعقُوب باچه های خُو ره کُوی کده کُفت: ’گِرد مه جَم شُنید تا دَز شُمو بُگم که دَ آینه چی واقعه ها دَ سر شُمو مییه.

^۲ اَی باچه های یَعقُوب! جَم شُنید و گوش بَگیرید،

دَ تورای اَته خُو اِسرائیل گوش بَدید!

^۳ رُوبین، تُو باچه اوّلباری مه آستی،

توانایی مه و اولین ثمر قوت مه،

بلند مرتبه د مقام و بلند مرتبه د قدرت،

^۴ سرشار مثل او دریا، مگم بلند مرتبه نمومنی،

چراکه د بله جاگه آته خو بر شدی،

و او ره بے عزت کدی؛ ارے، تو د بله جای خاو مه بر شدی.

^۵ شمعون و لاوی برارو آسته،

شمشیرای ازوا آلات ظلم.

^۶ آی جان مه، د مشوره ازوا شریگ نشو!

آی روح-و-روان مه، قد جم ازوا یگجای نشو،

چراکه اونا د وخت قار خو آدم کشت

و بلده ساعت تیری خو سنگیر پای گاوها ره منٹی کد.

٧ نَالَتْ دَ قَارِ اِزْوَا كِه وَحَشْتَنَاك اَسْتِه

و دَ غَضَبِ اِزْوَا كِه بِي رَحْمِ اَسْتِه!

مَا اُونَا رِه دَ سِرْزَمِيْنِ يَعْقُوْبِ تَقْسِيْمِ مُوْنِمِ

و اُونَا رِه دَ اِسْرَائِيْلِ تَيْتِ پَرَكِ مُوَكْنِمِ.

٨ يَهُودَا، بَرَارُون تُو، تُو رِه تَعْرِيفِ-و-تَوْصِيْفِ مُوْنِه.

دِسْتِ تُو دَ پَسِ گِرْدُونِ دُشْمَنَايِ تُو اَسْتِه

و بَاچِه هَايِ اْتِه تُو دَ بَرَابَرِ تُو خُودِ رِه حَمِ كَدِه اِحْتِرَامِ مُوْنِه.

٩ يَهُودَا، تُو يِگِ شِيْرِ نَوْجُوَانِ اَسْتِي،

بَاچِه مِه، تُو اَزِ شِكَاْرِ خُوْ بَالِه شُدِي.

اُو خُودِ رِه جَمِ كَدِه رَقْمِ شِيْرِ خَاوِ مُوْنِه، رَقْمِ شِيْرِ غُرَانِ؛

كِي مِيْتْنِه اُو رِه بَخِيْزْنِه؟

١٠ تِیَاقِ پادشاهی از دِسْتِ یَهُودا دُور نَمُوشه

و نه ام سوټه-چیو حُکمرانی از مینکلِ پایای شی

تا وختی امو شخص بییه

که قوما از شی اِطاعت مونه.

١١ او اُلَاحِ جوان خُو ره دَ تاکِ انگُور بسته مونه

و کُره اُلَاحِ خُو ره دَ خُوبتَرین تاکِ انگُور؛

او کالای خُو ره دَ شرابِ انگُور موشویه

و چَپِن خُو ره قد خُونِ انگُور.

١٢ چیمای شی از شرابِ انگُور روشوتَر آسته

و دَندونای شی سفیدتر از شیر.

١٣ زَبُولُون دَ بَغَلِ دریا جای-د-جای موشه؛

منطقه ازو بندر کشتی‌ها جور موشه

و سرحد ازو تا منطقه صیدون میرسه.

^{۱۴} یساکار مثل یگ الاغ قوی آسته

که د مینکل قوتونا خاو کده.

^{۱۵} او دید که جای خاو ازو خوب آسته

و زمین شی خوش آیند.

او پشت خوره بلده بار خم کد

و تابع کار اجباری شد.

^{۱۶} دان د بله قومای خو قضاوت موکنه

مثل یکی از طایفه های اسرائیل.

^{۱۷} دان یگ مار د بغل راه آسته

یگ تیر مار دَ سِرِ راه

که پُشتِ پای اَسپ ره میگزِه

تا سوار شی پَسکی بُفته.

^{۱۸} آی خُداوند، ما چیم دَ راهِ نِجات تُو اَسْتُم!

^{۱۹} جاد ره غارتگرا غارت مُوکنه

مگم اُو اونا ره دُمبال مُونه.

^{۲۰} اَشیر نان شی چرب اَسته

و اُو خوراکِ مَزهدارِ شاهانه تَهیه مُونه.

^{۲۱} نَفتالی یگ اَهُو اَسته که آزادانه مُودوه

و اَهُو-باره‌های نُوربند میزیه.

^{۲۲} یوسُف تاگِ انگُورِ پُرثمر اَسته

یگ تاکِ پُرْتَمَر دَ بِيخِ چِشمِه

که شاخچه های شی دَ سرِ دیوال بُر مُوشه.

^{۲۳} تیراندازا دَ بِلَه ازو بے رَحمانه حَمَله کد

اونا سُون شی تیرِ اَندخته اُو ره ازار-و-اَذیت کد.

^{۲۴} مگم کَمونِ ازو دَ قُوت-و-زور خُو باقی مَند

و بازو های شی دَ وِسیله دِستِ خُدای قُدِرتَمَندِ یَعقُوب قوی جور شُد،

دَ وِسیله هِدایت کُننده اِسرائیل،

^{۲۵} دَ وِسیله خُدای آتِه تُو که تُو ره کومک مُوکنه،

دَ وِسیله قادِرِ مُطَلَق که تُو ره بَرکت مِیدیه

قد بَرکت های آسمو از عالمِ باله

و بَرکت های عَوجی ها که دَ تی زمی اَسته،

و بَرَكْتِ هَايِ پَسْتُونَا و رَحْمِ .

^{۲۶} بَرَكْتِ هَايِ آتِه تُو

بُزْرَكْتَرِ از بَرَكْتِ هَايِ كُوهِ هَايِ اَبَدِي اَسْتِه

و بُزْرَكْتَرِ از سِرْحَدَايِ تِيپِه هَايِ قَدِيْمِي ؛

دُعَا مُوْنِمُ كِه اُونَا دَ سِر يُوْسُفِ قَرَارِ بَكِيْرِه ،

دَ تَوْلَغِه اَمْرُو كِه از مِيْنَكَلِ بَرَارُونِ خُو اِنْتِخَابِ شُد .

^{۲۷} بِنِيَامِيْنِ يِگِ گُرْگِ دَرِنْدِه يِه

كِه دَ وَخْتِ صُبْحِ شِكَارِ كَدِه مُوْخُوْرِه

و دَ وَخْتِ شَاوِ وُلْجِه رِه تَقْسِيْمِ مُوْنِه .”

^{۲۸} اَيْنِيَا دُوَازْدِه طَايْفِه اِسْرَائِيْلِ اَسْتِه ؛ و اَيْنِيْمِي اَم تُوْرِه هَايِ بُوْد كِه آتِه از وَا دَ وَخْتِ بَرَكْتِ

دَدُو دَزْوَا كُفْتِ و هَر كُدَمِ شِي رِه مُطَابِقِ حَالِ شِي بَرَكْتِ دَد .

^{۲۹} پس یعقوب اونا ره وصیت کده گُفت: ”ما د زودی قد قوم خو یگجای موشم. مره د پالوی بابه کلونای مه د غاری که د زمینِ عفرونِ حتی آسته دَفن کُنید، ^{۳۰} دَمزُو غاری که د منطقه مکفيله د نزدیکِ مَمری د سرزمینِ کنعان آسته، د امزُو غاری که ابراهیم او ره قد زمی از عفرونِ حتی بلده قبرستو خرید. ^{۳۱} ابراهیم و خاتون شی ساره د امونجی دَفن آسته؛ اسحاق و خاتون شی ربکا د امونجی دَفن شده؛ و ما ام لیه ره د امونجی دَفن کدم. ^{۳۲} امو زمی و غاری که دزشی آسته از بنی حِت خریده شده. “ ^{۳۳} وختیکه وصیتِ یعقوب د باچه های شی تامو شد، او پایای خُو ره د بله جاگه خُو جوړه کد و آخِرین نَفَسای خُو ره کشیده قد قوم خو یگجای شد.

۵۰ اوخته یوسف خود ره د بله آته خُو آندخت و چخرا کده رُو شی ره ماخ کد. ^۲ بعد ازو یوسف د طبیب های که د خدمت شی بود امر کد تا جنازه آته شی ره مومیایی کنه. و اونا اسرائیل ره مومیایی کد. ^۳ مومیایی کدون شی چل روز ره دَرَبَر گرفت، چُون بلده مومیایی کدو امیقس وخت ضرورت بود. و مصریا هفتاد روز بلده یعقوب ماتم گرفت.

^۴ وختیکه روزهای ماتم خلاص شد، یوسف از خانوارِ فرعون خواهش کده گُفت: ”اگه نظرِ لُطف شمو د بله مه آسته، لُطفاً د فرعون بگید که ^۵ آته مه مره قسم دده گُفته: ”اینه، ما

دَ مُردو نزدیک شدیم؛ مَرِه دَ قبری که بلده خُو دَ سرزمینِ کنعان کَندیم، دَفن کُنید. ” آلی
دَ ز مه اجازه بدیه که بورم و جنازه آته خُو ره دَفن کُنم؛ بعد ازو ما پس مییم. ”^۶ فِرْعَوْن
گفت: ” بورو و امو رقمیکه آته تُو دَ ز تُو قسم دده، جنازه شی ره دَفن کو. ”

^۷ پس یوسف رفت تا آته خُو ره دَفن کنه. تمام خدمتگاری فِرْعَوْن، موی سفیدای خانه شی
و پگ موی سفیدای سرزمینِ مصر،^۸ تمام خانوارِ یوسف و برارون شی و خانوارِ آته شی
قد یوسف رفت؛ فقط بچکیچای ازوا، گله ها و رمه های ازوا دَ منطقه جوشن باقی مند.
^۹ گاڈی ها و آسپ سوارا ام قد یوسف رفت و اونا یگ جمعیتِ بسیار کته بود.

^{۱۰} غیتیکه اونا دَ سرِ خرموجای اَطاد دَ اُو طرفِ دریای اُردُن رسید، اونا دَ اُونجی غدر کلو
و بلند چخرا کد و یوسف مُدتِ هفت روز بلده آته خُو ماتم گرفت.^{۱۱} وختی باشنده های
امزو منطقه یعنی کنعانی ها، امو ماتم ره دَ خرموجوی اَطاد دید اونا گفت: ” ای ماتم
مِصریا غدر کته آسته! ” امزی خاطر اُونجی ره «آبلِ مِصرایم» نام ایشت.

^{۱۲} پس باچه های یعقوب امو رقم کد که اُو دَزوا امر کد: ^{۱۳} اونا جنازه شی ره دَ سرزمینِ
کنعان بُرد و دَ غاری که دَ پٹی زمینِ مکفيله دَ نزدیک مَمری بود، دَفن کد. ابراهیم امو
زمی ره از عِفرونِ حَتّی بلده قبرستو خریدد.^{۱۴} وختیکه یوسف جنازه آته خُو ره دَفن کد، اُو
قد برارو و پگ کسای که بلده دَفن کدونِ آته شی قد ازو رفتد، پس دَ مصر آمد.

۱۵ وختی پرارون یوسف دید که آته ازوا مُرده، اونا گُفت: ”اگه یوسف د برابر ازمو کینه دشته بشه و از خاطر تمام بدی های که مو د حق ازو کده مو ره جزا بدیه، چطور کنی؟“
۱۶ اوخته اونا بلده یوسف پیغام ری کده گُفت: ”آته تو پیش از مردون خو اینی هدایت ره دد و گُفت که ۱۷ د یوسف بگید: ”از تو خواهش مونم که گناه و خطای پرارون خو ره ببخش، چراکه اونا قد ازتو بدرفتاری کده.“ پس آلی خواهش مونی که گناه های غلامای خدای آته خو ره ببخشی. ”غیتیکه قاصدا امی توره ره د یوسف گُفت، او د چخرا کدو شد.

۱۸ بعد ازو پرارون شی ام آمد و خود ره د پیش روی ازو اندخته گُفت: ”مو غلامای تو آستی.“ ۱۹ مگم یوسف دزوا گُفت: ”ترس نخورید، آیا ما د جای خدا آستیم؟“ ۲۰ شمو د باره مه نیت بد دشتید، مگم خدا نیت نیک دشت تا تعداد کلون مردم ره زنده نگاه کنه، امو رقم که امروز آسته. ۲۱ آلی دیگه نترسید. ما بلده شمو و اولادای شمو هر چیز تهیه مونم.“ پس یوسف اونا ره دلداری کد و تورای دلگرم کونده دزوا گُفت.

وَفَاتِ یُوسُفَ

۲۲ یوسف قد خانوار آته خو د مصر زندگی موكد. او یگ صد و ده سال زندگی کد.
۲۳ یوسف اولاده افرایم ره تا نسل سوم شی دید و اولادای ماخیر باچه منسی ام تولد شده د بله زانو های یوسف قرار گرفت.

۲۴ دَمَزُو غَيْتِ يوسُفَ دَ بِرَارونِ خُو كُفَت: "ما دَ مُردو نَزْدِيك شُدِيْم؛ مِگَم خُدا حَتْمًا دَ بِلِه شُمُو نَظَرِ لُطْفِ مُونِه و شُمُو رِه اَزِي سِرزَمِي دَ سِرزَمِي نِي مُوبِرِه كِه اُو رِه دَ اِبْرَاهِيْم، اِسْحاق و يَعْقُوبَ قَسَمِ خورده وعده كد."

۲۵ بعد ازو يوسُفَ دَ بَنِي اِسْرَائِيلِ قَسَمِ دَدِه كُفَت: "خُدا حَتْمًا دَ بِلِه شُمُو نَظَرِ لُطْفِ مُونِه، اوخته اسْتُغُوناي مَرِه اَز اِينجِي قَد خُو بُرِيد." ۲۶ "پس يوسُفَ دَ عُمَرِ يِگِ صَد و دَه سالِگِي فَوْتِ كد و موميايي گَرا اُو رِه موميايي كده دَ سِرزَمِي نِي مِصرَ دَ مَنِه يِگِ تَابُوتِ اِيشْتِ."